САМАЯ ВЫСОКАЯ МІСІЯ НА ЗЯМЛІ

Дарагія суайчынніцы!

Сардэчна віншую вас з Днём маці!

У гэтае светлае свята ніхто не можа застацца раўнадушным.

Колькі б гадоў нам ні споўнілася, менавіта да маці мы звяртаемся перш за ўсё, менавіта яна больш, чым хто-небудзь іншы, радуецца нашым поспехам, падтрымлівае пры няўдачах, перажывае за кожны наш крок па жыццёвым шляху. Над яе нястомным бацькоўскім клопатам не ўладныя ні час, ні адлегласці.

Па значнасці і адказнасці мацярынская місія не ведае сабе роўных. Даць жыццё малому, выхаваць яго сапраўдным чалавекам — вялікае прызначэнне. Перш за ўсё ад маці дзіця атрымлівае ўрокі маральнасці, справядлівасці, любові да сваёй Айчыны.

Шчаслівы той чалавек, якога ахоўваюць мацярынская любоў і малітва. Таму сёння кожны з нас павінен сказаць самаму дарагому чалавеку цёплыя словы ўдзячнасці.

Мілыя маці і бабулі, нізкі паклон вам!

Дзякуй за падоранае жыццё, за бязмежнае цярпенне, за ўкладзеныя ў нас сілы, за цяпло дамашняга ачага.

Няхай справы, учынкі і лёсы вашых дзяцей і ўнукаў прыносяць вам толькі радасць і гонар.

Будзьце здаровыя і шчаслівыя доўгія-доўгія гады!

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь
Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

14 КАСТРЫЧНІКА 2015 г. СЕРАДА № 198 (28056) Кошт 2000 рублёў

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

КРОКІ НАПЕРАД І НАСУСТРАЧ

Прэзідэнт Беларусі прапануе Аўстрыі адкрыць новую старонку ў адносінах

Пра гэта Аляксандр Лукашэнка заявіў на сустрэчы з прэзідэнтам Палаты эканомікі Аўстрыі Крыстафам Ляйтлам і першым намеснікам старшыні Нацыянальнага савета Аўстрыі Карлхайнцам Копфам.

«Нам трэба на аснове таго вопыту супрацоўніцтва, які ў нас ёсць, адкрываць новую старонку і рухацца наперад», — сказаў кіраўнік беларускай дзяржавы.

Прэзідэнт падзякаваў аўстрыйскаму боку за інвестыцыі і крэдытную дапамогу, аказаную пры мадэрнізацыі беларускіх прадпрыемстваў. Ён падкрэсліў, што ў Беларусі будуць з вялікім задавальненнем вітаць аўстрыйскі бізнес.

«Умова толькі адна — каб тыя, хто прыходзіць сюды, ставіліся да нашага народа так, як да працоўных у Аўстрыі, — сказаў кіраўнік беларускай дзяржавы. — Мы вас будзем абараняць так, як і свае беларускія кампаніі. Вы нам чужымі не будзеце, мы будзем рабіць усё, каб вам тут было камфортна. І з боку аўстрыйскага бізнесу такія ж павінны быць прыстойныя адносіны да нашай дзяржавы, да нашага народа».

Аляксандр Лукашэнка лічыць невыпадковай сустрэчу менавіта з прадстаўнікамі аўстрыйскай дзяржавы пасля праведзеных у Беларусі прэзідэнцкіх выбараў. Ён звярнуў увагу, што ў пачатку яго першага прэзідэнцкага тэрміну ў яго памяці засталіся сустрэчы і тэмы, звязаныя з узаемаадносінамі з Аўстрыяй. «І мне тады падалося, што Захад неяк размеркаваў свае ролі на постсавецкай прасторы, і нам дасталася такая высокатэхналагічная і ў чымсьці падобная да нас Аўстрыя», — сказаў беларускі лідар.

«На гэтым этапе, калі быццам бы ў нас пацяпленне адбываецца з Еўрасаюзам і з асобнымі краінамі Еўрасаюза, напэўна, невыпадкова і заканамерна тое, што мы сёння сустракаемся з вамі і ў Мінску праходзяць мерапрыемствы, звязаныя з эканамічным супрацоўніцтвам: з аднаго боку прадстаўнікі Еўразійскага эканамічнага саюза, з другога — Еўрапейскага саюза ў асобе не чужой ужо нам Аўстрыі», — адзначыў Прэзідэнт Беларусі.

«Новы этап пачынаецца ў жыцці маім і, напэўна, нашага грамадства ў цэлым. Гэта яшчэ трэба асэнсаваць», — дадаў ён.

У сваю чаргу першы намеснік старшыні Нацыянальнага савета Аўстрыі Карлхайнц Копф лічыць, што ўслед за прыпыненнем ЕС санкцый у дачыненні да Беларусі будуць зроблены і іншыя крокі, паведамляе прэс-служба Прэзідэнта.

«Не бывае выпадковых супадзенняў. Думаю, што наша сустрэча таксама невыпадковае супадзенне, а ўдалы збег абставінаў», — сказаў ён.

«У мінулую нядзелю вы атрымалі пераканаўчую перамогу на прэзідэнцкіх выбарах. Учора Еўрасаюз зрабіў першы крок да адмены санкцый. Упэўнены, што за гэтым будуць і іншыя крокі і ў нашых адносінах сапраўды будзе адкрыта новая старонка, мы ўступім у новую эру», — адзначыў Карлхайнц Копф.

Ён выказаў задавальненне тым, што Аўстрыя традыцыйна адыгрывала важную ролю ў наладжванні кантактаў паміж Беларуссю і ЕС у зняцці напружанасці. «У гэтым сэнсе мы ўнеслі пэўны ўклад і рады гэтаму», — сказаў першы намеснік старшыні Нацыянальнага савета Аўстрыі.

ВІНШАВАННІ З ПЕРАМОГАЙ

У адрас Аляксандра Лукашэнкі працягваюць паступаць віншаванні ў сувязі з яго перавыбраннем на пасаду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, паведамляе прэс-служба кіраўніка дзяржавы.

Адбылася тэлефонная размова прэзідэнтаў Беларусі і Таджыкістана. Кіраўнікі дзяржаў абмяняліся думкамі па некаторых актуальных пытаннях двухбаковага беларуска-таджыкскага парадку дня. Эмамалі Рахмон павіншаваў Аляксандра Лукашэнку з перавыбраннем на пасаду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

У тэлефоннай размове Аляксандра Лукашэнкі з Прэзідэнтам Рэспублікі Малдова Мікалаем Цімофці кіраўнікі дзяржаў коратка закранулі некаторыя пытанні беларуска-малдаўскіх адносін. Мікалай Цімофці павіншаваў Аляксандра Лукашэнку з перавыбраннем на пасаду Прэзідэнта Беларусі.

Беларускага лідара павіншавалі з перамогай на выбарах Прэзідэнт Азербайджанскай Рэспублікі Ільхам Аліеў, Прэзідэнт Рэспублікі Арменія Серж Саргсян, Прэзідэнт Рэспублікі Нікарагуа Даніэль Артэга, Прэзідэнт Рэспублікі Сербія Таміслаў Нікаліч, Прэзідэнт Рэспублікі Узбекістан Ісламам Карымаў.

ДА ВЕДАМА ЧЛЕНАЎ САВЕТА РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

15 кастрычніка 2015 года ў 10.00 у зале пасяджэнняў Савета Рэспублікі (вул. Чырвонаармейская, 9) адбудзецца пасяджэнне дзясятай сесіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пятага склікання.

■ Святочнае

СПАЧАТКУ БЫЛА... МАМА

Напэўна, не цяжка падабраць трапяткія і шчырыя словы, каб выказаць сваё прызнанне самай любімай і самай блізкай жанчыне на свеце. Але колькі б мы ні казалі, колькі б ні складалі вершаў у гонар маці, гэтых слоў ніколі не будзе зашмат...

СТАР.2

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЦЫТАТА ДНЯ

Анатоль ЧОРНЫ, міністр архітэктуры і будаўніцтва:

«На наступны год прадугледжана прафінансаваць на Br7,3 трлн будаўніцтва жылля з дзяржпадтрымкай. Гэта і дзяржзаказ, і кватэры для шматдзетных сем'яў. Ёсць і некалькі ЖБВК, якія неабходна скончыць у 2016 годзе. Цяпер у нас налічваецца 14 дамоў з перавышэннем нарматыўных тэрмінаў будаўніцтва. Да канца года плануем, што застанецца адзін. Адзначу, што будаўнічыя работы апярэджваюць графік выдзялення сродкаў. Калі нейкія аб'екты не паспеем прафінансаваць сёлета, па выніках студзеня наступнага года разлічымся. Новыя праблемныя дамы з'явіцца не павінны».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 14.10.2015 г.

Долар ЗША	17243,00	▲
Еўра	19646,00	▲
Рас. руб.	277,14	▼
Укр. грыўня	784,66	▲

■ Падзея

СТАНДАРТЫ МІЖНАРОДНАГА ЎЗРОЎНЮ

Генасамблея МЭК, якая праходзіць у Мінску, адкрывае новыя магчымасці для айчынных вытворцаў

У Мінску адбылася ўрачыстая цырымонія адкрыцця 79-й Генеральнай асамблеі Міжнароднай электратэхнічнай камісіі. Як адзначыў прэм'ер-міністр Андрэй Кабякоў, гэта падзея з'яўляецца знакавай для Беларусі і будзе садзейнічаць фарміраванню яе іміджу як дзяржавы з прывабнымі ўмовамі для вядзення бізнесу, сучасным узроўнем прамысловасці і навукі.

Падчас цырымоніі адкрыцця 79-й Генеральнай асамблеі МЭК.

Фота БЕЛТА.

ВЫСОКАЯ ЯКАСЦЬ У ПРЫЯРЫТЭЦЕ

Падчас урачыстага адкрыцця **прэм'ер-міністр Андрэй КАБЯКОЎ** у сваім выступленні падзякаваў прэзідэнту МЭК Дзюндзі Намура і генеральнаму сакратару, выканаўчаму дырэктару МЭК Францу Врэсвіку за падтрымку рашэння аб правядзенні Генасамблеі ў Беларусі. Паводле яго слоў, прамысловасць нашай краіны арыентуецца на выпуск якаснай прадукцыі, укараненне інавацый, мадэрнізацыю тэхналагічных і кіраўнічых працэсаў, а таксама эканомнае выкарыстанне рэсурсаў. Прычым найбольш актуальныя гэтыя пытанні менавіта зараз якраз таму, што на глабальным рынку як ніколі раней узмацняецца канкурэнцыя, а таксама развіваюцца інтэграцыйныя працэсы ў многіх рэгіёнах. Сёння развіццё любой эканомікі непарыўна звязана з рацыянальным выкарыстаннем усіх відаў рэсурсаў і энергазбяражэннем, таму павышэнне эфектыўнасці выкарыстання энергіі з'яўляецца адной з базавых умоў устойлівага развіцця эканомікі. Андрэй Кабякоў адзначыў, што ўдзел Беларусі ў міжнародных арганізацыях па стандартызацыі дапамагае фарміраваць прадуманую тэхнічную палітыку краіны, што дазваляе скараціць выдаткі і спрыяе спрашчэнню для міжнароднага гандлю.

ВЫЗНАЧАЦЬ ТЭХНАЛОГІІ БУДУЧЫНІ

Старшыня Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі Віктар НАЗАРАНКА ў сваю чаргу адзначыў, што карысць для прамысловасці і бізнесу Беларусі ад правядзення мерапрыемства відавочная. Ён мяркуе, што падзея паспрыяе актывізацыі ўдзелу беларускіх экспертаў у міжнароднай стандартызацыі.

«Сфера дзейнасці Генеральнай асамблеі МЭК мае на ўвазе распрацоўку міжнародных стандартаў у галіне энергетыкі, электратэхнікі, электронікі, інфармацыйна-камунікацыйных прыбораў — усяго таго, што з'яўляецца асновай для развіцця тэхналогій будучыні. Можна сказаць, што тыя пасяджэнні, якія праходзілі ўвесь мінулы тыдзень да цырымоніі адкрыцця, вызначалі, якой заўтра будзе тэхніка і энергетыка», — растлумачыў Віктар Назаранка.

Ён таксама расказаў, што для экспертаў усяго свету асабліва важным з'яўляецца абмеркаванне таго, што зменіцца ў будучыні для спажыўцоў электрычнасці.

«Для нашай краіны асабліва важна развівацца разам з сусветнымі стандартамі. Каб быць канкурэнтаздольнымі, неабходна ствараць свае стандарты, на якія будуць арыентавацца іншыя краіны. Мы экспартаарыентаваная дзяржава, нам важна ведаць, што трэба ў іншых рэгіёнах, і таму мы павінны актыўна ўдзельнічаць ва ўсіх працэсах, якія адбываюцца ў сферы стандартызацыі», — падкрэсліў Віктар Назаранка.

Прэзідэнт МЭК Дзюндзі Намура і генеральны сакратар МЭК Франц Врэсвік адзначылі высокі ўзровень падрыхтоўкі Генасамблеі.

«Мы лічым, што гэтая сустрэча мае важнае значэнне для прамысловасці Беларусі. Гэта магчымасць для вашых экспертаў сустрэцца з калегамі з усяго свету. Больш за тое, у рамках сустрэч тэхнічных камітэтаў плануецца распрацоўка новых стандартаў, дзе беларускі бок можа ўзяць удзел», — адзначыў сакратар МЭК Франц Врэсвік.

Падчас 79-й Генеральнай асамблеі МЭК эксперты будуць абмяркоўваць пытанні ўкаранення аднаўляльных крыніц энергіі, рацыянальнага выкарыстання электрычнасці, сучасных прыбораў і абсталявання — усё тое, чым сёння могуць карыстацца і ўжываць у свеце найбольш развітыя краіны.

Ілья КРЫЖЭВІЧ.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

Ізраіль: тры чалавекі загінулі, дзясяткі паранены

У Ізраілі тэрарысты працягваюць адзінкавыя напады на мясцовых жыхароў. Тры чалавекі загінулі, дзясяткі пацярпелі падчас пяці нападаў зламыснікаў у Іерусаліме і Раанане, як паведамляе інфармацыйны партал Ynet. Па звестках газеты Haaretz, у серыі нападаў загінулі тры чалавекі, раненні ў ходзе чатырох нападаў атрымалі больш за 30 чалавек.

Антыісламскія актывісты правялі мітынг у Дрэздане

У акцыі пратэсту, арганізаванай антыісламскай групай PEGIDA ў нямецкім Дрэздане, прыняло ўдзел каля 8000 чалавек, як перадаюць інфармагенцтвы. Выступоўцы, у тым ліку сузаснавальнік групы Лютц Бахман, асудзілі рашэнне канцлера Германіі Ангелы Меркель і яе ўрада прыняць сотні тысяч бежанцаў, многія з якіх прыбылі з Сірыі, Афганістана і Ірака. «Яны вядуць нас да еўрапейскай грамадзянскай вайны», — заявіў Бахман. Пратэстоўцы адказалі скандзіраваннем «Меркель павінна сысці» і заклікамі дэпартаваць бежанцаў.

Еўропу накрылі моцныя снегапады

Небывалыя для восені снегапады накрываюць еўрапейскія краіны. Як паведамляюць інфармагенцтвы, заўчасная зіма заблакіравала аўтамагістралі і забрала жыцці некалькіх чалавек. Так, у выніку моцных снегападаў у некаторых ваяводствах на поўдні Польшчы загінулі два чалавекі. З прычыны слізкіх дарог у аварыі загінула сямігадовая дзяўчынка. Яшчэ адзін чалавек замерз, заснуўшы на лаўцы. Вышыня снежнага покрыва месцамі дасягае 20 см. Напярэдадні ў паўночных раёнах Славакіі выпала каля 25 см снегу, які стаў прычынай дзясяткаў буйных аўтааварый. Метэаролагі прагназуюць верагоднасць узмацнення снегападаў. У Румыніі ад снегападаў і шквальных парываў ветру дзясяткі населеных пунктаў засталіся без святла, частка аўтадарог заблакіравана.

ISSN 1990 - 763X

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Сыр з цвіллю і гарох абароняць ад раку і хваробы Альцгеймера

Паводле слоў спецыялістаў з Інстытута Вейцмана, прадукты, багатыя на спермідын, такія як зялёны гарох, кукуруза, соевыя бабы і блакітныя сыры, дапамагаюць пражыць даўжэй. Ад зніжэння ўзроўню поліамінаў у арганізме цыркадныя рытмы запавольваюцца. Аднак дабаўкі са спермідынам здольныя гэта змяніць. Яны амалоджваюць арганізм і зніжаюць рызыку ўзроставых захворванняў, піша The Daily Mail. Поліаміны — малекулы, якія арганізм атрымлівае з ежай. Акрамя таго, яны выпрацоўваюцца ў клетках. Гэтыя малекулы рэгулююць шэраг важных працэсаў, напрыклад рост і размнажэнне клетак.

КАРАТКА

У Мінску ў сакавіку—верасні гэтага года прынята 1 тыс. 475 рашэнняў аб прызначэнні сямейнага капіталу, у Брэсцкай вобласці — 1 тыс. 757, Віцебскай — 738, Гомельскай — 1 тыс. 309, Гродзенскай — 1 тыс. 134, Мінскай — 1 тыс. 512, Магілёўскай вобласці — 824.

Савет ЕС прыняў рашэнне прыпыніць на 4 месяцы дзеянне санкцый у дачыненні да Беларусі.

Электрацягнікі гарадскіх ліній злучаць Мінск з горадам-спадарожнікам Смалявічы ўжо ў лістападзе.

Міністэрства па падатках і зборах Беларусі зацвердзіла Інструкцыю аб парадку ажыццяўлення кантролю за адпаведнасцю расходаў грамадзян іх даходам. Разлік будзе складацца за кожны каляндарны год на падставе існуючых у распараджэнні падатковых органаў звестак без запатрабавання дэкларацыі. Калі расходы грамадзяніна перавышаюць яго даходы, то яму накіроўваецца пісьмовае патрабаванне аб дачы тлумачэнняў аб крыніцах даходаў.

Бліскучая атрута з табліцы Мендзялеева

Ртуць па-ранейшаму застаецца крыніцай высокай небяспекі

У даўнія часы людзей ад кішэчнай непраходнасці лячылі вельмі проста: давалі выпіць... шклянку ртуці. Старажытныя эскулапы думалі, што яна лёгка пройдзе па кішэчніку і «праб'е» яго з-за сваёй цяжкасці і цякучасці. Але небаракі пасля такога лячэння рэдка выжывалі.

— Цяпер жа такое варварства беспаваротна сышло ў гісторыю, — расказвае **начальнік цэнтра хімічнай і радыяцыйнай абароны Рэспубліканскага атрада спецыяльнага прызначэння МНС Васіль ШАЛЕПІН.** — Праўда, аб'ёмы ртуці, якія могуць нашкодзіць чалавеку, не зменшыліся. Некалькі гадоў таму нас выклікалі на домабудаўнічы камбінат. Хтосьці з супрацоўнікаў разліў каля паўкілаграма ртуці ў раздзявальні. Змены мяняліся, людзі хадзілі туды-сюды... А калі нас выклікалі ў гэтую раздзявальню, мы зніякавелі: усё было заліта рознакалібернымі шарыкамі ртуці. Нам паставілі задачу: завод праз суткі мусіў зноў працаваць, бо прастой прыносіў вялікі ўрон. Яе мы выканалі. Але калі б ртуць пастаяла хоць некалькі дзён, такога эфекту не дабіліся б...

СТАР. 6

■ Парламенцкі дзённік

Аўстрыя высока цэніць міратворчую палітыку нашай краіны

Старшыня Палаты прадстаўнікоў сустрэўся з аўстрыйскім парламентарыем

Наша краіна заўсёды выступала і выступае за раўнапраўныя адносіны з усімі дзяржавамі. Пра гэта заявіў старшыня Палаты прадстаўнікоў Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА падчас сустрэчы з Карлхайнцам Копфам, першым намеснікам старшыні Нацыянальнага савета Аўстрыйскай Рэспублікі.

— Падчас сустрэчы з Прэзідэнтам вы шмат гаварылі пра развіццё нашых эканамічных стасункаў, — адзначыў спікер. — Думаю, у нас таксама ёсць велізарны патэнцыял супрацоўніцтва ў галіне навукі, культуры, адукацыі, медыцыны, спорту і турызму.

Кажучы пра міжпарламенцкія кантакты Уладзімір Андрэйчанка выказаў спадзяванні, што яны будуць развівацца больш актыўна.

У сваю чаргу Карлхайнц Копф заявіў: «Мы вельмі высока цэнім намаганні кіраўніцтва Беларусі і, перш за ўсё, Прэзідэнта Беларусі па дасягненні прагрэсу ва ўрэгуляванні ўкраінскай праблемы». Ён дадаў, што такой думкі прытрымліваецца і Еўрасаюз у цэлым.

— Беларусь з'яўляецца краінай, стабільнай не толькі з пункту гледжання ўнутранай палітыкі, яна прыкладае намаганні для таго, каб стабілізаваць сітуацыю ў рэгіёне. Можам з упэўненасцю сказаць, што Беларусь з'яўляецца донарам стабільнасці ў рэгіянальным кантэксце.

Надзея ЮШКЕВІЧ. *yushkevich@zviazda.by*

■ Дыялог бізнесаў

На адной дзелавой мове

На Другім Расійска-Беларуска-Аўстрыйскім форуме перспектывы супрацоўніцтва і магчымыя кантракты абмяркоўвалі каля ста прадпрыемстваў і арганізацый з трох краін.

Сфера энергетыкі

Як заявіў **першы намеснік старшыні Беларускай гандлёва-прамысловай палаты Аляксандр НАХАЕНКА,** самы буйны кантракт, які плануецца падпісаць на бізнес-форуме, складзе 300 млн долараў у сферы энергетыкі. Ён таксама падкрэсліў, што Беларусь супрацоўнічае з Аўстрыяй у розных галінах — ад сельскай гаспадаркі да высокіх тэхналогій, тэхнікі, інфарматыкі, электронікі, энергетыкі. Паводле таго, як размеркаваліся ўдзельнікі форуму па рабочых секцыях, можна адзначыць, што найбольшая колькасць удзельнікаў падалі заяўку на секцыю «Энергетыка, інфраструктура і лагістыка» — каля 120 кампаній з трох краін. Будуць працаваць яшчэ дзве секцыі: «Сельская гаспадарка і прадукты харчавання» і «ЕС-ЕАЭС: перспектывы ўзаемадзеяння бізнес-асацыяцый у рамках еўрапейскіх і еўразійскіх інтэграцыйных працэсаў». Падчас сустрэчы павінны адбыцца індывідуальныя перамовы паміж бізнесменамі Аўстрыі, Беларусі і Расіі.

Штуршок развіццю

Прэзідэнт Палаты эканомікі Аўстрыі Крыстаф ЛЯЙТЛ надае Беларусі ролю моста паміж буйнымі інтэграцыйнымі аб'яднаннямі ЕС і ЕАЭС. Паводле яго слоў, дыялог, які вядзецца тут, здольны стварыць неабходныя ўмовы функцыянавання эканомік.

«Такім чынам ЕС і ЕАЭС сапраўды могуць стаць бліжэй. І менавіта гэты трохбаковы форум дае ўсяму штуршок», — адзначыў Крыстаф Ляйтл.

Сучасная Аўстрыя мае багаты вопыт развіцця ў сферах энергетыкі, аховы здароўя, электронікі, машынабудавання. І, паводле яго слоў, аўстрыйскі бок знаходзіцца на форуме якраз для таго, каб знайсці кааперацыйныя сувязі з кампаніямі, што маглі б сумесна працаваць у гэтых сферах.

Акрамя таго, паводле слоў **дзяржаўнага сакратара Саюзнай дзяржавы Рыгора РАПОТЫ,** Аўстрыя адкрытая да дыялогу і з'яўляецца адным з актыўных інвестараў у эканоміку як Беларусі, так і Расіі.

«Аўстрыйскіх бізнесменаў не трэба ўгаворваць. Яны зацікаўлены ў тым, каб з'явіўся яшчэ адзін інстытут. Хочацца верыць, што гэты форум будзе пастаянна дзейным механізмам узаемадзеяння яшчэ і не толькі з Аўстрыяй», — адзначыў Рыгор Рапота.

На думку Рыгора Рапоты, правядзенне такога мерапрыемства — вялікая карысць для Беларусі і Расіі, таму што гэта яшчэ адзін канал дыялогу з аўстрыйскімі бізнесменамі. «У нас іх некалькі, і мы стараемся іх падтрымліваць».

Ілья КРЫЖЭВІЧ. *kryzhevich@zviazda.by*

Электраэнергія для прадпрыемстваў і налета даражэць не будзе

А тарыфы для насельніцтва плануюць карэктаваць толькі ў цеснай звязцы з павелічэннем даходаў

Аб гэтым паведаміў учора на ўрачыстым адкрыцці XX Беларускага энергетычнага і экалагічнага форуму міністр энергетыкі Беларусі Уладзімір ПАТУПЧЫК.

Міністр адзначыў, што ўжо на працягу трох гадоў тарыфы на электраэнергію для рэальнага сектара эканомікі ўвесь час толькі памяншаюцца. Больш за тое, Уладзімір Патупчык запэўніў, што гэтыя тарыфы застаюцца даволі стабільнымі, а для рэальнага сектара эканомікі іх не плануецца павялічваць нават на 2016 год. Разам з тым, кіраўнік галіны паведаміў, што цяпер спецыялісты пралічваюць у праграме сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі, як гэтыя тарыфы будуць змяняцца ў сярэдне- і кароткатэрміновай перспектыве. «Гэты працэс не з'яўляецца статычным, таму, безумоўна, для таго каб мы не адставалі ад тых працэсаў, якія адбываюцца ў макраэканоміцы, тарыфы на электрычнасць для насельніцтва будуць павялічвацца, але яны будуць абавязкова ўвязаны з узроўнем даходаў нашых людзей», — удакладніў пазіцыю міністэрства Уладзімір Патупчык.

Павышэнне энергаэфектыўнасці прадпрыемстваў энергетыкі ўжо сёння дае свае станоўчыя вынікі. Паводле слоў Уладзіміра Патупчыка, пачынаючы з наступнага года галіна пачне эканоміць для краіны штогод каля 200 млн долараў. А яшчэ міністр паведаміў, што назапашаны за кошт рэалізацыі дзяржпраграм 2006—2014 гадоў эфект склаў ужо каля 600 млн долараў. «Такім чынам мы ўносім свой уклад у стабільнасць на валютным рынку і павышэнне канкурэнтаздольнасці беларускай эканомікі ў цэлым», — дадаў ён.

Нагадаем, што XX Беларускі энергетычны і экалагічны форум праходзіць у Мінску з 13 па 16 кастрычніка. Яго ўдзельнікаў чакае насычаная дзелавая праграма, якая аб'ядноўвае 20 мерапрыемстваў. У рамках форуму адбудуцца і сумесныя мерапрыемствы ў межах 79-й Генеральнай асамблеі Міжнароднай электратэхнічнай камісіі, якая праходзіць у Мінску з 5 па 16 кастрычніка.

Сяргей КУРКАЧ. *kurkach@zviazda.by*

■ Меркаванне

АБГРУНТАВАНЫЯ ЧАКАННІ

Другі Расійска-Беларуска-Аўстрыйскі форум, які праходзіць у Мінску ў гэтыя дні, з'яўляецца важным фарматам міжнародных зносін ва ўмовах з'яўлення ў Еўропе розных інтэграцыйных фарматаў, перш за ўсё еўрапейскага і еўразійскага. Вядома, камусьці можа падасца незвычайным падбор удзельнікаў — партнёрамі па форуме велізарнай Расіі выступаюць Беларусь, якая ўваходзіць у Еўразійскі эканамічны саюз, і Аўстрыя (Еўрапейскі саюз), але менавіта ў гэтым і сэнс мерапрыемства — знайсці падставы для супрацоўніцтва, а не процістаяння ЕС і ЕАЭС.

Асабліва гэта важна ў цяперашняй сітуацыі, калі ў Еўропе фактычна складваецца абстаноўка часоў «халоднай вайны» паміж Расіяй і ЕС, а ўзаемныя санкцыі замяняюць сабой нармальныя формы дыялогу. Роля Беларусі ў развіцці кааперацыі еўразійскага і еўрапейскага інтэграцыйных праектаў удала сфармуляваў прэзідэнт Палаты эканомікі Аўстрыі Крыстаф Ляйтл, удзельнік форуму. На яго думку, «роля Беларусі — роля сувязнога звяна, свайго роду моста паміж ЕС і ЕАЭС, паміж гэтымі буйнымі інтэграцыйнымі аб'яднаннямі, каб стварацца стабільныя ўмовы функцыянавання эканомік, каб ЕС і ЕАЭС сапраўды станавіліся бліжэй».

Нагадаем, што першы трохбаковы эканамічны форум Беларусі, Расіі і Аўстрыі прайшоў 14 лістапада 2014 года ў Вене. Асноўнымі яго ўдзельнікамі былі прадстаўнікі буйнога бізнесу з усіх трох краін, а ўсяго ў яго рабоце прыняло ўдзел 170 прадпрыемстваў і арганізацый. Парадак дня ўключаў пытанні развіцця гандлёвага, вытворчага і інвестыцыйнага супрацоўніцтва краін-удзельніц.

Падчас цяперашняга форуму спектр пытанняў стаў больш спецыялізаваным, ахапіўшы найбольш важныя сферы. Асабліва ўвага надаецца энергетыцы, інфраструктуры і лагістыцы, сельскай гаспадарцы і вытворчасці прадуктаў харчавання. Немалаважныя для ўдзельнікаў форуму і перспектывы ўзаемадзеяння бізнес-асацыяцый трох краін-удзельніц.

Вядома, ёсць цікавасць і да іншых патэнцыйных сфер супрацоўніцтва. У аўстрыйскіх прадпрыемствах ёсць вялікі аўтарытэт і ў такіх галінах бізнесу, як ахова здароўя, электроніка і машынабудаванне, што цікава для Беларусі і Расіі з прычыны мадэрнізацыі эканомікі.

Важна памятаць і пра тое, што Аўстрыя, нягледзячы на адносна невялікую колькасць насельніцтва, супастаўную з беларускім, з'яўляецца буйным фінансавым цэнтрам Еўропы. Гэта звязана з імперскімі часамі, калі ў Вену, былую сталіцу спачатку Аўстрыйскай, а потым Аўстра-Венгерскай імперыі, сцякаліся велізарныя фінансавыя патокі з правінцыі. Пасля краху Аўстра-Венгерскай імперыі банкі з назапашанымі раней актывамі працягнулі паспяхова развівацца, адыгрываючы ўсё больш важную ролю ў фінансавай сістэме Еўропы.

Тое, што ў наступным годзе пройдзе і трэці форум, хутчэй за ўсё ў Расіі, не выклікае пытанняў. Гэтаму спрыяе як пазітыўная атмасфера правядзення мерапрыемства, якая абяцае рэалізацыю сур'ёзных праектаў з высокай нормай прыбытку яго ўдзельнікам, так і падбор арганізатараў. Мерапрыемствы арганізаваны Федэральнай Палатай эканомікі Аўстрыі, Беларускай і Расійскай гандлёва-прамысловымі палатамі, а гэта найважнейшыя праваднікі інтарэсаў нацыянальнага бізнесу ў сваіх краінах. Прыемна адзначыць і сур'ёзную падтрымку ў арганізацыі форуму з боку знешнепалітычных міністэрстваў усіх трох краін.

Ёсць падставы для значных пазітыўных перамен нашых адносін з ЕС. Еўрасаюз занадта доўга незаслужана сурова ставіўся да нашай краіны. А ва ўмовах, калі Беларусь набыла важнае геапалітычнае значэнне не толькі як мост паміж ЕС і ЕАЭС, але і як вельмі значная ва ўрэгуляванні ўкраінскага крызісу дзяржава, дрэнныя адносіны з Беларуссю цалкам супярэчаць нацыянальнай бяспецы краін ЕС. Ва ўмовах новых адносін, прызначаных нівеліраваць ранейшыя праблемы, узнікае шмат магчымасцяў для кааперацыі. Прыемна, што аднымі з першых імі спяшаюцца скарыстацца менавіта аўстрыйскія і расійскія бізнесмены, з якімі ў беларускіх прадпрыемствах існуе доўгая гісторыя супрацоўніцтва.

Сяргей КІЗІМА,
доктар палітычных навук

АБСЕ ацаніла выбары

належным чынам, лічыць Лідзія Ярмошына

«Магу сказаць, што Цэнтральная камісія задаволена тым заключэннем, якое прадстаўлена па выніках назірання за выбарамі з боку місіі АБСЕ», — заявіла Лідзія ЯРМОШЫНА, старшыня Цэнтральнай выбарчай камісіі.

Паводле слоў Лідзіі Міхайлаўны, учора адбылася яе сустрэча з кіраўнікамі місіі АБСЕ, бо ў той спыняюцца паўнамоцтвы маніторынгавай місіі і неўзабаве яны пакінуць Мінск. «Падчас сустрэчы мы абменяліся ўражаннямі ў дачыненні да працэсу назірання і працэсу выбараў і, у прынцыпе, намецілі перспектывы працы на будучыню. Я падзякавала супрацоўнікам місіі, яе кіраўніцтву за спробу бачання аб'ектыўнасці тых падзей, якія адбываюцца ў нашай краіне», — пракаментавала сустрэчу старшыня ЦВК.

Яна адзначыла станоўчую тэндэнцыю ацэнкі місіяй беларускіх выбараў: «За доўгія гады міжнароднага назірання менавіта з боку місіі АБСЕ ў нашай краіне мы ўпершыню атрымалі справаздачу, якая змяшчае высновы і пералічвае падзеі не толькі з адмоўнага боку, але і адзначае шмат станоўчага». І дадала: «Гэтым трэба ганарыцца».

«Быў адзначаны як вельмі добры працэс галасавання на 95% участкаў, дзе былі міжнародныя назіральнікі. Хацела б падкрэсліць, што гэта вельмі высокая ацэнка менавіта працэдуры галасавання. Так, былі адзначаны недахопы, звязаныя з празрыстасцю, дакладнасцю працы ўчастковых выбарчых камісій у момант падліку галасоў. Тым не менш колькасць выпадкаў, дзе члены місіі выказалі заўвагі, зменшылася ў параўнанні з парламенцкімі выбарамі 2012 года», — паведаміла Лідзія Ярмошына. Яна падкрэсліла, што «члены місіі АБСЕ стараліся працаваць аб'ектыўна». На думку старшыні ЦВК, у гэтым ёсць заслуга і саміх беларусаў. «Нашы арганізатары выбараў на месцах усямерна прыкладалі намаганні да таго, каб працэдура выбараў была максімальна адкрытай, падлік галасоў сумленным, а назіральнікі сапраўды зрабілі свае аб'ектыўныя заключэнні», — сказала яна.

Лідзія Міхайлаўна звярнула ўвагу на тыя станоўчыя моманты, якія канстатавала місія. Паводле яе слоў, гэта абстаноўка, якая была ў краіне напярэдадні выбараў, добразычлівасць і адкрытасць усіх членаў выбарчых камісій, іх супрацоўніцтва з членамі місіі, а таксама выдатная праца сродкаў масавай інфармацыі, якія без цэнзуры прадстаўлялі магчымасць вядзення перадвыбарнай агітацыі кандыдатам у прэзідэнты. Акрамя таго, у заключэнні гаворыцца, што агітацыйная кампанія ў апошнія два тыдні праводзілася кандыдатамі на добрым узроўні, чаму ўсяляк спрыялі мясцовыя ўлады.

КАМПЕТЭНТНА

Старшыня Цэнтральнай выбарчай камісіі Расійскай Федэрацыі Яўген ЧУРАЎ, які знаходзіўся ў Беларусі падчас выбараў у якасці міжнароднага назіральніка, наступным чынам пракаментаваў папярэднія вынікі выбараў:

— Хацеў бы звярнуць увагу на два важныя факты, якія, з аднаго боку, пацвярджаюць наяўнасць у Рэспубліцы Беларусь апазіцыйных настрояў, з іншага боку, яны пацвярджаюць сумленнасць праведзеных выбараў. Першае: графа — «супраць усіх». 7% — гэта нямала. І другое: вынікі галасавання ў Мінску, якія кантрасна адрозніваюцца ад галасавання ў цэлым па краіне. Прытым, што і вынікі галасавання ў цэлым па краіне былі зразумелыя для палітолагаў загадзя, гэтаксама былі зразумелыя для палітолагаў, як беларускіх, так і замежных, вынікі галасавання па Мінску. Агучаныя ў ноч на панядзелак звесткі пацвярджаюць сумленнасць падліку галасоў на гэтых выбарах.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА. *medvedeva@zviazda.by*
Вераніка ПУСТАВІТ. *pustavit@zviazda.by*

ПЛАНЫ ЭКС-КАНДЫДАТАЎ

Падводзяць вынікі выбараў і тыя, хто ўдзельнічаў у барацьбе за прэзідэнцкае крэсла. Прынамсі, ужо экс-кандыдаты падзяліліся з журналістамі сваімі планамі на будучыню.

Лідар Ліберальна-дэмакратычнай партыі Беларусі Сяргей Гайдукевіч цалкам згодны з усімі агучанымі ЦВК лічбамі. Палітык дадаў, што Беларусь будзе і далей развівацца спакойна, без узрушэнняў.

— Са свайго боку я асабіста і партыя плячо падставім у гэты складаны час. Калі спатрэбіцца, пойдзем туды, куды Радзіма скажа, — паабяцаў Сяргей Гайдукевіч.

У пацвярджэнне гэтых слоў кіраўнік ЛДПБ паведаміў, што ўжо ў лістападзе яго партыя пачынае парламенцкую кампанію.

Таццяна Караткевіч расказала, што не завяршае сваю палітычную дзейнасць і плануе працягнуць яе падчас найбліжэйшых парламенцкіх выбараў. На пытанне: «Ці будзеце вы балатавацца падчас парламенцкіх выбараў?» Таццяна Караткевіч адказала: «Так, буду».

«Трэба прызнаць, што шмат людзей падтрымлівае дзейную ўладу», — сказала экс-кандыдат у Прэзідэнты.

Мікалай Улаховіч прызнае вынікі прэзідэнцкай кампаніі 2015 года і лічыць, што дзейны кіраўнік дзяржавы з вялікім адрывам апярэдзіў іншых кандыдатаў заслужана. Пры гэтым ён заявіў аб намеры зрабіць Беларускую патрыятычную партыю, якую ён узначальвае, значнай сілай у беларускім грамадстве. «Мы, напэўна, няправільна рабілі акцэнт. Пераглядзім свой статут, у нас з'явіліся маладыя новыя сілы, і я думаю, што і Сяргей Гайдукевіч пазайздросціць маім хлопцам, якія будуць займацца партыйнай дзейнасцю», — сказаў Мікалай Улаховіч, маючы на ўвазе лідара ЛДПБ і свайго канкурэнта на выбарах.

Вераніка ПУСТАВІТ. *pustavit@zviazda.by*

■ Святло ў акне

ЛЮБОВІ ХАПАЕ НА ЎСІХ

Яна не вымяраецца запісам у пашпарце

20 шматдзетных маці атрымалі высокую ўзнагароду — ордэн Маці — з рук старшыні Мінскага абласнога камітэта Сямёна Шапіры. Адной з іх стала Любоў Чагіна, маці пяці ўласных дзяцей, і шасці прыёмных. Вялікая сям'я Чагіных жыве ў пасёлку Крынічны ў дзіцячай вёсцы «Вытокі». Іх трохпавярховы катэдж абкружаны сасновым борам. У дварыстуць ружы і пахне грыбамі... А літаральна пяць гадоў таму яны ўдзесяцёх жылі ў мінскай трохпакаёўцы...

ДАПАМОГА — ГЭТА ДАБРАВОЛЬНАЯ МІСІЯ

— Калі ў нас было трое дзетак: Ангеліна, Валера і Руслан, мы жылі ў зусім маленькай кватэры, — распавядае маці-гераіня. — З цягам часу як шматдзетная сям'я пабудавалі трохпакаёўку, і нам здалося, што там занадта шмат месца — вырашылі ўзяць яшчэ дзіця. Першымі прыёмнымі дзецьмі якраз пасля Новага года сталі 3-гадовая Ганначка і яе гадавалы брат Жэня. Пасля з'явіўся 13-гадовы Валік. Праз нейкі час я даведалася, што ў доме дзіцяці ёсць маленькі хлопчык. Я доўгі час наведвала яго ў бальніцы, — так у нас з'явіўся 7-месячны Ігар, а праз год — 2-месячная Кіра, яго сястрычка. Тры гады назад абое малыя сталі нашымі роднымі дзецьмі. Затым у сям'ю прыйшлі 7-класніца Ганна і яе брат першакласнік Сяргей. Пасля з'явілася Марта, а ў канцы мінулага навучальнага года — Света і Таня.

Далейшы лёс сям'і склаўся так, што пляменнік Любові трапіў у прытулак. Хлопчык вельмі хацеў жыць з цёткай, але ж забраць яго адзінаццатым у кватэру было немагчыма ўжо проста фізічна. Якраз на той момант была створана дзіцячая вёска «Вытокі» ў Бараўлянах, і прыёмныя бацькі сталі там бацькамі-выхавальнікамі, забраўшы да сябе 14-гадовага пляменніка Уладзіка.

— Я вельмі люблю дзяцей. Мне шкада, калі яны апынаюцца ва ўмовах, што іх няма каму абараніць. Была б у мяне магчымасць, я ўсынавіла б усіх сваіх дзяцей, — расказала Любоў. — Усе яны ведаюць, што любоў не вымяраецца запісам у пашпарце, яны проста адчуваюць яе кожны дзень.

— Гэта яе місія, напэўна, — дапамагаць людзям, яна ўсіх шкадуе, — дадае галава вялікага сямейства Дзмітрый Чагін.

Магчыма, такое жаданне дапамагаць сфарміравалася ў жанчыны яшчэ ў дзяцінстве. Хаця ў сям'і яе бацькоў было толькі двое дзетак (яна ды брат), доўгі час там знаходзілася стрыечная сястра Надзея, якая засталася без маці ў 16 гадоў.

— У мяне заўжды перад вачыма быў прыклад, што ёсць чалавек, якому патрабуецца дапамога, магчыма, таму я і прывыкла дапамагаць, — разважае Любоў Мікалаеўна. — Адносіны ў маёй уласнай сям'і будуюцца выключна на ўзаемнай павазе. Амаль усе дзеці называюць мяне мама, акрамя Тані і Светы, якія яшчэ не прывыклі да мяне з мужам. Шмат хто сустракаецца са сваімі роднымі бацькамі, сазвоньваецца з імі па тэлефоне. Мне так цікава чуць, як яны кажуць: «Мама, ты прыедзеш? Мне мама сказала, што цябе чакае».

БАЦЬКА І МАЦІ Ў ВАЧАХ ДЗІЦЯЦІ

У вольны час дзеці любяць глядзець кіно, гуляць у настольныя гульні, спяваць у караоке.

Ганна любіць чытаць. Ангеліна вучыцца іграць на гітары, займаецца плаваннем, тэнісам, пачынала прафесійна займацца акрабатыкай, на ўсіх спаборніцтвах бегае за клас. Света добра малюе. Валера пляце з бісеру, танцуе брэйкданс. Руслан займаецца паркурам, спартыўным арыентаваннем. Марта вяжа кручком і робіць шмат сваімі рукамі.

Старэйшыя дзяўчаты ўжо паціху трэніруюць малых. Кіра як сапраўдная гімнастка дэманструе мне расцяжку ў шпагаце, а Ігар цудоўна малюе гуашшу.

— Самы вялікі аматар спеваў — мама, — выдае сакрэт Ангеліна. — Яна таксама добра шые і вяжа. На ўсе навагоднія ранішнікі стварае касцюмы сама, Ігар вось быў у мінулым годзе астролагам. Кіры нядаўна звязала кофту, а тата атрымаў цёплыя шкарпэткі.

— Тата вельмі добра і смачна гатуе. Яго каронная страва — плоў, які я вельмі хачу навучыцца гатаваць, — дзеліцца Ганна. — У мамы — гэта тварожныя пончыкі. І ўсе мы, хто старэйшы, умеем гатаваць мяса па-французску, мама навучыла.

Гатуюць, прыбіраюцца і адпачываюць Чагіны ўсе разам. У кожнага за сталом сваё месца.

— Мы гатуем у звычайных 6-літровых каструлях. Усё з'ядаецца адразу, назаўтра гатуецца новае. Мне вельмі дапамагаюць дзяўчаты, таму я не адчуваю, што аддаю кухні шмат часу. Яны ўсё ўмеюць: бліны смажаць, курыцу запякаюць, суп вараць. Руслан, які цяпер вучыцца ў БНТУ і жыве ў інтэрнаце, мне звоніць і пытаецца: «Мама, я не разумею, як мне гатаваць на аднаго? Колькі солі трэба і вады, каб макароны зварыць?» — смяецца Любоў Мікалаеўна.

Валік цяпер жыве самастойна, але прыязджае да бацькоў на ўсе святы і выхадныя. Маці Ганны і Сяргея праз 1,5 года пасля пазбаўлення яе бацькоўскіх правоў, выправілася і аднавіла свой статус, нарадзіла яшчэ адну дзяўчынку. Хлопчык зараз жыве з ёю. 16-гадовая Ганна, якой на той момант было 14 гадоў, вырашыла застацца з новай маці. З абедзьвюма ў яе добрыя адносіны.

МАРСКІЯ ПРЫГОДЫ

Калі Чагіны кудысьці выязджаюць на адпачынак, стараюцца рабіць гэта ўсёй сям'ёй — проста ездзяць у два рэйсы.

— Прыязджаем мы, напрыклад, на Мінскае мора, з вады толькі і чуваць: «Мама, я тут!», «Мама, паглядзі, куды я заплыў!». І калі так крычаць усе па парадку, то іншыя адпачывальнікі пачынаюць азірацца, дзе ж тая мама, у якой столькі плыўцоў, — дзеліцца гісторыямі Любоў.

Маці-гераіня вельмі баіцца вады, таму перажывае, каб дзеці не адплывалі далёка. На адпачынку ў Сочы ў 2008 годзе здарыўся выпадак, які стаў для яе сапраўдным шокам.

— Мы адправіліся ў марское падарожжа на катары з Ангелінай і Русланам. Спыніліся пасярод мора, дзецям раздалі камізэлькі і прапанавалі паплаваць. І мае дзеці, не пытаючыся нічога, нацягнулі гэтыя камізэлькі і ўскочылі ў ваду. Я сама не ўмею плаваць, і была ў такой істэрыцы, што проста пачала крычаць, як убачыла гэта. А яны мне з вады адказваюць: «Мама, нам камізэлькі перашкаджаюць плаваць. Можна мы іх здымем?» Да берага вярталіся яны на надзьмутым крузе, які быў прычэплены да катара. У выніку дзеці адпачылі, а мама ледзьве не захварэла, — успамінае Любоў, якая цяпер успрымае гэта ўжо як жарт. З часам яна прызвычаілася, што ўсе яе дзеці рухавыя, смелыя і няўрымслівыя і з гэтым трэба проста мірыцца.

Ірына СІДАРОК, фота аўтара

СПАЧАТКУ БЫЛА... МАМА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Святлана ШУТАВА, старшыня Магілёўскай абласной арганізацыі «Беларускі саюз журналістаў»:

— За ўсё, што ёсць ува мне добрага, я ўдзячна сваёй маці — Валянціне Іванаўне Высоцкай. Яна для мяне настаўніца ва ўсім. Менавіта яна навучыла мяне чытаць. Нават памятаю першае слова, якое я самастойна прачытала, — «барабан». Яно было даволі складаным для такой маленькай, як я, але ж скарылася. І мне было вельмі радасна ад гэтай перамогі.

Маці заўсёды з'яўлялася для мяне прыкладам самаахвярнасці і таго, як трэба любіць бліжняга свайго. Ад яе вучылася паважаць старэйшых. Ніколі не бачыла, каб яна проста ляжала на канапе і нічога не рабіла. Працавала і мне нагадвала, што без працы нічога не атрымаецца. Таму з дзяцінства я ўсвядоміла: бясплатны сыр бывае толькі ў пастцы. Калі хочаш чагосьці дасягнуць у жыцці, трэба працаваць. Маці і сёння, нягледзячы на ўзрост, ні хвіліны не сядзіць на месцы

Мама заўсёды была і ёсць для мяне аўтарытэт.

Наталля АЎДЗЕЕВА, старшыня Цэнтральнага камітэта Беларускага прафсаюза работнікаў культуры:

— Невыпадкова кажуць, што мы родам з дзяцінства: з малаком маці ўбіраем у сябе адносіны да навакольнага свету, асэнсоўваючы напачатку сябе неад'емнай часткай Мамы. У маім жыцці гэта было і (дзякуй Богу) ёсць да гэтага часу менавіта так. Мая матуля Жаннета Іванаўна Сільчанка выраслаў беднай сям'і. Вучылася і працавала — за пяцярых! У выніку ад фабрычна-заводскай дзяўчынкі паднялася да высокай пасады аднаго з самых прэстыжных банкаў краіны. Пры гэтым ніколі «не хварэла» на снабізм, пры ўсёй патрабавальнасці да сябе і людзей.

А якая яна сярод сяброў і родных! Цудоўна спявае, мае тонкае пачуццё гумару... Нас з сястрой гэтаму вучыла, умудралася па вечарах і выхадных ладзіць у родным завулку на Чапаеўцы (ускраіна Магілёва) спартыўныя баталіі... І заўсёды паважала ў кожным з нас асобу.

Добрага здароўя табе, мамачка! Добрага здароўя ўсім-усім матулям! І светлая памяць тым з іх, хто ўжо глядзіць на сваіх дзяцей з Нябёсаў.

Сяргей ЛАГУЦЕНКА, мастацкі кіраўнік Гомельскага абласнога драматычнага тэатра, акцёр:

— Маці для мяне — як вера. Пра яе таксама нельга гучна размаўляць. Калі бегаць і крычаць, як ты верыш, цябе западозраць ці ў хлусні, ці ў фальшы. Не словы, а ўчынкі вызначаюць нашы адносіны, у тым ліку да матулі. Тое, што я раблю, — гэта дзеля мамы.

Памятаю, у дзяцінстве мы ехалі ў вёску ў машыне з будкай. Раптам пачаўся ліўень, навальніца і вельмі моцны вецер. Машыну гайдала, і фанерку ў акенцы выбіла ветрам. Маці тады стала і сваім целам увесь час закрывала гэтую адтуліну, каб нас з братам абараніць ад стыхіі.

Маці заўсёды хацела, каб у мяне была вышэйшая адукацыя. Але казала: можаш быць кім заўгодна, галоўнае — каб чалавекам нармальным.

Аляксей СКАКУН, старшыня СВК «Астрамечава» Брэсцкага раёна, доктар эканамічных навук:

— Мая мама Вера Пракопаўна выхоўвала нас найперш сваім прыкладам: яна заўсёды шмат працавала. Пасля вайны жылося цяжка, і, каб пракарміць сям'ю, вясковаму жыхару трэба было шчыраваць у полі ад цямна да цямна. Памятаю, мама жала жыта, а я зусім малым дапамагаў вязаць снапы. Потым паступова асвоіў усе тонкасці мужчынскай працы: касьбы, ворыва, малацьбы. Праз шмат гадоў, калі абазначыліся пэўныя поспехі ў рабоце і мяне сталі заўважаць, са мной лічыцца, прыйшло ўсведамленне, што падмурак гэтаму закладзены мамай.

Сяргей КАЛЯДА, намеснік старшыні грамадскага аб'яднання «Рэспубліканскі турысцка-спартыўны саюз» (Гродна):

— Мама, выкладчыца замежнай мовы, была маім класным кіраўніком. Яна ж аддала мяне ў музычную школу. Займаўся па класе баяна. Аднак усё часцей у чахле замест музычнага інструмента сталі аказвацца... кеды і мяч. А пазней мной моцна авалодала цяга да турыстычных вандровак. Пэўна, маме гэта не надта падабалася, даводзілася шмат чуць, што на першым месцы павінна быць вучоба. Але ўсё ж яна паказала прыклад павагі да мяне як асобы. Па сёння захоўваю маміна разважанне на кавалку паперы: «Чаму мой сын ходзіць у горы? Напэўна, хоча перамагчы сябе ў першую чаргу».

Аляксандр МАХАНЬКОЎ, акцёр віцебскага «Беларускага тэатра «Лялька»:

— Маёй маці Марыі Міхайлаўне 80 гадоў. Зараз яна жыве ў Багушэўску (гарадскі пасёлак у Сенненскім раёне. — **Аўт.**). А раней жыла ў гарадку Баранькі Аршанскага раёна. Там працавала на заводзе ў аддзеле тэхнічнага кантролю. Мужчыны рабілі дэталі, а яна якасць прадукцыі правярала. Мой старэйшы брат жыве далёка, а я, калі ёсць магчымасць, наведваю маму.

Наконт урокаў, якія я атрымаў ад мамы... Ды ўсяму яна мяне навучыла! Напрыклад, хадзіць у лес у грыбы і ягады. Калі яна кухарыла і трэба было ёй дапамагчы, гэта было весела. Усё рабіла яна лёгка, і побач з ёй заўсёды нешта рабіць было прыемна. Пры гэтым яна ўмела мяне падхвальваць. І ў выніку гэта спрыяла таму, што ўсё хацелася рабіць лепей.

Віктар ШНІП, паэт, галоўны рэдактар выдавецтва «Мастацкая літаратура»:

Кожны вечар перад сном, а потым раніцай, збіраючыся на працу, гляджу, як на абразы, на партрэты бацькоў, што вісяць у маім пакоі. У мяне нядаўна напісаўся верш:

Тата і мама глядзяць на мяне
З рамак партрэтных на хатняй сцяне.
Тата і мама — іконы мае.
Вас мне жывых, як святла, нестае
Тут на зямлі, дзе заўсёды святло
Нават у тым, што ў нябыт адышло...

У мяне шмат вершаў пра маму. На жаль, я іх напісаў, калі яе не стала. Цяпер для мяне дзень нараджэння мамы — гэта і мой дзень нараджэння, бо з нараджэннем маці нараджаемся і мы, яе дзеці. Беражыце сваіх МАТУЛЬ!

Нэлі ЗІГУЛЯ.
Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.
Аляксандр ПУКШАНСКІ.
Ірына АСТАШКЕВІЧ.
Святлана ЯСКЕВІЧ.
Барыс ПРАКОПЧЫК.
Дзіяна СЕРАДЗЮК.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

14 кастрычніка 2015 г.
№ 19 (359)

ЖЫЛЛЁ

КАЛІ ЗНОСЯЦЬ ДОМ...

На якую кампенсацыю могуць разлічваць уласнікі прыватных сядзіб?

Знаёмая нядаўна плакалася: іх прыватны дом у Мінску, ля станцыі метро Міхалова, ідзе пад знос, таму нядаўна давялося пераязджаць у кватэру ў іншым раёне... Шчыра прызнацца, мне самой стала шкада той мілы дамок з размаляванымі сценамі, у якім не раз даводзілася гасцяваць, — увесь ахінуты старымі грушамі і яблынямі, што захілялі яго ад шумнага горада. Аднак настальгія і прывязанасць да роднай хаты — не адзіная і не самая галоўная прычына, чаму людзі не жадаюць мяняць сваю хоць і старую, але прыватную сядзібу на жыллё ў шматкватэрным доме.

«Не хачу ў Каменную Горку!»

На месцы прыватных забудоў у сталіцы імкліва паўстаюць шматпавярховікі на сотні кватэр. На тэрыторыі, дзе раней жылі некалькі сем'яў, цяпер хутка вырастае хмарачос, у які можна засяліць цэлую вёску, а часам і не адну... Сітуацыя ў Маскоўскім раёне сталіцы ў гэтым плане найбольш паказальная: практычна ўся яго тэрыторыя ахоплена зносам прыватных жылых дамоў. Паводле планаў, у розныя тэрміны тут ліквідуюць амаль 1000 сядзіб. Калі быць больш дакладнымі, то да 2030 года з яго карты знікнуць 924 прыватныя дамы, паведаміла **намеснік начальніка ўпраўлення архітэктуры і будаўніцтва Маскоўскага раёна Ларыса БЫСТРАЯ**.

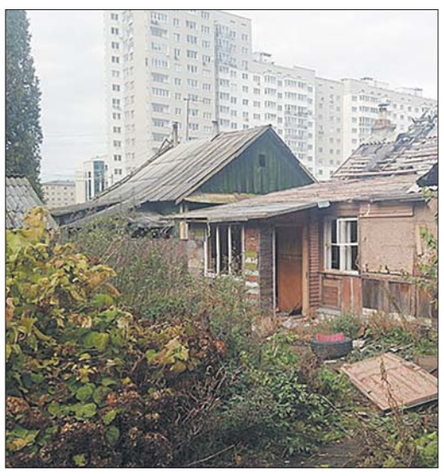

— На тэрыторыі, якая падлягае асваенню са зносам жылых дамоў, распрацоўваюцца горадабудаўнічыя пашпарты. Гэтыя ўчасткі ў перспектыве выстаўляюцца на аўкцыён — яго пераможца і займаецца рэалізацыяй маёмасных правоў уласнікаў дамоў, якія зносяць.

У адпаведнасці з Указам Прэзідэнта №58 («Аб некаторых пытаннях адабрання і прадастаўлення зямельных участкаў». — **Аўт.**) забудоўшчык прапануе ўласнікам дамоў выказаць свае пажаданні наконт будучага жылля. Напрыклад, гэта можа быць кватэра тыпавых спажывецкіх якасцяў, зямельны ўчастак за межамі горада альбо грашовая кампенсацыя. Ацэнку аб'ектам, якія зносяць, на падставе тэхнічнай дакументацыі дае праектны інстытут «Белдзіпразем», які і вызначае колькасны эквівалент кампенсацыі. Пры жаданні перасяліць з дамоў у кватэры людзей могуць у любы раён у межах сталіцы. Які менавіта — гэта ўжо кожны жыхар канкрэтнага дома сам вырашае з забудоўшчыкам.

— Сёння да ўвагі не прымаюцца заўвагі накшталт «я жыву тут, а вы мне даяце жыллё ў Каменнай Горцы», — адзначае Ларыса Быстрая.

Адметна, што часцей за ўсё з прапанаваных варыянтаў кампенсацыі жыхары раёна выбіраюць усё ж кватэры.

Між тым не ўся прыватная забудова раёна суцэльна пойдзе пад знос. Напрыклад, цалкам захаваюць вуліцу Курганную. Таксама захаваецца частка Паўночнага завулка, які з'яўляецца зонай гістарычнай забудовы. У перспектыве дамы тут плануюць адрэстаўраваць, аднак людзей з іх усё адно выселяць. Акрамя таго, часткова захаваюць дамы ў раёне вуліцы Вавілава і завулка Паўзунова.

— Гэта ў нас адбываецца ў адпаведнасці з горадабудаўнічым праектам дэталёвага планавання ў межах вуліц Соф'і Кавалеўскай — Мініна — Машыністаў — чыгункі. Частка дамоў на гэтай тэрыторыі зносіцца, частка захоўваецца, — тлумачыць Ларыса Быстрая.

Самабуд не ўлічаць

Канфлікты забудоўшчыкаў з жыхарамі, якія не жадаюць пакідаць свае дамы, узнікаюць з розных прычын. Не ўсіх задавальняюць варыянты жылля, якое прадастаўляецца ўзамен. Але не толькі гэта становіцца галоўнай тэмай непаразуменняў.

— Бывае, што ў людзей на ўчастку ёсць самавольныя збудаванні, не зарэгістраваныя ва ўстаноўленым парадку. Магчыма, яны былі ўзведзены ў 1990-я гады, 1980-я. Як правіла, узнікаюць канфліктныя сітуацыі, калі ёсць самабуд, і людзі хочуць, каб ім далі жыллё з яго ўлікам, — гаворыць спецыяліст.

Аднак забудоўшчык, кіруючыся заканадаўствам, выдзяляе жыллё ў адпаведнасці з тэхнічным пашпартам, без уліку самавольных збудаванняў. Таму і ўзнікаюць непаразуменні, якія, бывае, даходзяць і да судовых разбораў. Аднак у большасці вынікаў падобныя пытанні ў судзе вырашаюцца не на карысць уласніка жылля.

Яшчэ адна сітуацыя — калі людзей не задавальняюць варыянты прадастаўлення жылля. У такіх выпадках забудоўшчыкі стараюцца знаходзіць кампрамісы. Калі не знаходзяць, прымаць рашэнне зноў даводзіцца суду — як правіла, з ініцыятывы забудоўшчыка. Пры гэтым афармляецца пратакол рознагалоссяў паміж уласнікам і забудоўшчыкам, дзе ўласнік павінен указаць канкрэтныя прычыны сваёй нязгоды з прапанаванымі варыянтамі жылля.

70% сядзіб захаваюць

Як паведаміў **галоўны архітэктар УП «Мінскграда» Аляксандр АКЕНЦЬЕЎ**, згодна з Генеральным планам горада, распрацаваным сёлета, цалкам захаваецца каля 70% тэрыторый, на якіх размешчаны сядзібы. Паводле Генплана 2010 года, цалкам захоўвалася толькі 28% сядзібных тэрыторый. Астатняя частка прызначалася пад знос або рэканструкцыю па прынцыпе змяшанай забудовы з «украпінамі» шматпавярховага жылля.

Пад знос і далейшую трансфармацыю ў шматпавярховую жылую або грамадскую забудову пойдуць сядзібныя масівы, якія прымыкаюць да галоўных гарадскіх праспектаў. Таксама знікнуць усе сядзібы ў цэнтры горада, унутры другога транспартнага кольца. Падрабязная інфармацыя аб планах па зносе сядзібнай забудовы размяшчаецца на сайтах адміністрацый раёнаў.

Дзіяна СЕРАДЗЮК. *seradzyuk@zviazda.by*

Фота Аляксея ПІШЧЫКА.

ЯК НАПОЎНІЦЬ МАЛОЧНЫЯ РЭКІ?

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ

У вёсцы Даўгінава, што ў Вілейскім раёне, я была гадоў пяць таму: наведала населены пункт па просьбе мясцовых жыхароў, якія скардзіліся, што малаказборшчыца разбаўляе малако вадой, ды і наогул увесь час заніжаецца працэнт яго тлустасці.

Пабываўшы тады на Вілейскім малаказаводзе, упэўнілася, што паказчыкі тлустасці малака ва ўсіх, хто здае яго з уласных падворкаў, як пад грэбень практычна аднолькавыя: 2,1—2,5%. Але такога насамрэч не магло быць! Ведала гэта з асабістага вопыту, паколькі выраслa ў вёсцы, а таксама ў свой час працавала на малочнатаварнай ферме падлікоўцам малака. Тлустасць яго залежыць ад пароды, індывідуальных якасцяў каровы, рацыёну і структуры кармоў, догляду, пары года. Нават стрэсы могуць уздзейнічаць на колькасць тлушчу ў малацэ...

Пасля публікацыі мне патэлефанавалі даўгінаўцы з падзякай: нарэшце ў нас навялі парадак. Малако з падворкаў пачаў збіраць індывідуальны прадпрымальнік, вельмі прыстойны чалавек, тлустасць малака ён вымярае на месцы індывідуальным прыборам, працэнт яе значна павысіўся. У выніку людзі сталі атрымліваць за здадзеную прадукцыю больш грошай. У вёсцы пачаўся ажыятаж: некаторыя жыхары, што не мелі каровы, купілі яе, у каго было дзве — абзавяліся трэцяй і нават чацвёртай....

І вось зноў званок з Даўгінава, зноў нараканні на тлустасць...

Станіслава Дударэвіч працавала ветэрынарным урачом у калгасе. Цяпер яна на пенсіі. Свойскую жывёлу трымала заўсёды, не адмовілася ад яе і сёння: у яе чатыры дойныя каровы і цялушка!

— Раней не было ніякіх пытанняў, тлустасць малака задавальняла. А цяпер мне, напрыклад, ставяць толькі базавую — 3,6%. Шмат губляю ў грошах. Але ж восенню тлустасць заўсёды вышэйшая. Я пакідаю для сябе ранішні надой, дык амаль што паўвядра смятаны збіраю.

> Як ішло вялікае малако, то за 10 дзён атрымлівала за здадзенае 2,5 млн рублёў, цяпер за дэкаду выходзіць паўтара мільёна.

— А як з кармамі? Самі нарыхтоўваеце? — пацікавілася ў Станіславы Станіслававны.

— Цялят здаём у ААТ «Даўгінава», атрымліваем паўтара кілаграма збожжа за кілаграм жывой вагі і паўтары тоны сена (раней давалі па 3 тоны). Але гэтага малавата, каб пракарміць жывёлу: самі залужаем участак, апрацоўваем, косім траву, — адказвае яна. — Дзякуючы сваёй гаспадарцы я вывела ў людзі траіх дзяцей, усім дала вышэйшую адукацыю... Цяпер жа асабліва не дапаможаш, прыбытак ад малака ёсць, але не надта вялікі, — уздыхае жанчына.

Для Раісы Ніжнік, якая трымае дзвюх кароў, рагулі — сэнс жыцця. Сама не паесць, пакуль не заменіць ім падсцілку, не падоіць, не накорміць.

— Я па спецыяльнасці заатэхнік, таму ведаю, чым карміць жывёлу, каб было добрае і якаснае малако: даю канюшыну, уводжу ў рацыён кармавыя дабаўкі, у прыватнасці, філуцэн. — Мая дачка працуе на прадпрыемстве, дзе выпякаюць вафельныя стаканчыкі для марожанага. А для іх прыгатавання выкарыстоўваюцца мука першага і вышэйшага гатункаў, соль, алей. Крошкі, адходы можна выпісаць па прымальным кошце, — дык вось гэтай смакатой я частую сваіх гадаванцаў. І няўжо пры такіх кармах можа быць тлустасць толькі 3,6%? Раней жа выстаўлялі ад 3,8 да 4,6%.

Намеснік начальніка мясцовага паштовага аддзялення Тамара Казуля спачатку трымала дзвюх кароў. Калі дачка паступіла вучыцца, набыла яшчэ дзвюх.

— Як ішло вялікае малако, то за 10 дзён атрымлівала за здадзенае 2,5 млн рублёў, цяпер за дэкаду выходзіць паўтара мільёна, — падзялілася са мной жанчына. — Вядома, гэта добрая прыбаўка да сямейнага бюджэту. Але ж... шмат губляю на тлустасці: не дацягвае чамусьці да базавай. Атрымліваецца, чым больш здаеш малака, тым больш недабіраеш грошай.

Валянціна Більдзюг, як і папярэднія мае суразмоўцы, на пенсіі, але працягвае працаваць прадаўшчыцай у краме.

— Пакуль збываць сваю карміцельку не збіраюся, хоць базавай тлустасці не ставяць, — кажа яна. — Разумею, што не можа быць усё ідэальна. Але ж павінна быць нейкая сістэма.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

НА ПАРАДКУ ДНЯ

КАГО ЧАКАЕ РЫНАК ПРАЦЫ

Магілёўскія дэпутаты разгледзелі пытанне занятасці насельніцтва

Неаднойчы даводзілася быць сведкай, як на суботнія тэлефонныя лініі ў органы выканаўчай улады раз-пораз звярталіся беспрацоўныя грамадзяне — у спадзяванні, што ім дапамогуць знайсці месца працы. Некаторыя нават і не раз. Гэтую трывогу ў выканкамах разумелі і цярпліва прапаноўвалі варыянты. Нават у тых сітуацыях, калі суіскальнік ставіў умову: працаваць жадаю выключна па спецыяльнасці.

Па сутнасці, кожны чалавек сам каваль свайго шчасця. Але сітуацыя на рынку працы сёлета і сапраўды складаная. Спачатку эканамічны крызіс у Расіі прымусіў вярнуцца дамоў частку занятых там нашых суайчыннікаў. Потым прыняты ў Беларусі закон аб утрыманстве актывізаваў насельніцтва. Адначасова павялічыўся паток бежанцаў з Украіны... Між тым на 1 верасня ў Магілёўскай вобласці быў адзін з самых нізкіх у краіне паказчыкаў па беспрацоўі — 1,1%. Пры прагнозе 1,5%.

Што было зроблена сёлета для таго, каб людзі нават у складаных для пошукаў умовах змаглі знайсці працу? Гэта пытанне стала адным з галоўных для разгляду на сесіі Магілёўскага аблсавета дэпутатаў.

Сітуацыя пад кантролем

На працягу 8 месяцаў у органы па працы, занятасці і сацыяльнай абароне звярнуліся ў пошуку працы 24,8 тысячы жыхароў — на 12,4% болей, чым за аналагічны перыяд летась.

Прырост беспрацоўных атрымаўся за кошт былых будаўнічых кадраў, попыт на якія знізіўся ў параўнанні з мінулым годам амаль на 40%. Найбольш адчувальна гэта балючая сітуацыя адбілася на Магілёве, Бабруйску, Глускім, Клімавіцкім, Горацкім, Крычаўскім і Асіповіцкім раёнах.

З прычыны эканамічнага становішча ва ўмовах няпоўнай занятасці вымушаны былі працаваць работнікі «Белшыны», Асіповіцкага завода аўтамабільных агрэгатаў, Бабруйскага завода трактарных дэталяў і агрэгатаў, Магілёўтрансмаша, «Строммашыны», «Вяснянкі» і іншых. Закладнікамі нявпростай сітуацыі ў першай палове года стала 23,7 тысячы чалавек. Ліхаманіла ў большасці прадпрыемствы апрацоўчай галіны рэспубліканскай формы ўласнасці. Сітуацыя абвастрылася праз адсутнасць абаротных сродкаў і сыравіны, заказаў на прадукцыю, зніжэнне спажывецкага попыту, наяўнасць складскіх запасаў.

— Каб стабілізаваць становішча, у вобласці адбываўся маніторынг рынкаў працы, вынікі якога разглядаліся на планёрках аблвыканкама, гар- і райвыканкамаў, — паведаміла **старшыня Камітэта па працы, занятасці і сацыяльным абслугоўванні Магілёўскага аблвыканкама Святлана ТАРАСЕНКА**. — У маі на ўсіх узроўнях выканаўчай улады ўздымалася пытанне аб своечасовай выплаце заробкаў і недапушчальнасці пагаршэння становішча на рынку працы. На прадпрыемствах, дзе склалася цяжкае эканамічнае становішча, праводзіліся кансультацыі па пытаннях працоўнага заканадаўства і мерах сацыяльнай падтрымкі, працавалі «гарачыя лініі».

Узмацнілі маніторынг

Як паказаў комплекс кантрольных мерапрыемстваў, арганізаваны Камітэтам дзяржкантролю па Магілёўскай вобласці, наймальнікі шэрагу прадпрыемстваў і арганізацый наўмысна замоўчвалі інфармацыю пра вакансіі. Напрыклад, кіруючая кампанія холдынгу «Аграмашсэрвіс» не палічыла патрэбным падзяліцца з органамі працы і занятасці звесткамі аб наяўнасці больш чым 20 вакантных месцаў. Яшчэ больш мудрагелістую схему практыкаваў Магілёўскі мясакамбінат, дзе пасля звальнення чарговага работніка вакансію проста скарачалі. Кантралёры выявілі, што такім чынам летась было скарочана 160 пасад. Але кіраўніцтва прадпрыемства нават не папярэдзіла аб гэтым службу занятасці. Вінаватых чакае адміністрацыйная адказнасць.

Каб папярэдзіць такія факты, у вобласці ўзмацнілася спагнанне з наймальнікаў за своечасовасць прадстаўлення звестак пра вакансіі. З кіраўнікамі праведзена больш за 150 семінараў, адбылося 36 кірмашоў вакансій. Як вынік — з сакавіка па верасень колькасць месцаў для працаўладкавання ўзрасла з 2697 да 3514.

Спецыялісты органаў па працы і занятасці звяртаюць увагу ўрада краіны на тое, што наспела неабходнасць надаць ім права самастойна ажыццяўляць кантроль (маецца на ўвазе Указ №510), каб своечасова выяўляць падобныя факты.

Праграмісты і трактарысты — у дэфіцыце

Па інфармацыі Мінпрацы і сацыяльнай абароны, рабочых кадраў у Беларусі па-ранейшаму не хапае, аднак патрэба ў будаўніках стала прыкметна меншай. Папулярныя раней бетоншчыкі, муляры, маляры, мантажнікі здалі пазіцыі кандытарам, кухарам, кантралёрам-касірам, электраманцёрам. У гарадах менш за ўсё запатрабаваныя будаўнікі, дарожныя рабочыя, кладаўшчыкі, кіроўцы, аператары ЭВМ, эканамісты, юрысты, юрысконсульты. Назіраецца попыт на ўрачоў, акушэрак, фельчараў, выхавальнікаў і інжынераў-праграмістаў. На вёсцы не хапае жывёлаводаў, аператараў машыннага даення, трактарыстаў, аграномаў, урачоў і ветэрынараў. І амаль не патрэбны машыністы, качагары кацельняў і слесары.

На тое, каб перападрыхтаваць кадры, патрэбны час, а людзі хочуць працаваць сёння.

За 8 месяцаў 14,2 тысячы жыхароў вобласці атрымалі магчымасць працаўладкавацца дзякуючы новым створаным месцам. З іх 6,5 тысячы чалавек знайшлі сабе прымяненне ў сферы гандлю і паслуг.

187 чалавек атрымалі субсідыі на прадпрымальніцкую, рамесніцкую дзейнасць, а таксама для заняткаў аграэкатурызмам. Асабліва паспяхова гэтыя сферы дзейнасці засвойвалі ў Быхаўскім, Глускім, Краснапольскім, Слаўгарадскім раёнах. Мясцовыя органы па працы разам з цэнтрамі прадпрымальніцкай дзейнасці заахвочваюць насельніцтва займацца прыватнай дзейнасцю і праяўляць ініцыятыву. Бізнесмены-пачаткоўцы могуць разлічваць на кансультацыйную, інфармацыйную і метадычную дапамогу.

Каля 5,5 тысячы беспрацоўных скарысталіся часовай магчымасцю падзарабіць на грамадскіх працах — уборцы сельгаспрадукцыі, нарыхтоўцы другаснай сыравіны, добраўпарадкаванні населеных пунктаў і тэрыторый.

Тым, чые прафесіі цяпер не вельмі запатрабаваны на рынку працы, прапаноўвалі перавучыцца. Магчымасцю памяняць прафесію скарысталіся 583 чалавекі, з іх 431 — з гарантыяй далейшага працаўладкавання.

Маладосць плюс вопыт

Вядома, што маладыя кадры не заўсёды ахвотна прыжываюцца на новых месцах. Таму ў калектыўных дагаворах усё часцей з'яўляюцца прывабныя для іх сацыяльныя гарантыі ў выглядзе жылля, павышэння заробку, іншых даброт. Узяты на ўзбраенне і добры вопыт замацавання маладых кадраў за так званымі настаўнікамі — высокапрафесійнымі спецыялістамі.

На падтрымку дзяржавы могуць разлічваць маладыя спецыялісты з абмежаванымі магчымасцямі, якім самастойна цяжка знайсці працу. А таксама людзі, якія вярнуліся з месцаў пазбаўлення волі. За гэтымі катэгорыямі забраніравана сёлета 2220 месцаў. З пачатку года працаўладкавана 1875 такіх работнікаў.

* * *

Дэпутаты прыйшлі да высновы, што для паляпшэння сітуацыі на рынку працы было шмат чаго зроблена. Але не ўсё магчымае. Таму рашэннем аблсавета ўсім зацікаўленым службам рэкамендавана павышаць прэстыж працоўных спецыяльнасцяў сярод моладзі, максімальна стымуляваць развіццё малога і сярэдняга бізнесу, да канца года забяспечыць выкананне задання па стварэнні 2880 дадатковых працоўных месцаў, падтрымліваць маладых спецыялістаў.

Раённым Саветам дэпутатаў, на тэрыторыі якіх зафіксаваны даволі высокі ўзровень беспрацоўя, таксама трэба актывізавацца. Яны са свайго боку павінны ўплываць на паляпшэнне сітуацыі на рынку працы.

Нэлі ЗІГУЛЯ. *zigulya@zviazda.by*

У СВАЁЙ АКРУЗЕ

КАБ ЖЫЦЬ НЕ ТАК, «ЯК НАБЯЖЫЦЬ»,

або Над чым працуе дэпутат з горада-легенды?

Дэпутат Наталля ГУЙВІК даўно сябруе з ігуменняй Спаса-Еўфрасіннеўскага манастыра Еўдакіяй.

Надзея ЮШКЕВІЧ

Знакаміты Сафійскім саборам, Спаса-Еўфрасіннеўскім манастыром, а таксама славутымі людзьмі — Усяславам Чарадзеем, Еўфрасінняй Полацкай, Францыскам Скарынай — Полацк сёння прыцягвае турыстаў і ўсіх людзей, неабыякавых да гістарычнага мінулага сваёй краіны. Дэпутат Палаты прадстаўнікоў ад Полацкай гарадской выбарчай акругі №28 тыдня паўтара таму, калі я пацікавілася яе працай у славутым горадзе, не стала ўдавацца ў падрабязнасці, а запрасіла мяне прыехаць і ўсё паглядзець. Праз колькі дзён Наталля Васільеўна Гуйвік ужо сустракала мяне на вакзале ў Полацку.

Ранак пачынаецца не з кавы

Я прыехала ў горад у пачатку 12 гадзіны. Аказалася, у гэты дзень дэпутат ужо правяла сустрэчу ў філіяле «Полацкія электрасеткі» РУП «Віцебскэнерга», на якую прыйшло больш за 170 супрацоўнікаў прадпрыемства, і разгледзела два звароты.

— Пасля сустрэч у працоўных калектывах я звычайна трошкі затрымліваюся: не ўсе людзі могуць задаваць асабістыя пытанні ў прысутнасці астатніх, — тлумачыла мне парламентарый. — Такім чынам, атрымліваецца невялікі асабісты прыём. Вось і пасля сустрэчы ў Полацкіх электрасетках да мяне падышлі два чалавекі. Першае пытанне заключалася ў тым, што чалавеку спалілі дом, была заведзена крымінальная справа, але цяпер яна прыпынена. Мужчына з гэтым не згодны. Ён ведаў, што я працавала суддзёй, і спытаў, што яму ў гэтым выпадку рабіць. Я, натуральна, патлумачыла, што ён мае права абскардзіць пастанову аб прыпыненні следчых дзеянняў у пракуратуры Полацкага раёна.

Другі выбаршчык-жанчына пыталася, ці можна арганізаваць аплату за прыватызацыю кватэр праз сістэму АРІП (Адзіная разліковая інфармацыйная прастора) не выходзячы з дому. Гэта пытанне, па словах парламентарыя, узяў на кантроль літаральна ў той жа дзень Аляксандр Сяліцкі, памочнік дэпутата па акрузе, і знайшоў на яго адказ: такі від аплаты можна будзе выкарыстоўваць ужо праз некалькі тыдняў.

Рэха старой і новай гісторыі

Перш-наперш Наталля Васільеўна вырашае пазнаёміць мяне з горадам. І вось мы ў Спаса-Еўфрасіннеўскім жаночым манастыры. Дэпутата тут добра ведаюць, павітацца з намі выходзіць сама настаяцельніца ігумення Еўдакія.

Непадалёк ад манастыра знаходзіцца сумна вядомае ўрочышча Пяскі, пра якое мы расказвалі чытачам нашай газеты ў аднайменным праекце — яго ініцыятаркай з'яўляецца Наталля Гуйвік. У гады вайны на гэтым месцы быў перасыльны нямецкі лагер, тут загінулі, па розных звестках, прыкладна 150 тысяч чалавек. Доўгі час гэтае месца ўяўляла сабой пустку — дажджы размывалі пясок, і астанкі з'яўляліся на паверхні. У самым пачатку сваёй дэпутацкай місіі Наталля Васільеўна паставіла перад сабой задачу — дапамагчы сабраць сродкі і пабудаваць тут мемарыяльны комплекс памяці ахвяр фашызма «Урочышча «Пяскі». Калі б не крызіс 2011 года, помнік бы быў ужо гатовы, аднак з-за скачка курсу долара сабраных грошай стала катастрафічна не хапаць, і пабудова мемарыяла працягваецца дагэтуль.

Суразмоўца паказвае мне і Сафійскі сабор, які стаіць на высокім беразе Заходняй Дзвіны. Шмат чаго ён пабачыў за сваю амаль тысячагадовую гісторыю. Прыгожы і велічны, ён з'яўляецца не столькі культавым аб'ектам (набажэнствы праводзяцца толькі па вялікіх святах), колькі культурным (тут праходзяць канцэрты

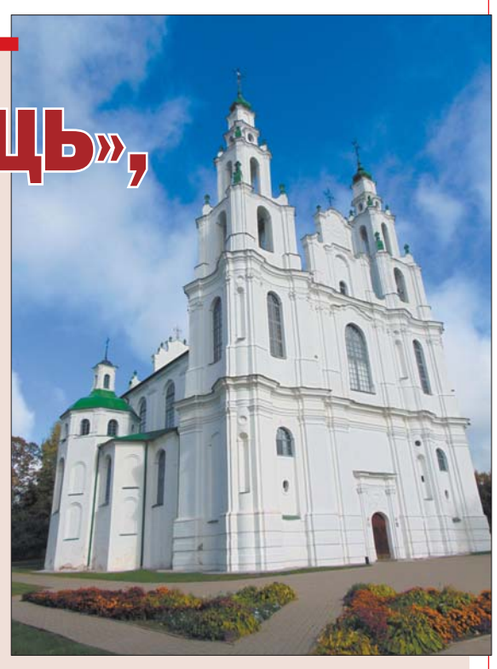

арганнай музыкі, фестывалі) і гісторыка-археалагічным помнікам.

З высокага берага Заходняй Дзвіны відаць шпіль лютэранскай кірхі — адной з трох, што захаваліся сёння ў нашай краіне. Аднак пакуль лютэранам яна не належыць, і набажэнствы там не праводзяцца — у гэтым будынку размяшчаецца філіял краязнаўчага музея. Лютэране — а іх у Полацку каля ста чалавек — ужо прасілі перадаць ім кірху, абяцалі адрамантаваць яе на свае сродкі. Але пакуль, на жаль, мясцовыя ўлады не ідуць насустрач, паколькі неабходна знайсці будынак для краязнаўчага музея. Наталля Васільеўна лічыць, што ўсё ж трэба даць ім магчымасць маліцца ў гэтым храме — так, на яе думку, будзе больш справядліва.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

КАБ ЖЫЦЬ НЕ ТАК, «ЯК НАБЯЖЫЦЬ»

Кантрольны спіс

Бліжэй да абеду мы трапляем у кабінет парламентарыя і яе памочніка. Самы час распытаць пра тое, з якімі просьбамі прыходзяць людзі да «свайго чалавека» ў вышэйшым заканадаўчым органе. Аказалася, што якраз 5 кастрычніка Наталля Гуйвік правяла асабісты прыём, на які прыйшлі 16 чалавек. Колькасць зваротаў падчас асабістых прыёмаў даходзіць да 25, а людзі звяртаюцца абсалютна з рознымі пытаннямі.

Усе звароты рэгіструюцца ў спецыяльных кнігах. Там апісваецца сутнасць праблемы ці прапановы, указваецца, на якой стадыі знаходзіцца вырашэнне пытання. Ёсць звароты, якія вырашыць можна літаральна за дзень — як, напрыклад, з магчымасцю плаціць за прыватызацыю праз АРІП, а ёсць і такія, што не вырашаюцца і за год. Такія звароты, адзначае парламентарый, яна бярэ на асабісты кантроль.

Па статыстыцы, 80% зваротаў тычацца работы жыллёва-камунальнай гаспадаркі. Гэта рамонты пад'ездаў, дахаў, добраўпарадкаванне двароў, пад'язных дарог...

— Быў калектыўны зварот жыхароў вуліцы Ніжнелугавой наконт пастаяннага зацякання вады на гэту вуліцу з вуліцы Асіпенкі. Над гэтай праблемай я б'юся з 28 красавіка 2014 года. Падкрэслю, па многіх пытаннях я і мой памочнік выязджаем па месцы і самі глядзім, чым там можна дапамагчы. Зрабілі запыты ў ЖКГ, Полацкі райвыканкам. Мне напісалі, што работы праведзены. Але, калі я паехала зноў на гэту вуліцу, то ўбачыла, што мяне падманулі. Вялікімі літарамі ў спісе са зваротамі я напісала: «Маняць!». На той вуліцы ўсё засталося па-старому... Гэтае пытанне зараз знаходзіцца на кантролі, і я давяду яго да канца.

Пытанняў, якія не вырашаны, але знаходзяцца на кантролі дэпутата і яе памочніка, у спісе даволі шмат — каля 20.

— Я ніводзін зварот без разгляду не пакідаю — праблема павінна быць вырашана: ці станоўча, ці адмоўна, — кажа мне Наталля Васільеўна. — Натуральна, добра, калі пытанне вырашаецца станоўча; калі ж мне даюць адмоўны адказ, я правяраю, наколькі ён абгрунтаваны, ці сапраўды яго немагчыма вырашыць станоўча.

Людзі прапануюць удасканаліць законы

— Я працую са зваротамі, якія тычацца заканадаўчай ініцыятывы, – расказвае дэпутат. — Быў такі зварот ад адной палачанкі — аб унясенні змен і дапаўненняў у заканадаўства па адзіным падатку з індывідуальных прадпрымальнікаў і фізічных асоб за рэалізацыю кацянят і шчанят, — узгадвае Наталя Гуйвік. — На прыём прыйшла адзінокая жанчына-пенсіянерка і расказала, што ў яе ёсць маленькая гадаванка, якая ашчанілася. Утапіць шчанюкоў шкада, падарыць — таксама шкада. «Я ж пенсіянерка, хоць бы на корм жывёле зарабіць», — падумала жанчына і падала аб'яву ў газету. Аднак ёй зацікавілася падатковая інспекцыя і прапанавала пенсіянерцы заплаціць амаль паўмільённы падатак, а пасля ўжо прадаваць сваіх шчанят. «Якія паўмільёна падатку, калі ў мяне пенсія два мільёны?» — кажа жанчына.

— Яна прыходзіла да мяне на прыём і пыталася: ці можна падыходзіць да людзей індывідуальна ў падатковым пытанні? — расказвае дэпутат. — Калі гэта адзінокі чалавек, які не займаецца развядзеннем жывёлы, не зарабляе на гэтым грошай, дык ці можна ўвогуле вызваліць яго ад гэтага падатку? Натуральна, я накіравала гэты зварот у Міністэрства па падатках і зборах. Па пытанні ўнясення змен у падатковае заканадаўства было адмоўлена, але гэтай жанчыне было рэкамендавана ў наступны раз звярнуцца з заявай у раённы Савет дэпутатаў, які мае права вызваліць яе ад гэтага падатку. Жанчыну адказ задаволіў.

Стукай — і адчыняць

Суразмоўца адзначае, што палачанам уласціва жыць не толькі сваімі асабістымі праблемамі, але і праблемамі горада.

— Быў зварот наконт аднаўлення таблічкі на помніку ў геаграфічным цэнтры Еўропы. У нас жа горад — цэнтр Еўропы, а тут знікла таблічка! Людзі адразу ж заўважылі, звярнуліся, цяпер таблічка адноўлена.

І сама Наталля Гуйвік шмат сіл укладае ў тое, каб захаваць помнікі гісторыі свайго горада, яго культуры, каб Полацк стаў яшчэ больш камфортным для сваіх жыхароў і гасцей.

— Асноўная задача для мяне — выкананне Комплекснай праграмы развіцця Полацка, зацверджанай Указам Прэзідэнта. Напрыклад, будаўніцтва Палаца гульнявых відаў спорту. Адказныя за будаўніцтва — Міністэрства спорту і турызму, Віцебскі і Полацкі аблвыканкамы. Аднак куды мы ні звярталіся — натыкаемся на тое, што няма сродкаў. Пакуль. Мы гэта разумеем, але надзеі не губляем — Палац гульнявых відаў спорту ў нас павінен быць.

Набалелая праблема — Дом афіцэраў у Полацку, які, па словах дэпутата, разбураецца на вачах. Але ж гэта гісторыка-архітэктурны помнік!

— Гэты аб'ект гісторыка-культурнай спадчыны знаходзіцца пад аховай дзяржавы. Я звярталася і ў Міністэрства культуры, і ў Міністэрства фінансаў, і ў Віцебскі аблвыканкам па грашовую дапамогу — мясцовы бюджэт не ў стане «пацягнуць» рэканструкцыю такога вялікага будынка. Хацелася б, каб на гэту праблему звярнулі ўвагу ўсе, хто адказвае за выкананне адпаведнага пункта комплекснай праграмы. Нельга, каб будынкі, якія знаходзяцца пад аховай дзяржавы, разбураліся.

Дэпутат прызналася, што, атрымаўшы адмоўны адказ, яна стараецца не засмучацца.

— Пад ляжачы камень вада не бяжыць, — лічыць яна. — Стукай, і табе адчыняць. Рана ці позна цябе пачуюць і дапамогуць.

Прыклад гэтаму — сітуацыя з капітальным рамонтам старога моста ў Полацку.

— Вельмі шмат было зваротаў наконт яго. Апоры моста маюць амаль стапрацэнтны знос. Давялося пабываць на асабістым прыёме ў губернатара Віцебскай вобласці. З абласнога бюджэту выдзелена 2 мільярды рублёў на завяршэнне праектна-каштарысная дакументацыі. Гэты аб'ект будзе ўключаны ў абласную інвестыцыйную праграму на 2016 год.

* * *

У той дзень у Наталлі Васільеўны былі таксама запланаваны сустрэчы з працоўнымі калектывамі Полацкай універсальнай базы і жыллёва-камунальнай гаспадаркі «Полацк»...

Фота аўтара.

yushkevich@zviazda.by

Узгадвае дэпутат і такі выпадак з нядаўняй практыкі

— Паступіў зварот ад юрыдычнай фірмы: неабходна абараніць канстытуцыйныя правы дзіцяці — грамадзяніна Рэспублікі Беларусь, якое было, як гаварылася ў звароце, «выкрадзена на праспекце Францыска Скарыны ў Полацку, калі з ім гулялі бабуля і дзядуля». Прыехаў бацька-расіянін з некалькімі сябрамі, выхапіў дзіця з рук і павёз... Я зрабіла запыт у Полацкі РАУС і запрасіла інфармацыю, як расследуецца гэтае здарэнне — ці заведзена справа, ці праводзілася праверка, якія вынікі? Пакуль адказ не прыйшоў. Як толькі прыйдзе, буду думаць, што рабіць далей.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

ПРАЦЭС ПАЙШОЎ

«АБ'ЕКТ» ПАВЫШАНАЙ УВАГІ

На сваёй сесіі дэпутаты Баранавіцкага раённага Савета разгледзелі пытанне аб навядзенні парадку на могілках. Сесія была выязной. Яе ўдзельнікі наведалі аб'екты, абмеркавалі іх стан з вясковымі жыхарамі, старастамі вёсак. Пра тое, якая работа ў раёне вядзецца ў названым кірунку, гутарым са старшынёй раённага Савета дэпутатаў Сяргеем ДЗЯДОВІЧАМ.

Старшыня Баранавіцкага раённага Савета дэпутатаў Сяргей ДЗЯДОВІЧ.

— Першае, з чаго трэба было пачынаць работу, — расказвае Сяргей Іванавіч, — вырабіць праваўстаноўчыя дакументы, а дакладней, акты на зямлю, якія практычна па ўсіх названых аб'ектах адсутнічалі. Райвыканкам выдзеліў грошы на падрыхтоўку дакументацыі. І працэс, што называецца, пайшоў. Наяўнасць дакументаў, як вядома, становіцца першай умовай перадачы аб'ектаў на баланс іншых арганізацый. Так, са 134 могілак (столькі налічваецца ў раёне) трынаццаць перададзена на баланс жыллёва-камунальнай гаспадаркі. Астатнія пакуль застаюцца на балансе сельсаветаў. Вось яны і з'яўляюцца нашым асаблівым клопатам.

Штогод кожны сельскі Савет складае план мерапрыемстваў навядзення парадку на зямлі. І заўсёды ў гадавым плане прысутнічае раздзел, які датычыць добраўпарадкавання могілак. **Сёння трэба прама гаварыць, што без дапамогі насельніцтва ажыццявіць запланаванае было б вельмі складана. Мясцовая ўлада не мае для гэтага дастаткова фінансаў.** Таму з жыхарамі вёсак, іх дзецьмі, што жывуць у горадзе, праводзіцца адпаведная тлумачальная работа. Як вынік, летась грамадзяне сабралі 238,5 мільёна рублёў. З пачатку года ў раёне ўжо сабрана 354,6 мільёна рублёў. Гэтыя сумы накіроўваюцца ў першую чаргу на пілаванне дрэў і навядзенне агульнага парадку на могілках.

— Хто часцей становіцца ініцыятарам такой работы: сельская ўлада ці самі грамадзяне?

— Бывае і так, і так. Ну вось, напрыклад, жыхарка Баранавіч Стэфанія Рыгораўна Быцко ўзначаліла работу па зборы сродкаў у вёсцы Цюхнявічы Навамышскага сельсавета. Вёска там зусім невялікая. Але яе жыхарам удалося сабраць 14 мільёнаў рублёў. За гэтыя грошы набылі сетку для агароджы. Сельскі Савет дапамог з купляй дроту, слупоў, абсталяваў кантэйнерную пляцоўку. Могілкі былі агароджаны, прыведзены ў парадак, а смецце цяпер своечасова скідваюць у кантэйнер, з якога адходы забірае транспарт ЖКГ.

У вёсцы Залессе Вольнаўскага сельсавета работу з насельніцтвам правялі дзве актывісткі Людміла Уладзіміраўна Бялкова і Марыя Уладзіміраўна Ліцкевіч. Яны сабралі 28 мільёнаў рублёў. Трэба сказаць, што могілкі ў Залессі знаходзяцца даволі далёка ад вёскі, там дарогі нармальнай не было. Да работы падключылася мясцовая гаспадарка — эксперыментальная база «Вольна», а затым і райвыканкам. Паставілі задачу дарожнай арганізацыі, паднапружыліся са сродкамі — і дарогу да могілак нарэшце прывялі ў парадак. Бо да гэтага ў вясновую альбо асеннюю непагадзь нават даехаць з пахавальным картэжам нярэдка станавілася праблемай.

Калі работа ў Залессі пачалася, людзі сабралі яшчэ грошай, усяго сума калектыўнага ўзносу грамадзян склала 55,5 мільёна рублёў. Былі знесены 93 аварыйныя дрэвы. Такім чынам, можна сказаць, што аддаленыя сельскія могілкі прыведзены ў поўны парадак. І гэта прыклад таго, як жыхары населеных пунктаў вырашаюць пытанне разам з уладай. У такіх выпадках, як правіла, не застаюцца ўбаку мясцовыя прадпрыемствы і арганізацыі.

> **Штогод вывозяцца тоны выкінутых на сметнік вянкоў і кветак. Гараць яны добра — але ж спальваць такія спецыфічныя адходы ні ў якім разе не дазволяць эколагі. Выходзіць, застаецца засмечваць зямлю?**

Прывяду яшчэ адзін прыклад, бо ён таксама падаецца характэрным. Могілкі вёскі Навасады, гэта Малахавецкі сельсавет, знаходзяцца ад яе больш чым за тры кіламетры — у лесе. Такое наогул рэдка бывае, каб людзі выбіралі месца спачыну настолькі далёка ад населенага пункта. Там дрэвы былі вельмі старыя і аварыйныя, іх знеслі за кошт сельсавета. Калі я гутарыў з людзьмі з Навасадаў, гаворка зайшла аб установцы агароджы, і вяскоўцы сказалі, што яны для гэтага гатовыя выдаткаваць нават па мільёну рублёў сваіх сродкаў.

— Названыя вёскі вы наведвалі і падчас выязной сесіі?

— Сесія праходзіла ў Малахавецкім сельсавеце. Дэпутаты пазнаёміліся з добраўпарадкаваннем могілак у цэнтры сельсавета, а таксама ў Млынах і Багушах. Усе месцы спачыну прыведзены ў належны парадак. На сесіі нават нарадзілася ініцыятыва па добраўпарадкаванні магілы ўдзельніка вайны ў Афганістане, пахаванага ў Багушах. Дэпутаты сабралі свае грошы на гэтыя мэты. Па-рознаму паварочваецца жыццё. Здараецца, што няма каму даглядаць магілы. Названы выпадак можна аднесці да катэгорыі такіх. Але, на жаль, бывае інакш — калі недалёка жывуць дзеці, унукі, але пра магілы сваіх родных забываюць. Ніхто не наведваецца, нават каб бур'ян вырваць.

Для сесіі мы выбралі названы сельсавет, таму што там ёсць розныя прыклады падыходаў да добраўпарадкавання. Парадак наведзены на ўсіх могілках, але на адных устаноўлена жалезабетонная агароджа, на другіх — драўляная, на трэціх — сетка. Мы раіліся з дэпутатамі, як зрабіць добра і найбольш эканамічна.

— Якія яшчэ праблемы ўздымалі на сесіі дэпутаты?

— На сесіі мы не маглі абысці такое, напрыклад, пытанне, як рост колькасці бытавых адходаў вакол могілак. Усе мы ведаем, што вытворчасць вянкоў, штучных кветак — прыбытковы бізнес, бо названыя тавары цяпер запатрабаваныя. Але іх вытворцы ніяк не паклапаціліся пра далейшую ўтылізацыю або перапрацоўку прадукцыі (як, скажам, вытворцы ПЭТ-бутэлек). Штогод вывозяцца тоны выкінутых на сметнік вянкоў і кветак. Гараць яны добра — але ж спальваць такія спецыфічныя адходы ні ў якім разе не дазволяць эколагі. Выходзіць, застаецца засмечваць зямлю? Думаю, настаў час шукаць падыходы да вырашэння гэтай праблемы. Варта прыдумаць спосабы перапрацоўкі для названых адходаў альбо нейкім чынам мяняць грамадскую думку і адмаўляцца ад моды на штучныя кветкі і вянкі.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

yackevich@zviazda.by

Баранавіцкі раён.

Могілкі ў вёсцы Жалезніца.

ЯК НАПОЎНІЦЬ МАЛОЧНЫЯ РЭКІ?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Напрыклад, браць пробы малака на тлустасць не раз на 10 дзён, а часцей. Гэта будзе дысцыплінаваць людзей, выхоўваць у іх адказнасць і перад суседзямі, і перад дзяржавай. Нікому не прыйдзе ў галаву разбаўляць малако вадой ці выліваць у агульную ёмістасць забруджанае. Малаказдатчыкам хацелася б, каб прыбор для замеру быў непасрэдна ў машыне, як раней, каб кожны ахвотны змог асабіста ўпэўніцца, што яго не падманваюць. А ў лабараторыі па-за кантролем здатчыкаў можна што заўгодна напісаць...

— Тут можна і за людзей заступацца, і за прадпрымальніка Алега Асаёнка, — казалі іншыя. — Дзякуй, што пагадзіўся збіраць малако. У іншых вёсках людзі не ведаюць, куды яго збываць. А тут ніякіх праблем: прыехала машына і цэнтралізавана даставіла сыradой па месцы прызначэння. А што датычыцца людзей, то, безумоўна, яны лічаць, што малако ад яго кароў самае самае. Але ж да кожнага кантралёра не паставіш. Найлепшы кантралёр — асабістае сумленне.

Як распавядае **вядучы спецыяліст Даўгінаўскага сельскага Савета Наталля МІНЧЫК**, малако на тэрыторыі сельсавета збіраецца ў 21 населеным пункце. Яно закупляецца дзяржавай па ніжэйшых коштах у параўнанні з рознічнымі гандлёвымі цэнамі. Тым не менш людзям выгадна яго здаваць. Летась сельсавет заняў першае месца ў раёне па закупцы малака ў насельніцтва, атрымаў прэмію ў памеры 10 базавых велічынь. (За гэтыя сродкі набылі ксеракс, якім карыстаюцца як самі работнікі, так і ўсе ахвотныя жыхары.)

— У нас з індывідуальным прадпрымальнікам Алегам Асаёнкам склаліся добрыя адносіны. Але ж ёсць і праблемы. Напрыклад, прыходзяць людзі, скардзяцца на нізкую тлустасць. Разбіраемся. Да нядаўняга часу ў Алега Яўгенавіча быў абсталяваны пункт у суседнім Куранцы, дзе лабарантка рабіла аналізы. Калі ўзніклі спрэчныя пытанні, ён купіў новы сучасны апарат, які паказвае не толькі колькасць тлушчу, але і шчыльнасць, кіслотнасць, наяўнасць саматычных клетак. Узяў прадпрымальнік і новую лабарантку, якая будзе перыядычна выязджаць разам з вадзіцелем, што збірае малако, — распавяла Наталля Мінчык. — Думаю, калі ўзнікнуць нейкія праблемы, яна зможа некалькі разоў пераправерыць аналізы.

Наталля Віктараўна прывяла канкрэтную сітуацыю. Прыйшла ў сельскі Савет жанчына, паскардзілася, што заніжаюць тлустасць малака ад яе каровы. Узялі пробу паўторна — той жа самы вынік. Зноў не паверыла. І тады старшыня сельскага Савета павёз яе на малочнатаварную ферму, дзе ў яе прысутнасці правялі аналіз, які пацвердзіўся: тлустасць 2,0%.

Больш кабета не з'яўлялася: з фактамі не паспрачаешся...

lazovskaya@zviazda.by

«ЗЯЛЁНЫ ДЗЕНЬ» І ВЫТВОРЧЫ ТУРЫЗМ

У моладзі шмат цікавых, крэатыўных ідэй, якія датычацца мясцовага самакіравання, прычым некаторыя ініцыятывы ўлада ўжо сёння, так бы мовіць, прымае да ўвагі. Такое ўражанне засталося пасля адкрытых гарадскіх дэбатаў «Выбірай.by» у Гродзенскім дзяржаўным універсітэце імя Янкі Купалы.

Дзве маладзёжныя каманды прапанавалі шэраг праектаў, скіраваных на тое, каб горад над Нёманам стаў яшчэ больш прыгожым, зручным для жыцця і прывабным для турыстаў. Прычым, недастаткова было проста агучыць свой праект — трэба было яго аргументаваць, адстаяць, адказваць на пытанні каманды-саперніцы, студэнтаў з залы, а таксама экспертаў, якімі выступілі прадстаўнікі гарвыканкама, універсітэта, дэпутацкага корпусу.

Зразумела, далёка не кожная прапанова мае рэальныя шанцы на ажыццяўленне. Напрыклад, як ставіцца да ідэі наземнага метро ў Гродне? Наколькі гэта мэтазгодна для горада, які не з'яўляецца мегаполісам? І якая, так бы мовіць, цана пытання? Тым не менш старшыня Гродзенскага гарвыканкама Мечыслаў Гой не назваў гэту хутчэй нават не ідэю, а мару ўтапічнай. Можа, у будучыні з'явіцца і такі від грамадскага транспарту?

А некаторыя прапановы могуць увасобіцца ў жыццё даволі хутка, прычым без бюджэтных затрат ці замежных інвестыцый. У прыватнасці, мэр падтрымаў ідэю заснавання ў Гродне свята па азеляненні горада пад назвай «Зялёны дзень». Альбо хіба ж не рэальна развіваць на базе шэрагу прадпрыемстваў вытворчы турызм, у тым ліку і з прафарыентацыйнымі мэтамі для школьнікаў?

Прагучалі падчас дэбатаў і прапановы, актуальныя не толькі для асобнага рэгіёна, але і для краіны ў цэлым. Напрыклад, прыняць алкагольную і тытунёвую прадукцыю з зоны крокавай даступнасці і прадаваць яе толькі ў спецыялізаваных крамах.

У ТЭМУ

Убачыць, як рэалізуецца на практыцы аднойчы выказаная ідэя, можна, напрыклад, у аграгурыстычным комплексе «Гарадзенскі маёнтак «Каробчыцы». Нядаўна тут адбыўся ўжо сёмы міжнародны пленэр рэзчыкаў па дрэве. Гаспадар комплексу — Гродзенскі мясакамбінат — забяспечвае іх драўнінай для творчасці, пражыванне і харчаванне, а ўсе скульптуры застаюцца ў маёнтку і радуюць яго наведвальнікаў. Сёлета дзякуючы майстрам з Беларусі, Літвы, Польшчы, Расіі і Украіны ў «Каробчыцах» пасяліліся героі пушкінскіх казак.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

prakopchik@zviazda.by

СВАІМІ РУКАМІ

МАЙСТРЫХА АЛМАЗНАЙ ВЫШЫЎКІ

Загадчыца ФАПа з вёскі Азіна Полацкага раёна ў вольны час займаецца... «алмазнай» вышыўкай, вязаннем і шыццём. Яе прысядзібны ўчастак — самы добраўпарадкаваны ў вёсцы. Ці не нагода завітаць у госці?

На падворку **Алены ГЛІНСКАЙ** — драўляны млын, казачны дамок, альтанка... Такую прыгажосць цяжка не заўважыць, калі праязджаеш міма.

— Загадчыца нашага ФАПа Алена Анатолеўна — спецыяліст вышэйшай катэгорыі. Пра такіх кажуць: прафесіянал з вялікай літары. Вяскоўцы яе за гэта вельмі паважаюць. А яшчэ ў яе залатыя рукі, а двор самы прыгожы не толькі ў вёсцы, але і ў раёне. Алена Анатолеўна двойчы была пераможцай у раённым рэйтынгу: па лепшым домаўладанні і добраўпарадкаванні і па творчых работах. І сёлета, упэўнена, ёй ёсць чым здзівіць. Убачыце яе творы — самі ўсё зразумееце, — расказвае **старшыня Азінскага сельскага Савета Алена ЧУВАШЭНКА**.

— У гэтым рэйтынгу штогод вызначаюцца самыя адораныя людзі, найлепшыя населеныя пункты і гэтак далей. І часам адказныя асобы самі здзіўляюцца таленту і крэатыўнасці сваіх землякоў. Пераможцы атрымліваюць прызы, заахвочваюцца па месцы жыхарства, — дадае **Валянціна УЛАСЕНКА, прэс-сакратар Полацкага райвыканкама**.

Вось такі сімпатычны падворак.

Гаспадыня запрасіла нас у дом. Калі выказалі захапленне ўбачаным, патлумачыла, што шмат з гэтага зрабілі бацька і муж, які працуе мантажнікам на наваполацкім прадпрыемстве. Дарэчы, пакоі ў доме таксама вельмі стыльныя, утульныя.

— Ды нічога асаблівага, мы ж у вёсцы жывём, — пажартавала гаспадыня.

Усім бы так жыць. Творы Алены Анатолеўны можна выстаўляць у музеі.

— Мне проста падабаецца нешта рабіць сваімі рукамі. Лічу, што кожная жанчына, калі б захацела, змагла стварыць такое ж. Раней выццём і вязаннем займалася. А летась купіла набор для вышыўкі стразамі... Калі правільна казаць, такая тэхніка мае назву «алмазная вышыўка». І наборы для вырабу прадаюцца. Вось на гэтую ікону спатрэбілася 12,7 тысячы стразаў. Не магу дакладна сказаць, колькі часу патрабуецца, каб зрабіць карціну, бо не кожны дзень удаецца вышываць, — распавядае Алена Глінская.

У ФАПе яна і фельчар, і акушэр, і аптэкар. Абслугоўвае жыхароў 12 вёсак. Бывае, дамоў прыходзіць бліжэй да ночы. Таму, зразумела, часу на творчасць мала, бо трэба ж паспець і хатнія справы парабіць. Яшчэ адно яе хобі — прыгатаванне нацыянальных беларускіх страў. Пачаставала беляшамі, дык ледзь язык не праглынуў.

На развітанне папрасіў паказаць увесь прысядзібны ўчастак. Гаспадары вырошчваюць на ім не толькі садавіну, агародніну, але і шмат кветак... Прыемна, што зямля беларуская, як калісьці, багатая не толькі на працавітых, але і на творчых людзей. Такіх не вабіць шум вялікіх гарадоў. Яны жывуць у глыбінцы ў гармоніі з сабой, прыродай і людзьмі. Вучаць аднаяскоўцаў таму, што пры жаданні можна зрабіць сваё жыллё прыгожым — такім, куды заўсёды хочацца вяртацца...

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

pukshanski@zviazda.by

Фота аўтара.

Полацкі раён.

Алена ГЛІНСКАЯ *(справа)* з дачкой.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

Адказная за выпуск КАРПЕНКА Н.У.

Грамадскі савет: **ГЕРАСІМОВІЧ С.М.**, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; **АСКЕРКА Ю.В.**, адказны сакратар Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Савеце Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь; **НАВУМЕНКА А.В.**, старшыня Нараўлянскага раённага Савета дэпутатаў; **СУШЧАНКА М.Л.**, старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС РЭДАКЦЫІ: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН: 292 44 12;

e-mail: info@zvyazda.minsk.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.654. Нумар падпісаны ў 19.30 13 кастрычніка 2015 года.

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
ЛОТ 1	
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	- капитальное строение, инв. № 450/С-21886 (назначение – здание специализированное автомобильного транспорта, наименование – здание заправочной с пристройкой) площадью – 50,5 кв.м; - капитальное строение, инв. № 450/С-21893 (назначение – здание специализированное для общественного питания, наименование – столовая) площадью – 126,0 кв.м; - капитальное строение, инв. № 450/С-21894 (назначение – здание специализированное здравоохранения и предоставления социальных услуг, наименование – ФОК) площадью – 310,0 кв.м; - капитальное строение, инв. № 450/С-21881 (назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – контора) площадью – 661,0 кв.м; - капитальное строение, инв. № 450/С-21878 (назначение – здание специализированное автомобильного транспорта, наименование – здание диспетчерской) площадью – 249,0 кв.м; - капитальное строение, инв. № 450/С-21890 (назначение – здание специализированное коммунального хозяйства, наименование – здание котельной с сушилкой) площадью – 102,0 кв.м; - капитальное строение, инв. № 450/С-22912 (назначение – здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в т.ч. автомобильные заправочные и газонаполнительные станции), наименование – здание водомаслогрейки) площадью – 62,8 кв.м; - капитальное строение, инв. № 450/С-21884 (назначение – здание специализированное автомобильного транспорта, наименование – участок № 1) площадью – 554,0 кв.м; - капитальное строение, инв. № 450/С-22913 (назначение – здание иного назначения, наименование – навес) площадью – 163,4 кв.м; - капитальное строение, инв. № 450/С-21891 (назначение – здание специализированное для бытового обслуживания населения, наименование – туалет) площадью – 21,0 кв.м; - капитальное строение, инв. № 450/С-21888 (назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – здание плотницкой, склада шин) площадью – 201,0 кв.м; - капитальное строение, инв. № 450/С-21882 (назначение – здание специализированное для переработки нефти и газа, производства химических веществ, резиновых и пластмассовых изделий, прочих неметаллических минеральных продуктов, наименование – навес для сброса газа) площадью – 82,0 кв.м; - капитальное строение, инв. № 450/С-21889 (назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – здание склада) площадью – 543,0 кв.м; - капитальное строение, инв. № 450/С-21883 (назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – здание склада) площадью – 448,0 кв.м; - капитальное строение, инв. № 450/С-1523 (назначение – здание нежилое участка № 2, наименование – здание участка № 2) площадью – 1125,0 кв.м; - капитальное строение, инв. № 450/С-21885 (назначение – здание обрабатывающей промышленности иного назначения, наименование – здание мастерских) площадью – 2182,0 кв.м; - капитальное строение, инв. № 450/С-21892 (назначение – здание специализированное для лечебно-профилактических и санаторно-курортных целей, наименование – здание профилактория) площадью – 682,0 кв.м; - капитальное строение, инв. № 450/С-21887 (назначение – здание специализированное автомобильного транспорта, наименование – здание моечной с очистительными сооружениями) площадью – 414,0 кв.м; - капитальное строение, инв. № 450/С-26814 (назначение – сооружение специализированное энергетики, наименование – воздушная линия электропередачи 0,кВт) протяженностью – 654,0 м; - капитальное строение, инв. № 450/С-26815 (назначение – сооружение специализированное водохозяйственного назначения, наименование – артезианская скважина) площадью – 15,2 кв.м; - капитальное строение, инв. № 450/С-26904 (назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства, наименование – канализационная сеть) протяженностью – 273,0 м; - капитальное строение, инв. № 450/С-26906 (назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства, наименование – ливневая канализация) протяженностью – 727,0 м; - капитальное строение, инв. № 450/С-26907 (назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства, наименование – тепловая сеть) протяженностью – 298,0 м; - капитальное строение, инв. № 450/С-26905 (назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства, наименование – очистные сооружения) площадью – 112,0 кв.м; - капитальное строение, инв. № 450/С-26903 (назначение – сооружение специализированное автомобильного транспорта и автодорожного хозяйства, наименование – асфальтобетонное покрытие) площадью – 22800,0 кв.м; - пруды, количеством 4 шт., общей площадью 1,8 га; - труба дымовая металлическая высотой 18 м
Земельный участок, на котором расположен объект	Кадастровый номер 425483307102000268 (назначение – земельный участок для обслуживания зданий и сооружений площадью 8,4690 га, расположенный по адресу: Слонимский р-н, д. Чемеры, ул. Грибовская, 1). Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании: земельный участок, находящийся в водоохранной зоне водного объекта, код – 4,1, площадью 8,4690 га
Обременения со стороны 3-х лиц	- капитальное строение, инв. № 450/С-21886, площадью 59,5 кв.м, сроком по 30.10.2017 г.; - часть капитального строения, инв. № 450/С-21885, площадью 101,1 кв.м, сроком по 31.01.2018 г. и площадью 30,8 кв.м сроком по 28.02.2017 г.; - капитальное строение, инв. № 450/С-21888, площадью 201,0 кв.м, сроком по 31.03.2017 г.; - часть капитального строения, инв. № 450/С-21889, площадью 88,5 кв.м, сроком по 08.02.2017 г.; - часть капитального строения, инв. № 450/С-1523, площадью 416,8 кв.м, сроком по 14.12.2017 г.; - часть капитального строения, инв. № 450/С-21878, площадью 49,2 кв.м, сроком по 28.02.2017 г.; - часть капитального строения, инв. № 450/С-21884, площадью 223,3 кв.м, сроком по 28.02.2017 г. и площадью 42,6 кв.м, сроком по 31.03.2017 г.; - часть капитального строения, инв. № 450/С-26903, площадью 650,0 кв.м, сроком по 14.12.2017 г., площадью 870 кв.м, сроком по 30.10.2017 г., площадью 300 кв.м, сроком по 31.03.2017 г., площадью 5680 сроком по 28.02.2017 г.
Начальная цена продажи	9 422 042 925 (девять миллиардов четыреста двадцать два миллиона сорок две тысячи девятьсот двадцать пять) белорусских рублей с учетом НДС
Сумма задатка	471 102 146 (четыреста семьдесят один миллион сто две тысячи сто сорок шесть) белорусских рублей
Продавец	Филиал «Автобусный парк № 3 г. Слоним» ОАО «Гроднооблавтотранс», 231800, г. Слоним, ул. Чкалова, 32, тел./факс 8-01562-25-471
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 41-98-34
Условия аукциона	Без условий
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 3012215030011 в ЦБУ № 422 филиала № 402 ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Слоним, ул. Черняховского, 3, БИК 152101689, УНП 500836066. Получатель – Филиал «Автобусный парк № 3 г. Слоним» ОАО «Гроднооблавтотранс»
Аукцион состоится 25 ноября 2015 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209	
К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении; *юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь* – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица; *индивидуальным предпринимателем* – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона; *юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь* – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются: представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя; физическим лицом – документ, удостоверяющий личность физического лица; представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя. Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов по названной аукционистом цене. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов. **Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звязда» от 14.05.2015 г.**	
Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг), с 8.30 до 16.30 (пятница)	
Последний день приема заявлений – 19 ноября 2015 г. до 15.00	

Телефон для справок: 41-98-32, 41-98-34 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
ЛОТ 1	
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	Капитальное строение, инв. № 400/С-43801 (назначение – дом рыбака, наименование – дом рыбака) площадью 378,3 кв.м, расположенное по адресу: Гродненский р-н, Поречский с/с, д. Новая Руда. Составные части и принадлежности: сети электроснабжения, канализационная сеть
Земельный участок, на котором расположен объект	Кадастровый номер 422087507601000115 (назначение – земельный участок для эксплуатации и обслуживания дома рыбака) площадью 0,1500, расположенном по адресу: Гродненский р-н, Поречский с/с, д. Новая Руда. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании: земли, находящиеся в водоохранных зонах водных объектов вне прибрежных полос, код – 2, площадью 0,1500 га
Начальная цена продажи	1 056 759 600 (один миллиард пятьдесят шесть миллионов семьсот пятьдесят девять тысяч шестьсот) белорусских рублей с учетом НДС
Сумма задатка	52 837 980 (пятьдесят два миллиона восемьсот тридцать семь тысяч девятьсот восемьдесят) белорусских рублей
Условия аукциона	Без условий
Продавец	Учебно-опытный сельскохозяйственный производственный кооператив «Путришки», 231750, Гродненский р-н, а.г. Путришки, ул. Тарханова, 49, тел. 917-147
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел. 41-98-32, 41-98-34
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	Р/с 3012579170017 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка 153001739, УНП 500833225
Аукцион состоится 16 ноября 2015 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209	
К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении; *юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь* – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица; *индивидуальным предпринимателем* – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона; *юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь* – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются: представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя; физическим лицом – документ, удостоверяющий личность физического лица; представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя. Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов	
Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница)	
Последний день приема заявлений – 10 ноября 2015 г. до 15.00	

Телефон для справок: 41-98-32, 41-98-34 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ООО «Юридическая группа «СОВЕТНИК» – управляющий по делу о банкротстве ЧУП «ФАЙВ СТАРС ПЛЮС», извещает о проведении повторных торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего должнику

Торги состоятся 27 октября 2015 года в 11.30 по адресу: г. Минск, Долгиновский тракт, д. 149а/1, к. 3.

Для участия в торгах необходимо подать **до 23 октября 2015 года** заявку и перечислить на расчетный счет ЧУП «ФАЙВ СТАРС ПЛЮС» р/с 3012165101017 в ОАО «БПС-СБЕРБАНК», г. Минск, код 369, УНП 100959852 сумму задатка в размере 5% от начальной цены имущества. Сумма шага аукциона по каждому лоту составляет 5% от начальной цены предмета аукциона.

С имуществом, выставляемым на торги, можно ознакомиться по его месту нахождения: г. Борисов, ул. Строителей, 26, предварительно согласовав время с управляющим. Все имущество в рабочем состоянии.

Прием заявок и документов на участие в торгах осуществляет организатор торгов – ООО «Юридическая группа «СОВЕТНИК» – ежедневно по рабочим дням с 9.00 до 18.00 по адресу: 220053, г. Минск, Долгиновский тракт, д. 149а/1, к. 3.

Сведения об имуществе, выставляемом на торги.

Номер лота	Сведения об имуществе	Начальная цена, за ед. рублей без НДС	Сумма задатка
1	Автоматическая экструзионно-закалочная линия IGLO LINE 5000 (Польша)	3 453 823 800	172 691 190
2	Маркировочная машина «DOMINO» «A100»	13 413 050	670 653
3	Фризер проточного действия FROSTO 400	313 876 200	15 693 810
4	Фризер проточного действия FROSTO 400	313 876 200	15 693 810
5	Линия пастеризационная, предназначенная для приготовления смеси мороженного	2 622 830 300	131 141 515

Победителем торгов является лицо, предложившее наибольшую цену.

Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона производится победителем аукциона по фактическим затратам. Все расходы, связанные с регистрацией договора купли-продажи, оформлением перехода права собственности, несет покупатель.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником, предмет торгов продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

По результатам аукциона организатор торгов составляет протокол в трех экземплярах.

Заключение договора купли-продажи осуществляется в течение 7 рабочих дней с даты проведения торгов.

Организатор вправе отказаться от проведения торгов не менее чем за 3 дня до даты проведения торгов.

С более подробной информацией о порядке, условиях проведения торгов, предметах торгов можно ознакомиться по тел.: +37517 388 03 25.

ООО «Юридическая группа «СОВЕТНИК» – управляющий по делу о банкротстве ЗАО «ИНТЕРИНВЕСТ», извещает о проведении торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего должнику

Торги состоятся 27 октября 2015 года в 12.00 по адресу: г. Минск, Долгиновский тракт, д. 149а/1, к. 3.

Для участия в торгах необходимо подать **до 23 октября 2015 года** заявку и перечислить на расчетный счет ЗАО «ИНТЕРИНВЕСТ» № 3012200620014 в ОАО «Паритетбанк», г. Минск, код 782, УНП 100165919 сумму задатка в размере 5% от начальной цены имущества. Сумма шага аукциона по каждому лоту составляет 5% от начальной цены предмета аукциона.

С имуществом, выставляемым на торги, можно ознакомиться по его месту нахождения: г. Минск, пер. Козлова, д. 7, пом. 21, предварительно согласовав время с управляющим. Прием заявок и документов на участие в торгах осуществляет организатор торгов – ООО «Юридическая группа «СОВЕТНИК» – ежедневно по рабочим дням с 9.00 до 18.00 по адресу: 220053, г. Минск, Долгиновский тракт, д. 149а/1, к. 3.

Сведения об имуществе, выставляемом на торги.

Номер лота	Сведения об имуществе	Начальная цена, за ед. рублей без НДС	Сумма задатка
1	Изолированное помещение паркинга, машино-места № 7, № 8	110 584 656	5 529 233

Победителем торгов является лицо, предложившее наибольшую цену.

Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона производится победителем аукциона по фактическим затратам. Все расходы, связанные с регистрацией договора купли-продажи, оформлением перехода права собственности, несет покупатель.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником, предмет торгов продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

По результатам аукциона организатор торгов составляет протокол в трех экземплярах.

Заключение договора купли-продажи осуществляется в течение 7 рабочих дней с даты проведения торгов.

Организатор вправе отказаться от проведения торгов не менее чем за 3 дня до даты проведения торгов.

С более подробной информацией о порядке, условиях проведения торгов, предметах торгов можно ознакомиться по тел.: +37517 388 03 25, +37529 342 18 42.

ОАО «Світанак», г. Жодино

ПРИГЛАШАЕТ ОРГАНИЗАЦИИ ПРИНЯТЬ УЧАСТИЕ В ПЕРЕГОВОРАХ

на разработку проектной документации по объекту «Оснащение горелок котла ДЕ 25-14 котельной ОАО «Світанак» в г. Жодино устройством автоматического контроля герметичности запорной арматуры. Корректировка».

Заявки принимаются по адресу: г. Жодино, ул. 8 Марта, 1 до 11.00 22.10.2015 г.
За дополнительной информацией обращаться по тел.: 8(01775) 7-01-80, 7-97-74.

УНН 600038919

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

(о проекте строительства объекта «Застройка микрорайона «Лошица-9». 1-я очередь. Жилой дом № 9 по генплану»)

Информация о застройщике

Открытое акционерное общество «МАПИД», расположенное по адресу: г. Минск, ул. Р. Люксембург, 205, режим работы: понедельник – четверг – 8.30–17.30, пятница – 8.30 – 16.15, обед – 12.45 – 13.30, суббота, воскресенье, государственные праздники – выходной.

Зарегистрировано в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 100008115 решением Мингорисполкома № 197 от 26.02.2001 г.

Сведения о проектах строительства жилых домов в г. Минске, в которых принимал участие застройщик в течение трех лет, предшествующих заключению договора:

1. Жилой дом №7 по ул. Киреенко, фактический срок строительства – 16 месяцев.
2. Жилой дом № 26 по ул. М.Горецкого, фактический срок строительства – 13 месяцев.
3. Жилой дом № 22 по ул. М.Горецкого, фактический срок строительства – 10 месяцев.
4. Жилой дом № 1 по ул. Прушинских, фактический срок строительства – 10 месяцев.
5. Жилой дом № 3 по ул. Прушинских, фактический срок строительства – 13 месяцев.
6. Жилой дом № 5 по ул. Прушинских, фактический срок строительства – 10 месяцев.
7. Жилой дом № 28 по ул. М.Горецкого, фактический срок строительства – 13 месяцев.
8. Жилой дом № 7 по ул. Прушинских, фактический срок строительства – 7 месяцев.
9. Жилой дом № 9 по ул. Прушинских, фактический срок строительства – 8 месяцев.
10. Жилой дом № 32 по ул. М.Горецкого, фактический срок строительства – 11 месяцев.
11. Жилой дом № 11 по ул. Прушинских, фактический срок строительства – 7 месяцев.

Информация о проекте и об объекте строительства

Цель проекта – строительство многоквартирного жилого дома, в том числе с привлечением к строительству 80% общей площади жилых помещений граждан, из числа многодетных семей, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий в администрациях районов г.Минска.

Положительные заключения государственной экспертизы № 432-15/13 от 08.07.2013 г., № 606-15/15 от 14.08.2015 г.

Местоположение строящегося многоквартирного жилого дома – г. Минск, Ленинский район, жилой дом № 9 по генплану в застройке микрорайона «Лошица-9». 1-я очередь строительства.

Характеристика объекта

Объект – 113-квартирный, 19-этажный крупнопанельный жилой дом серии М111-90 со встроенным помещением товарищества собственников на первом этаже. Квартиры, предназначенные для заключения договоров создания объектов долевого строительства с гражданами, состоящими на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, строятся с выполнением в полном объеме отделочных, сантехнических и электротехнических работ, предусмотренных проектно-сметной документацией. Квартиры, предназначенные для заключения договоров создания объектов долевого строительства с гражданами, не состоящими на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, строятся без выполнения в полном объеме подготовительных работ под отделку стен и потолков, а также без выполнения работ по внутренней отделке помещений (без наклейки обоев, покраски, облицовки), без покрытия полов, без встроенной мебели, без установки дверных блоков в межкомнатных перегородках, санитарных приборов и оборудования (кроме унитаза и приборов учета воды), без электрической плиты.

Стены: наружные, внутриквартирные и межквартирные перегородки – железобетонные панели. Перекрытия – железобетонные. Отопление – центральное. Электроснабжение – скрытая проводка.

Проектно-сметной документацией предусмотрены: канализация, горячее и холодное водоснабжение, радио, телевидение, мусоропровод, лифт, лоджии, остекление лоджий.

Стоимость квадратного метра

Стоимость 1 м² общей площади объекта долевого строительства на дату опубликования проектной декларации для граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, на 1-2-комнатные квартиры – **18 000 000** рублей. Оплата поэтапная.

Стоимость 1 м² общей площади объекта долевого строительства на дату опубликования проектной декларации для граждан из числа многодетных семей, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий в администрациях районов г. Минска и осуществляющих строительство по направлениям администраций районов г. Минска:

для нормативной площади:

- с государственной поддержкой и без государственной поддержки – **8 108 000** рублей;

для площади, превышающей нормативную:

- с государственной поддержкой и без государственной поддержки – **17 439 000** рублей.

Застройщик вправе изменить цену объекта долевого строительства (цену договора) в случаях изменения статистических индексов стоимости строительно-монтажных работ в нормативный период строительства жилого дома, а также в случае отсутствия вины застройщика в невыполнении срока исполнения застройщиком обязательств по договору при наличии подтвержденных решением местного исполнительного и распорядительного органа форс-мажорных обстоятельств и других, не зависящих от застройщика причин. При этом застройщик при достройке объекта вправе применять индексацию стоимости выполняемых работ в течение всего дополнительного срока строительства. Изменение цены объекта долевого строительства также возможно в случаях изменения законодательства об уплате косвенных налогов, если они оказали влияние на цену объекта долевого строительства.

Права застройщика на земельный участок подтверждает решение Мингорисполкома №770 от 15 марта 2012 г., свидетельство (удостоверение) о государственной регистрации создания земельного участка и возникновения права на него от 24 сентября 2014 г. №500/1393-3954. Площадь земельного участка – 0,0782 га. Благоустройство – согласно проектной документации.

Количество квартир в доме – 113.

Состав общего имущества в многоквартирном жилом доме, которое будет находиться в общей долевой собственности:

помещение товарищества собственников, межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыши, технические этажи и подвалы, другие места общего пользования, несущие, ограждающие ненесущие конструкции, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и (или) нежилых помещений, элементы озеленения и благоустройства, а также иные объекты недвижимости, служащие целевому использованию здания.

Начало строительства жилого дома – 1-й квартал 2015 г., предполагаемый ввод дома в эксплуатацию – 1-й квартал 2016 г.

Строительство дома осуществляется застройщиком на основании решения Мингорисполкома №770 от 15 марта 2012 г. собственными силами без заключения договоров подряда.

Строительство осуществляется согласно Указу Президента № 263 от 6 июня 2013 г.

Гражданам, не состоящим на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий в администрациях районов г.Минска, для заключения договоров создания объектов долевого строительства предлагается **22 квартиры**, из них 2 однокомнатные квартиры общей площадью 45,17 м² жилой площадью 17,96 м², 11 однокомнатных квартир общей площадью 44,92 м² жилой площадью 17,96 м², 1 двухкомнатная квартира общей площадью 60,57 м² жилой площадью 31,09 м², 6 двухкомнатных квартир общей площадью 60,32 м² жилой площадью 31,09 м², 2 двухкомнатные квартиры общей площадью 68,20 м² жилой площадью 31,09 м².

Гражданам, состоящим на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий в администрациях районов г. Минска, для заключения договоров создания объектов долевого строительства предлагается **84 квартиры,** из них 11 однокомнатных квартир общей площадью 45,17 м² жилой площадью 17,96 м², 11 однокомнатных квартир общей площадью 44,92 м² жилой площадью 17,96 м², 12 двухкомнатных квартир общей площадью 60,57 м² жилой площадью 31,09 м², 2 двухкомнатные квартиры общей площадью 60,32 м² жилой площадью 31,09 м², 11 двухкомнатных квартир общей площадью 68,20 м² жилой площадью 31,09 м², 7 трехкомнатных квартир общей площадью 78,05 м² жилой площадью 45,10 м², 4 трехкомнатные квартиры общей площадью 77,80 м² жилой площадью 45,10 м², 7 трехкомнатных квартир общей площадью 85,68 м² жилой площадью 45,10 м², 8 четырехкомнатных квартир общей площадью 106,41 м² жилой площадью 58,54 м², 4 четырехкомнатные квартиры общей площадью 105,91 м² жилой площадью 58,29 м², 7 четырехкомнатных квартир общей площадью 113,79 м² жилой площадью 58,29 м².

Порядок приема заявлений от граждан, желающих принять участие в долевом строительстве квартир

Прием заявлений от граждан осуществляется отделом собственного строительства и инвестиций ОАО «МАПИД» (г. Минск, ул. Р. Люксембург, 205а, кабинет №1, тел. 207-19-15) с 21 октября 2015 г., ежедневно, кроме выходных и праздничных дней, понедельник – четверг с 9.00 до 17.00, обед с 12.45 до 13.30, в пятницу с 9.00 до 15.00, обед с 12.45 до 13.30.

Для подачи заявления необходимо личное присутствие гражданина, его паспорт и направление администрации района г. Минска на строительство квартиры (для граждан из числа многодетных семей, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий).

Прием заявлений осуществляется до момента набора необходимого количества заявлений, соответствующего количеству продекларированных квартир.

Если гражданин, желающий принять участие в долевом строительстве, в течение пяти календарных дней с момента регистрации его заявления не явился для заключения договора и не сообщил об уважительных причинах неявки, его заявление на участие в долевом строительстве утрачивает силу, и ОАО «МАПИД» оставляет за собой право заключить договор на заявленную квартиру с другим гражданином.

Ознакомиться с планировками квартир можно на сайте ОАО «МАПИД» **www.mapid.by.**

Белорусский Банк Малого Бизнеса

Закрытое акционерное общество «Белорусский Банк Малого Бизнеса»

bbsb.by

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2015 года

Закрытое акционерное общество «Белорусский Банк Малого Бизнеса»

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	2015 год	2014 год
1	2	3	4	5
1	**АКТИВЫ**			
2	Денежные средства	1101	–	1 359
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	–	–
4	Средства в Национальном банке	1103	67 981	79 865
5	Средства в банках	1104	27 429	19 010
6	Ценные бумаги	1105	–	–
7	Кредиты клиентам	1106	27	685
8	Производные финансовые активы	1107	–	–
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	–	–
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	1 261	2 042
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110	–	–
12	Отложенные налоговые активы	1111	–	–
13	Прочие активы	1112	497	2734
14	ИТОГО активы	11	97 195	105 695
15	**ОБЯЗАТЕЛЬСТВА**			
16	Средства Национального банка	1201	–	–
17	Средства банков	1202	–	2 095
18	Средства клиентов	1203	239	26 239
19	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	–	–
20	Производные финансовые обязательства	1205	–	–
21	Отложенные налоговые обязательства	1206	–	–
22	Прочие обязательства	1207	2 421	786
23	ВСЕГО обязательства	120	2 660	29 120
24	**СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ**			
25	Уставный фонд	1211	68 182	71 390
26	Эмиссионный доход	1212	–	–
27	Резервный фонд	1213	5 523	778
28	Фонды переоценки статей баланса	1214	1 281	1 870
29	Накопленная прибыль	1215	19 549	2 537
30	ВСЕГО собственный капитал	121	94 535	76 575
31	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12	97 195	105 695

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за 9 месяцев 2015 года

Закрытое акционерное общество «Белорусский Банк Малого Бизнеса»

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	2015 год	2014 год
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	5 302	25 338
2	Процентные расходы	2012	5	10 849
3	Чистые процентные доходы	201	5 297	14 489
4	Комиссионные доходы	2021	580	7 462
5	Комиссионные расходы	2022	228	1 923
6	Чистые комиссионные доходы	202	352	5 539
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	–	–
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	–	–
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	27 160	6 216
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	–	2 409
11	Чистые отчисления в резервы	207	(155)	(2 162)
12	Прочие доходы	208	3 327	7 751
13	Операционные расходы	209	12 660	24 570
14	Прочие расходы	210	80	515
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	23 551	13 481
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212	6 348	2 130
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	17 203	11 351
18	Сведения о прибыли на одну акцию в белорусских рублях			
19	Базовая прибыль на простую акцию	22		
20	Разводненная прибыль на простую акцию	23		

Председатель Правления Т.М. Медведева

Главный бухгалтер А.Н. Бельник

ЗАО «Банк ББМБ» зарегистрирован НБ РБ 28 августа 2008 года, регистрационный номер 119. УНП 807000201

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость	**ЛОТ №1. Сварочный аппарат № 252 ПДГ – стоимостью 3 253 000 белорусских рублей (без учета НДС). ЛОТ №2. Станок настольно-сверлильный – стоимость 1 231 000 белорусских рублей (без учета НДС)**
Собственник (владелец) имущества	ЧПТУП «Ручная ковка» (УНН 811001100)
Местонахождение (адрес) имущества	пр-т Фрунзе, 81, к. 2, ком. 2006, г. Витебск
Наличие обременений	нет
Место (адрес), дата и время проведения торгов	30.10.2015 в 11.00 г. Витебск, ул. Правды, 32, каб. 304

■ У гасцях у доўгажыхара

«МНЕ І ЦЯПЕР ХОЧАЦЦА ТАНЦАВАЦЬ»

КАРЭСПАНДЭНТ «ЗВЯЗДЫ» ЗАВІТАЎ У ГОСЦІ ДА 101-ГАДОВАЙ ЖЫХАРКІ ВІЦЕБСКА

Бабуля здзівіла энергічнасцю, добрай памяццю, пачуццём гумару. Уявіце сабе: у такім паважаным узросце пенсіянерка мые ўручную, кухарыць, ходзіць у краму купіць нешта смачненькае. Да сацыяльнага работніка адносіцца, як да роднай дачкі. Заўсёды рада гасцям. Сустрэўшы на лесвічнай пляцоўцы нашага карэспандэнта, доўгажыхарка яго расцалавала. У яе аднапакаёвай кватэры чыста і ўтульна. І зусім не «пахне» старасцю.

«Плакала і прасіла... маму»

Бабулі 101 год споўніўся 2 жніўня. Яна добра памятае сваё далёкае дзяцінства.

— Нарадзілася ў вёсцы Гарбунова Віцебскага раёна. І мае продкі адтуль. Бацька адзін на ўсю вёску быў пісьменным. Мама памерла, калі мне і двух гадоў не было. Я добра памятаю, як я плакала і прасіла маму. Чаму ў іншых яна ёсць, а ў мяне няма? Бацька, як мог, супакойваў. Гаварыў, што мама паехала па пакупкі і хутка вернецца. Маўляў, яна прывязе мне стужак і «жучкоў» розных у валасы. Замаўляе, а сам плача... Потым ажаніўся зноў. Ад першай жонкі чацвёра дзяцей у яго было, і ад другой столькі ж. Працаваў бацька старшынёй сельсавета. Памёр, калі мне было каля 6 гадоў, — успамінае **Марыя Кліменцьеўна ЗІНОЎЕВА.**

Тое, што яна расказвала далей, сучасным дзецям, вядома ж, не зразумець. Яе — дачку фактычна начальніка ў вёсцы — пасля яго смерці прымусілі, так бы мовіць, у «полі працаваць». За кавалак хлеба пасвіла скаціну, даглядала чужых дзяцей, прыбірала.

Ужо ў 12 гадоў Марыя зарэгістравалася на біржы працы. Наводзіла разам з равеснікамі парадак на вуліцах, абкопвала дрэвы. Плацілі мала, але трэба было зарабляць, каб купіць самыя танныя абутак і адзенне.

— У 17 гадоў у лікбез спачатку паступіла. Там людзі рознага ўзросту на працягу 6 месяцаў вучыліся толькі чытаць і распісвацца. І з атэстатам маглі ў школу паступаць. Скончыла 5 класаў... У той час катастрафічна не хапала гандляроў. Нас, маладых, па тры чалавекі да крам «прымацоўвалі». Спачатку не давяралі гандляваць. Прымушалі на сабе пераносіць тавар розны: крупы, муку, хлеб. І ніхто ж не даў 3 капейкі на трамвай. Тады трамваі былі конныя: тры кані цягнулі вагон. Так, дорага каштаваў квіток. Пачак запалак — палову капейкі, марожанае — 9 капеек. Апошняе ў кубачак укладвалі, і вельмі смачнае яно было. Такога цяпер няма. Потым за 6 месяцаў навучылі прымаць тавар, з шалямі працаваць, карыстацца касавым апаратам, — з падрабязнасцямі расказвае доўгажыхарка.

Аднойчы, калі інкасатары прыехалі па выручку, высветлілася жахлівае. У касе Марыі не хапала шмат грошай. На іх можна было купіць тону хлеба...

Аператыўнік у... жаночым адзенні

Марыю маглі б пасадзіць. Але ж пашкадавалі. Начальнікі і калегі ўголас гаварылі, што яна, хай і сірата, але добра выхавана. Каб скрасці — гэта не пра яе.

— Я месца сабе не знаходзіла, так перажывала. Я ж у дзень крадзяжу толькі адзін раз у прыбральню выйшла. А ўвесь астатні час знаходзілася ў гандлёвай зале... Падчас расследавання крымінальнай справы на тыдзень у краму мужчыну ў жаночай вопратцы паставілі. У выніку і злавілі злодзея на месцы злачынства. Ім аказаўся грузчык малады, які з вёскі родам. А з мяне знялі ўсе абвінавачванні! Такое маё шчасце было! — дзясяткі гадоў прайшло, а яна па-ранейшаму радуецца справядлівасці.

Паводле інфармацыі Камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Віцебскага аблвыканкама, на Віцебшчыне 74 доўгажыхары. Сярод тых, каму споўнілася 100 гадоў і больш, усяго 5 мужчын (інфармацыя на 1 ліпеня. — Аўт.). Самы паважаны ўзрост — 113 гадоў — у жыхаркі Наваполацка. У краіне ж усяго больш за 550 доўгажыхароў. Няхай жывуць доўга!

Як і таму, што ў 1936 годзе выйшла замуж за прыгожага мужчыну.

— Мой муж ваенны быў. Прыходзіў у краму, а глядзеў на мяне! (Так яна са смехам адказала на пытанне, дзе яны пазнаёміліся. — **Аўт.**) Калі заляцаўся да мяне, быў малодшым лейтэнантам, у авіяцыі служыў механікам. Пра армейскія будні ён мала мне расказваў. Жылі мы ў мястэчку Ула — у дамах гаспадароў. Здымалі жыллё ў полькі. Яе муж працаваў на льнозаводзе. Трасту, памятаю, прыносіў. Мы ёй печку распальвалі... Бойня скаціны была ў мястэчку. Дык мужыкі з задавальненнем мянялі мясное на махорку. Апошняй у ваеннай часці можна было браць шмат. Вось я і займалася «бартарам». Яны табе за махорку любое мяса прынесці маглі: з косткамі і без іх... І на матэрыю махорку можна было лёгка абмяняць, — распавядае суразмоўніца пра «валюту» даваеннага часу.

Перад вайной муж з'ехаў у камандзіроўку. Пісаў, што ў чэрвені водпуск. Ён знік без вестак. І праз 70 гадоў пасля Перамогі бабуля сумуе без яго. З любоўю паказала фота, на якім яны разам. Падчас акупацыі Віцебска Марыя Кліменцьеўна вымушана была мыць пакоі, дзе жылі немцы, працаваць на кухні. Сказала, што горш за астатніх ставіўся да яе паляк у нямецкай форме. Пляваў у суп, якім кармілі... Жанчына адна з меней за 200 гараджан, якія засталіся ў Віцебску напярэдадні яго вызвалення чырвонаармейцамі.

Другім мужам стаў удавец, прараб, бацька чацвярых дзяцей. Самаму маленькаму з іх было 13 гадоў. Сумесных дзяцей у іх не было. Працавала Марыя Кліменцьеўна гандляром. І шалі выдавала на рынку, і мяса секла. Пайшла на пенсію, калі ёй было за 80 (!). Да гэтага гадоў 18 працавала на кухні ў дзіцячым садку. Ганарыцца тым, што там пра яе не забываюць, наведваюць. А яна і цяпер і закуску зробіць, і стол сама накрые...

Родныя не забываюць

Усё цікавіўся сакрэтам даўгалецця. Сказала доўгажыхарка, што ў ежы сябе не абмяжоўвае.

— І спяваць люблю. Цяпер на святы, калі ў кватэрах музыка, дык толькі так па галаве і б'е: бум і бум. А раней песні спявалі... А як гармонік зайграе, дык ногі самі ў танец несліся. Мне і цяпер хочацца танцаваць, — здзіўляе маладой душой бабуля.

Яна можа пахваліцца параўнальна добрым здароўем. У прыватнасці, акуляры не носіць. Чытае праз лупу. Спіць добра. Сказала, што Бог яе выратоўваў падчас дзвюх аперацый. Іх зрабілі гадоў 12 таму.

Бабуля яе па мацярынскай лініі пражыла 105 гадоў. Можа, усё ж такі гены адыгрываюць сваю ролю... Марыя Кліменцьеўна цікавіцца палітыкай. Вельмі перажывае за падзеі ва Украіне. Дзякуе Богу за тое, што жывыя і здаровыя яе шматлікія пляменнікі, пляменніцы, унукі і праўнукі. Не забываюць. Унук, напрыклад, рамонт зрабіў...

Сацыяльны работнік Тамара ХЛУСЕВІЧ распавяла, што яе падапечная заўсёды ў руху. Мые ўручную, кветкі даглядае старанна, нават у краму ходзіць. Хаця, зразумела, ёй работнік усё прыносіць. Але ж бабулі хочацца, як кажуць, «пайсці ў людзі».

— Паслугі сацыяльнага работніка даступныя па цане. Усяго 6,4 тысячы рублёў — кошт аднаго візіту. Апошніх можа быць 2-3 разы на тыдзень, калі патрабуецца, і больш... За кожным работнікам замацаваны да 10 старых. Каб нехта з іх быў незадаволены якасцю абслугоўвання, такіх выпадкаў не было. І, упэўнена, не будзе, бо мае падначаленыя адносяцца да гэтых адзінокіх людзей, як да сваякоў, — тлумачыць **Ірына СОБАЛЬ, загадчыца аддзялення сацыяльнай дапамогі дома Тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Першамайскага раёна Віцебска.**

Аляксандр ПУКШАНСКІ
pukshanski@zviazda.by

■ Шляхамі творцаў

АДМЕТНЫЯ: ЯК ПРАДСТАВІЦЬ БЕЛАРУСЬ ЗА МЯЖОЙ?

Уявіце сабе: вы трапляеце за мяжу, ідзяце па вуліцы, бачыце помнік, спыняецеся. І з цеплынёю думаеце: «Наш!»... Так можна пабачыць помнікі Янку Купалу ў Нью-Ёрку, Маскве, Ашдодзе (Ізраіль), мемарыяльную дошку Купалу ў Рызе і Вільнюсе, можна прайсціся па вуліцы Радзівілаў у Парыжы, пабачыць мемарыяльную дошку Скарыну ў чэшскай Падуі, а помнік — у Празе... Але ці дастаткова ведаюць за мяжой выдатных дзеячаў беларускай культуры? Як яшчэ можна ўшанаваць памяць тых, хто зрабіў шмат для развіцця нашай культуры за межамі Беларусі?

Захады да вырашэння гэтых пытанняў абмяркоўвалі за круглым сталом у Дзяржаўным літаратурным музеі Янкі Купалы. Прыкладам таго, як можна ўшаноўваць нашых славутых землякоў, можна лічыць беларуска-славацкі праект «Шляхамі Янкі Купалы». Паводле слоў **дырэктара музея Янкі Купалы Алены ЛЯШКОВІЧ,** «гэта была рэканструкцыя гістарычнай вандроўкі Янкі Купалы 1935 года». Шмат намаганняў для яго рэалізацыі зрабіў **Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Славакіі ў Беларусі ў 2008-2013 гг. Мар'ян СЕРВАТКА,** які яшчэ пераклаў вершы беларускага паэта: «Я прапаноўваю нашым краінам супрацоўнічаць. Перад нашымі народамі ёсць шмат вялікіх і маленькіх крокаў, і гэта немагчыма прыпыніць», — сказаў ён

Гэта не адзіны праект, арганізаваны з мэтай папулярызацыі беларускай культуры. Не так даўно стварылі Нацыянальны цэнтр культуры пры Пасольстве Беларусі ў Францыі. Прыносіць плён таксама пошук за межамі Беларусі — напрыклад, у Беластоку знайшлі невядомыя творы Язэпа Драздовіча. Усё гэта зроблена для таго, каб не толькі нашы суседзі, але і суайчыннікі разумелі, наколькі наша культура каштоўная, і што яна цікавая еўрапейцам.

«Мемарыялізацыя фіксуе беларускую прысутнасць у свеце. Мы павінны працаваць са спадчынай, якая, на жаль, часта застаецца за мяжой. У Беларусі толькі 10 кніг Скарыны з 440. Тое ж самае з жывапісам Шагала, Малевіча, Кандзінскага. Гэта ўсё вяртаецца фрагментарна. Тым не менш справа вывучэння і вяртання — першачарговая. Мы самі ўсё не асілім — нам патрэбна дапамога замежжа», — сказаў **Алесь СУША, намеснік дырэктара па навуцы Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі.**

«Нават тое, што робіцца, на жаль, робіцца несістэмна. Калі мы не будзем весці працу, запрашаць да нас, ездзіць у іншыя краіны, — нічога не зменіцца. Мы павінны ведаць сябе, свой значны ўнёсак у сусветную культуру», — гаворыць **саветнік Галоўнага ўпраўлення шматбаковай дыпламатыі Міністэрства замежных спраў Віталь КОРНЕЎ.**

«Пачынаць трэба са школы, займацца мэтанакіраванай папулярызацыяй беларускай культуры ў сваёй жа краіне. Усё, што праводзіцца дзеля гэтага, пакуль кропкавае. Гэта і наша бяда, і наша віна, што няма сістэмнага падыходу да мемарыялізацыі і захавання імёнаў», — лічыць **галоўны спецыяліст Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь Людміла ЛЕБЕДЗЬ.**

Палюбіць сваю культуру — гэта першы крок да яе разумення, пасля чаго хочацца падзяліцца думкамі і набыткамі з іншымі. І калі будзе створана «сілавое поле», то далучыцца і «культурная дыпламатыя».

Сёння ўжо ёсць планы на тое, каб прайсці шляхамі Якуба Коласа ў Парыжы, усталяваць некалькі мемарыяльных дошак Янку Купалу ў Славакіі. Налета збіраюцца прэзентаваць у Фінляндыі кнігу «Беларусь — Фінляндыя». Акрамя гэтага, у 2017 годзе ў Татарстане з'явіцца помнік Янку Купалу (яго эскізнае рашэнне ўжо зрабіў скульптар Павел Вайніцкі), а сёлета ў 16 гарадах Латвіі праходзяць 2 месяцы беларускай культуры; у Літве, Латвіі і Чэхіі пройдуць канферэнцыі па творчасці Францыска Скарыны. Застаецца толькі спадзявацца, што ўсе гэтыя задумы спраўдзяцца і прынясуць плён, бо «культура — гэта не тое, што раздзяляе. Гэта тое, што нас аб'ядноўвае».

Маргарыта ДЗЯХЦЯР

Бліскучая атрута з табліцы Мендзялеева

НЕ ТОЛЬКІ Ў ГРАДУСНІКАХ

Дынаміка росту выклікаў ратаўнікоў на ліквідацыю разліву ртуці залежыць ад часу года. Схема тут вельмі простая: як толькі за акном рэзка халадае, пачынаецца сезон разнастайных прастуд. І тэрмометры — у трэндзе. Часта гэта не электронная мадэль, якую можна «абнуліць», проста націснуўшы кнопку, а звычайны ртутны. І колькі таму градусніку трэба, каб яго разбіць? Дастаткова няўдала махнуць рукой і трэснуць шкляным цыліндрыкам аб што заўгодна — сцяну, крэсла, шафу, спінку ложка ці нешта яшчэ...

Гэта цяпер у звычайных бытавых умовах вадкі метал можна сустрэць хіба ў медыцынскіх тэрмометрах. Аднак раней у разнастайныя прыборы яго дабаўлялі не шкадуючы. Напрыклад, у простыя барометры. Некаторыя з такіх апаратаў змяшчаюць да 10-20 грамаў ртуці. Раз-пораз вадкі метал сустракаецца ў вельмі старых дзвярных званках. Ну а калі казаць аб прадпрыемствах, то не злічыць таго абсталявання, у якім выкарыстоўваецца «вадкае серабро». Каштоўнае яно сваімі ўласцівасцямі: невялікай пагрэшнасцю пры вымярэнні, выдатнай рэакцыяй на змяненне тэмпературы і доўгім тэрмінам эксплуатацыі. Калі, вядома, прыбор не пашкодзіць.

А вось у энергазберагальныя і неонавыя лямпы калісьці таксама заліваліся некалькі кропель ртуці, якая выпаралася пры награванні. Зараз жа іх з-за натуральных працэсаў засталося вельмі мала. У некаторых лямпах, выраблены па сучасных тэхналогіях, пары ртуці ўсё-такі ёсць. Але канцэнтрацыя іх у люмінафоры — слоі, які і дае нам бачнае святло, — вельмі малая.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

КУДЫ ПАДЗЕЦЬ ТЭРМОМЕТР?

Хоць электронных тэрмометраў з кожным годам становіцца больш, колькасць выклікаў ратаўнікоў на дэмеркурызацыю — ачыстку памяшканняў ад слядоў вадкага металу — менш не становіцца. Калі ў 2011 годзе у цэнтр хімічнай і радыяцыйнай абароны РАСП МНС паступіла прыкладна 500 такіх запытаў, то праз два гады гэтая колькасць падскочыла ўжо да 1200. Летась, праўда, адбылося зніжэнне — ліквідаваць разлівы ртуці ратаўнікі выязджалі каля 700 разоў. Адна справа, калі абясшкоджваюцца наступствы разбітага медыцынскага тэрмометра, дзе ртуці максімум 2 грамы, і зусім іншая — калі разліваецца паўкілаграма вадкага металу дзе-небудзь на прадпрыемстве. Такіх выездаў за год адбываюцца дзясяткі.

— У мяне ёсць тэрмометр, у якім ртуць падзялілася чамусьці на дзве часткі. Куды яго падзець? — паціка-віўся я.

— Ёсць некалькі варыянтаў вырашэння гэтай праблемы, — заўважае Васіль Шалепін. — Яго можна здаць у спецыялізаваны пункт прыёму адходаў, якія змяшчаюць ртуць. Калі вы патэлефануеце па нумары 101, вам скажуць, дзе знаходзіцца найбліжэйшы. Бытавую ртутную лямпу паспрабуйце аднесці туды, дзе вы яе купілі. Калі ж па розных прычынах першыя два варыянты не спрацоўваюць, то можна аднесці прыбор з ртуццю ў найбліжэйшую часць МНС. Яго там у вас павінны прыняць.

НІ ПЫЛАСОСАМ, НІ ВЕНІКАМ

Першае жаданне, якое ўзнікае пасля таго, як нечакана вы разбілі ртутны тэрмометр, — сабраць гэты метал. А вось тут якраз і можна выпадкова нарабіць вялікай бяды.

— НІ ў якім разе не збірайце ртуць пыласосам ці венікам! — засцерагае Васіль Шалепін. — Саломінкі апошняга разаб'юць вялікія кроплі ртуці і раскідаюць іх па ўсім памяшканні. Плошча выпарэння металу павялічыцца — адпаведна, узрасце і яго канцэнтрацыя. А пыласос проста перамяшае паветра і разнясе пары ртуці па ўсім пакоі. Да таго ж сам апарат таксама насыціцца ртуццю, якую адтуль дастаць будзе ўжо немагчыма, і ператворыцца ў крыніцу распаўсюджвання ядавітых пароў. Зліваць яе ў каналізацыю таксама нельга: метал адразу ж ападзе на дно сантэхнічнага абсталявання і застанецца там да яго замены. Адзенне і абутак, у якім збіралася ртуць, можна толькі выкінуць на сметнік. Бо калі забруджанае адзенне закінуць у пральную машыну, на сметнік пасля пойдзе ўжо яна...

ЯК ЗБІРАЦЬ «ВАДКАЕ СЕРАБРО»?

Чым буйнейшая кропля ртуці, тым меншая ад яе небяспека. І таму небяспека крыецца ў тым, што людзі пачынаюць прыбіраць ртуць ці таптаць яе. Адна кропля ператвараецца ў дзясяткі, а тое і ў сотні драбнюткіх, амаль незаўважных воку шарыкаў. Плошча выпарэння павялічваецца ў сотні разоў...

Сёлета былі распрацаваны спецыяльныя пакрокавыя рэкамендацыі для насельніцтва, якія падкажуць, што рабіць, калі вы разбілі прыбор, які змяшчае ртуць. Можна, безумоўна, выклікаць ратаўнікоў, якія зробяць усю неабходную працу. Аднак можна дзейнічаць і самім.

Па-першае, неабходна ізаляваць памяшканне. Гэта трэба зрабіць для таго, каб людзі, свойскія жывёлы ці

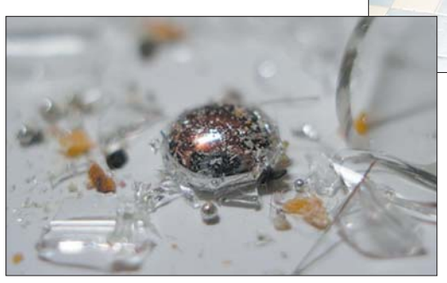

скразняк не разнеслі разлітую ртуць па ўсім доме. Пры магчымасці паменшыце тэмпературу ў пакоі да мінімальнай, каб замарудзіць выпарэнне. Наступным крокам стане падрыхтоўка падручных сродкаў. Гэта напоўненая напалову вадой ёмістасць з накрыўкай, шчыльныя пакеты для смецця, аднаразовыя гумавыя пальчаткі, 2 лісты паперы, ліхтарык, скотч, піпетка і сурвэткі. І толькі пасля гэтага можна прыступаць да ліквідацыі слядоў ртуці. Усе бачныя асколкі шкла трэба сабраць на ліст паперы. Загарніце яго і апусціце ў ёмістасць з вадой. Буйныя кроплі ртуці збіраюцца проста: з дапамогай піпеткі яе трэба павольна ўсмактаць і павольна выціснуць у ёмістасць. Дробныя кроплі лепш за ўсё збіраць з дапамогай скотчу: дастаткова павольна апусціць яго абедзвюма рукамі ліпкім бокам на тое месца, дзе кропляў больш за ўсё, і гэтак жа павольна падняць і апусціць у ёмістасць з вадой. Дапаможа ліпкая стужка і тады, калі кроплі трапілі на паверхню мяккай мэблі. Кроплі, якія засталіся па розных прычынах незаўважанымі, можна знайсці з дапамогай ліхтарыка. Зацямніце пакой і накіруйце крыніцу святла пад вуглом да паверхні. Ртуць пачне блішчэць. З дывана прыбраць ртуць цяжэй. Яго трэба вынесці на вуліцу і нямоцнымі ўдарамі выбіць над плёнкай, пасля чаго сабраць кроплі ртуці з плёнкі ў ёмістасць з вадой. Выкарыстаную плёнку трэба выкінуць на сметнік.

Пасля таго, як шкодны метал сабралі, трэба правесці спецыяльную апрацоўку памяшкання. Для гэтага спатрэбіцца або мыльна-содавы раствор, або 2-працэнтны раствор марганцоўкі, або 20-працэнтны раствор хлорнай вапны. Неабходна прамыць усе паверхні, куды магла трапіць ртуць. Пасля гэтага на працягу тыдня праводзьце вільготную прыборку памяшкання і праветрывайце яго няспынна, асабліва ў першыя 24 гадзіны. Слоік і пакет з адходамі, якія змяшчаюць ртуць, трэба здаць у тэрытарыяльныя органы МНС. І неабходна звязацца з тэрытарыяльным цэнтрам гігіены і эпідэміялогіі для таго, каб яны зрабілі замеры паветра, якія пакажуць канцэнтрацыю ртуці ў паветры. Аналіз каштуе няшмат, робяць яго даволі аператыўна. Здараецца і так, што дастаць ртуць немагчыма. Напрыклад, шарык трапіў пад падлогу. Тады трэба яе ўскрываць і ўкладваць нанова, бо ртуць будзе выпарацца.

Вельмі важны наступны псіхалагічны момант. Пастарайцеся растлумачыць дзецям пра небяспеку ртуці і пра тое, што не будзеце сварыцца за тое, калі яны выпадкова разаб'юць тэрмометр. Бо дзіця можа запхнуць усе сляды куды-небудзь, а пасля ртутнымі парамі будзе дыхаць уся сям'я. Некалькі гадоў таму ў Рагачоўскім раёне 13-гадовы школьнік упусціў тэрмометр у чайнік з кіпенем. Тэрмометр, вядома, пабіўся, але падлетак вырашыў употай зліць атрыманы ртутны «кактэйль» у каналізацыю. Ды пралічыўся — маці знайшла на дне чайніка кроплі ртуці. Праўда, адбылося гэта ўжо пасля таго, як сям'я напілася гарбаты...

ЗАПАС ВЯЛІКІ...

Беларусь прыняла Канвенцыю Мінамата, якая рэгламентуе адмову ад выкарыстання ртуці там, дзе без яе магчыма абысціся. Дзякуючы ёй абарачэнне ртутных тэрмометраў і прыбораў паступова зменшыцца ў дзясяткі разоў. Але запас у краіне старых вымяральных прыбораў са ртуццю, асабліва медыцынскіх тэрмометраў, вельмі вялікі. І калі мы пяройдзем на эксплуатацыю прыбораў без «вадкага серабра», трэба зразумець, што недзе яшчэ з дзясятак гадоў ртутныя тэрмометры будуць працягваць біцца...

Валяр'ян ШКЛЕННІК.
schklennik@zviazda.by

Яўгена ПЯСЕЦКАГА
фота слова

Гаспадарыць восень на двары —
Час чароды ў вырай выпраўляць...
Ці ляцяць на поўдзень камары?
Кажуць, што сучасныя — ляцяць.

Сённяшні камар — не той, ранейшы.
Не жыццё вакол яго, а рай.
Не ў хлявах жыве, а пры катэджах.
І што восень — вырай падавай.

І няхай! Маршрут заўжды адкрыты
Гадаванцам цёплага жыцця.
Як казаў філосаф старажытны,
Усё вакол — прадукты развіцця.

Я ўзгадаю лепш пра тых, хто годна
Перасіліць час завейны, зімні —
Неадлётных, але тым і родных,
Снегіроў на ўснежанай шыпшыне.

■ Маршрутамі здароўя

КРУЦІ ПЕДАЛІ Ў ПЫШКАХ!

Не толькі дарослыя веласіпедысты, але і дзеці, якія ледзь даставалі да педаляў сваіх трохколавых транспартных сродкаў, удзельнічалі ва ўрачыстым адкрыцці веладарожкі ў гродзенскім лесапарку Пышкі.

Яна з'явілася ў зоне адпачынку жыхароў горада над Нёманам дзякуючы інвестыцыям праекта «Экалагічны транспарт, які яднае суседзяў» у рамках Праграмы трансгранічнага супрацоўніцтва «Латвія—Літва—Беларусь». Даўжыня маршруту складае больш як 5 кіламетраў — з асфальтавым пакрыццём. Акрамя таго, у Пышках створаны веламаршрут з грунтавым пакрыццём «Мелавыя горы» працягласцю 30,5 км.

У Пышках таксама прэзентавалі новы 48-кіламетровы беларуска-літоўскі веламаршрут Гродна-Райгардас, які ў далейшым мяркуецца прадоўжыць да Друскінінкая. А калі пагранпераход «Рудаўка — Лясная» будзе адкрыты не толькі для турыстаў-воднікаў, але і для веласіпедыстаў, то ў памежжы з'явіцца веламаршрут паміж Гроднам і польскім Аўгустовам.

Барыс ПРАКОПЧЫК. *prakopchik@zviazda.by*

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
ЛОТ 1	
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	Капитальное строение, инв. № 400/С-79835 (назначение – здание специализированное обрабатывающей промышленности, наименование – здание колбасного цеха), площадью 476,3 кв.м, расположенное по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 14Е. Составные части и принадлежности: асфальтобетонное покрытие, площадью 468 кв.м, бетонный бортовой камень, площадью 61 кв.м, трубопровод напорный, протяженностью 328 м.п.
Земельный участок, на котором расположен объект	440100000002001090, (назначение – обслуживание колбасного цеха), площадью 0,1764, расположенном по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 14Е
Начальная цена продажи	1 980 000 000 (один миллиард девятьсот восемьдесят миллионов) белорусских рублей с учетом НДС
Сумма задатка	198 000 000 (сто девяноста восемь миллионов) белорусских рублей
Условия аукциона	Без условий
ЛОТ 2	
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	Комплекс зданий и сооружений рынка, расположенного по адресу: г. Скидель, ул. Ленина, 2, в том числе: - капитальное строение, инв. № 401/С-21527 (назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – здание административно-хозяйственное), площадью 122,3 кв.м, расположенное по адресу: Гродненский р-н, г. Скидель, ул. Ленина, 2 с принадлежностями: пристройка (38 кв.м), ограждение бетонное (114 кв.м), ограждение бетонное (142 кв.м), ограждение бетонное (37 кв.м), ограждение бетонное (121 кв.м), ворота металлические, калитка металлическая, площадка для мусора (9 кв.м), асфальтированная площадка (551 кв.м), навесы (2 ед. 46 кв.м), навес (45 кв.м), навес (47 кв.м), водопроводная сеть (16 м.п.), электрическая сеть (18 м.п.), электрическая сеть (20 м.п.), ограждение из металлической сетки (27м.п.), ограждение площадки для мусора (4 м.); - капитальное строение, инв. № 401/С-21530 (назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – склад), площадью 26,4 кв.м, расположенное по адресу: Гродненский р-н, г. Скидель, ул. Ленина, 2/1; - капитальное строение, инв. № 401/С-21529 (назначение – здание специализированное розничной торговли, наименование – здание павильона «Модуль»), площадью 173,3 кв.м, расположенное по адресу: Гродненский р-н, г. Скидель, ул. Ленина, 2/2; - капитальное строение, инв. № 401/С-21528 (назначение – здание специализированное для бытового обслуживания населения, наименование – уборная), площадью 214,0 кв.м расположенное по адресу: Гродненский р-н, г. Скидель, ул. Ленина, 2/3; - зеленые насаждения
Земельный участок, на котором расположен объект	Кадастровый номер 42205040000200439, площадью 1,4383 га. (назначение – земельный участок для обслуживания зданий и сооружений рынка)
Начальная цена продажи	2 308 567 870 (два миллиарда триста восемь миллионов пятьсот шестьдесят семь тысяч восемьсот семьдесят) белорусских рублей с учетом НДС
Сумма задатка	230 856 787 (двести тридцать миллионов восемьсот пятьдесят шесть тысяч семьсот восемьдесят семь) белорусских рублей
Условия аукциона	Сохранение целевого назначения выставляемого на аукцион объекта (рынок для торговли сельскохозяйственной продукции, дикорастущими плодами, ягодами и иными продовольственными и непродовольственными товарами, а также животными)
ЛОТ 4	
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	Капитальное строение, инв. № 400/С-78076 (назначение – здание специализированное розничной торговли, назначение – магазин), общей площадью 93,1 кв.м, расположенное по адресу: Коптевский с/с, д. Каменка, 9А. Составные части и принадлежности: сарай, площадью 27 кв.м, уборная дощатая без выгреба, площадью 1 кв.м
Земельный участок, на котором расположен объект	Кадастровый номер 42208450460100010З, площадью 0,0584 га (назначение – земельный участок для обслуживания здания магазина), расположенном по адресу: Коптевский с/с, д. Кменка. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании: земельный участок, находящийся в водоохранной зоне водного объекта, код – 4,1, площадью 0,0584 га
Начальная цена продажи	250 000 000 (двести пятьдесят миллионов) белорусских рублей с учетом НДС
Сумма задатка	25 000 000 (двадцать пять миллионов) белорусских рублей
Условия аукциона	Без условий
ЛОТ 5	
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	Капитальное строение, инв. № 400/С-87058 (назначение – здание специализированное розничной торговли, назначение – здание магазина), общей площадью 89,0 кв.м, расположенное по адресу: Поречский с/с, д. Лихачи, ул. Школьная, 2А.
Земельный участок, на котором расположен объект	Кадастровый № 422087505601000080, площадью 0,0366 га (назначение – земельный участок для обслуживания здания магазина), расположенном по адресу: Поречский с/с, д. Лихачи, ул. Школьная, 2А. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании: земельный участок, находящийся в водоохранной зоне водного объекта, код – 4,1, площадью 0,0366 га
Начальная цена продажи	100 000 000 (сто миллионов) белорусских рублей с учетом НДС
Сумма задатка	10 000 000 (десять миллионов) белорусских рублей
Условия аукциона	Без условий
ЛОТ 6	
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	Капитальное строение, инв. № 400/С-90341 (назначение – здание специализированное розничной торговли, наименование – магазин), площадью 46,1 кв.м, расположенное по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 16г
Земельный участок, на котором расположен объект	Кадастровый номер 440100000001006831, площадью 0,0199 га (назначение – земельный участок для обслуживания здания магазина), расположенном по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 16г. Составные части и принадлежности: асфальтобетонное покрытие, площадью 36 кв.м
Начальная цена продажи	360 000 000 (триста шестьдесят миллионов) белорусских рублей с учетом НДС
Сумма задатка	36 000 000 (тридцать шесть миллионов) белорусских рублей
Условия аукциона	Без условий
ЛОТ 7	
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	Капитальное строение, инв. № 400/С-79015 (назначение – здание специализированное иного назначения, наименование – здание бытовки), площадью 128,4 кв.м, расположенное по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 16д. Составные части и принадлежности: цементобетонное покрытие, площадью 8,0 кв.м, ограждение из металлической сетки, протяженностью 48,0 м
Земельный участок, на котором расположен объект	Кадастровый номер 440100000001006832, площадью 0,0325 га (назначение – земельный участок для обслуживания здания бытовки), расположенном по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 16д
Начальная цена продажи	521 362 000 (пятьсот двадцать один миллион триста шестьдесят две тысячи) белорусских рублей с учетом НДС
Сумма задатка	52 136 200 (пятьдесят два миллиона сто тридцать шесть тысяч двести) белорусских рублей
Условия аукциона	Без условий
Продавец	Гродненский филиал Гродненского областного потребительского общества, 230001, г. Гродно, ул. Суворова, 298, тел. 96-06-74
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 41-98-34
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 3012579170017 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, БИК 153001739, УНП 500833225
Аукцион состоится 11 ноября 2015 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209	

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами:

заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении;

юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица;

индивидуальным предпринимателем – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона;

юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются:

представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя;

физическим лицом – документ, удостоверяющий личность физического лица;

представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.

Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звязда» от 16.06.2015 г.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница)

Последний день приема заявлений – 05 ноября 2015 г. до 15.00

Телефоны для справок: 41-98-32, 41-98-34 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

Закрытое акционерное общество «Цептер Банк»

Адрес: 220034, г. Минск, ул. Платонова, 1Б

эл. адрес: info@zepterbank.by

Тел.: 331 89 49, факс 331 89 48

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2015 г.

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.10.2015	01.10.2014
1	2	3	4	5
1	**АКТИВЫ**			
2	Денежные средства	1101	37 530	22 613
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	-	-
4	Средства в Национальном банке	1103	13 498	44 832
5	Средства в банках	1104	141 145	109 018
6	Ценные бумаги	1105	185 344	141 429
7	Кредиты клиентам	1106	342 322	262 988
8	Производные финансовые активы	1107	328	-
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	-	-
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	64 464	49 274
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110	2 723	-
12	Отложенные налоговые активы	1111	-	-
13	Прочие активы	1112	21 756	14 285
14	ИТОГО активы	11	809 110	644 439
15	**ОБЯЗАТЕЛЬСТВА**			
16	Средства Национального банка	1201	12 069	7 924
17	Средства банков	1202	51 815	62 771
18	Средства клиентов	1203	367 527	235 212
19	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	20 477	39 650
20	Производные финансовые обязательства	1205	-	-
21	Отложенные налоговые обязательства	1206	-	-
22	Прочие обязательства	1207	15 627	4 243
23	ВСЕГО обязательства	120	467 515	349 800
24	**СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ**			
25	Уставный фонд	1211	149 487	149 487
26	Эмиссионный доход	1212	-	-
27	Резервный фонд	1213	9 609	8 571
28	Фонды переоценки статей баланса	1214	41 317	26 461
29	Накопленная прибыль	1215	141 182	110 120
30	ВСЕГО собственный капитал	121	341 595	294 639
31	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12	809 110	644 439

Председатель Правления Проворов Михаил Игоревич

Главный бухгалтер Михалевич Оксана Владимировна

Дата подписания «01» октября 2015 г.

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ на 1 октября 2015 г.

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.10.2015	01.10.2014
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	55 780	55 473
2	Процентные расходы	2012	30 544	27 106
3	Чистые процентные доходы	201	25 236	28 367
4	Комиссионные доходы	2021	8 883	7 011
5	Комиссионные расходы	2022	1 227	1 076
6	Чистые комиссионные доходы	202	7 656	5 935
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	(467)	554
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	120 456	23 318
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	(1 331)	(79)
11	Чистые отчисления в резервы	207	43 471	15 495
12	Прочие доходы	208	11 944	8 967
13	Операционные расходы	209	46 288	36 947
14	Прочие расходы	210	1 553	1 314
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	72 182	13 306
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212	15 560	1 124
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	56 622	12 182

Председатель Правления Проворов Михаил Игоревич

Главный бухгалтер Михалевич Оксана Владимировна

Дата подписания «01» октября 2015 г.

Данная отчетность размещена на интернет-сайте: **www.zepterbank.by**

Лицензия Национального банка Республики Беларусь № 31 от 28.05.2013 на осуществление банковской деятельности. УНП 807000214.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА по продаже земельных участков в частную собственность для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов

ЛОТ № 1	
Адрес объекта и его наименование	Земельный участок для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома (для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома) с объектами обслуживания) в д. Гатовичи, ул. Центральная, площадью 0,2289 га (кадастровый номер 624083103601000247). **Начальная цена 120 000 000 (Сто двадцать миллионов) белорусских рублей.** Шаг аукциона в размере 5% от предыдущей цены
Условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона	В течение двух месяцев после принятия решения Мядельского сельского исполнительного комитета о предоставлении земельного участка осуществить государственную регистрацию земельного участка, прав, ограничений (обременений) прав на него в Мядельском бюро Молодечненского филиала республиканского унитарного предприятия «Минское областное агентство по государственной регистрации и земельному кадастру»; в установленном порядке получить разрешение на строительство жилого дома; приступить к занятию (освоению) земельного участка не позднее одного года со дня получения свидетельства (удостоверения) о государственной регистрации создания земельного участка и возникновения права на него
Характеристика расположенных на земельном участке инженерных коммуникаций и сооружений	Ограничения в использовании земельного участка в связи с его расположением в водоохранной зоне вне прибрежной полосы озера Мястро на площади 0,2289 га
ЛОТ № 2	
Адрес объекта и его наименование	Земельный участок для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома (для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома) с объектами обслуживания) в д. Черняты площадью 0,1546 га (кадастровый номер 624083111301000066). **Начальная цена 6 442 878 (Шесть миллионов четыреста сорок две тысячи восемьсот семьдесят восемь) белорусских рублей.** Шаг аукциона в размере 5% от предыдущей цены
Условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона	В течение двух месяцев после утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона осуществить государственную регистрацию земельного участка, прав, ограничений (обременений) прав на него в Мядельском бюро Молодечненского филиала республиканского унитарного предприятия «Минское областное агентство по государственной регистрации и земельному кадастру»; в установленном порядке получить разрешение на строительство жилого дома; приступить к занятию (освоению) земельного участка не позднее одного года со дня получения свидетельства (удостоверения) о государственной регистрации создания земельного участка и возникновения права на него
Характеристика расположенных на земельном участке инженерных коммуникаций и сооружений	Ограничения в использовании земельного участка в связи с расположением его в водоохранной зоне озера Волчино на площади 0,1546 га. Электрические сети
ЛОТ № 3	
Адрес объекта и его наименование	Земельный участок для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома (для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома) с объектами обслуживания) в д. Россохи, площадью 0,2000 га (кадастровый номер 624083109901000057). **Начальная цена 200 000 000 (Двести миллионов) белорусских рублей.** Шаг аукциона в размере 5% от предыдущей цены
Условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона	В течение двух месяцев после утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона осуществить государственную регистрацию земельного участка, прав, ограничений (обременений) прав на него в Мядельском бюро Молодечненского филиала республиканского унитарного предприятия «Минское областное агентство по государственной регистрации и земельному кадастру»; в установленном порядке получить разрешение на строительство жилого дома; приступить к занятию (освоению) земельного участка не позднее одного года со дня государственной регистрации создания земельного участка и возникновения права на него в соответствии с целью и условиями его предоставления (начать строительство, иное освоение земельного участка); произвести снятие плодородного слоя грунта и использовать его для нужд, связанных со строительством объекта; соблюдать режим хозяйственной деятельности в водоохранной зоне
Характеристика расположенных на земельном участке инженерных коммуникаций и сооружений	Ограничения в использовании земельного участка в связи с расположением его в водоохранной зоне озера Мядель на площади 0,2000 га. Электрические сети
Порядок оплаты	Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона возмещает расходы, связанные с проведением аукциона и формированием земельного участка, в том числе с государственной регистрацией в отношении создания земельного участка и публикацией объявлений об аукционе в средствах массовой информации, с потерями сельскохозяйственного производства. Оплата в размере цены продажи объекта (за вычетом задатка) в течение 10 рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона
Порядок осмотра земельного участка на местности	В рабочие дни с 8^{00} до 13^{00} и с 14^{00} до 17^{00}
Условия проведения аукциона	Наличие не менее двух участников
Продавец	Мядельский сельский исполнительный комитет
Организатор аукциона	Мядельский сельский исполнительный комитет
Размер задатка и документы, представляемые для участия в аукционе	Размер задатка: 10% от начальной цены. Документы: заверенную банком копию платежного документа, подтверждающего внесение задатка, паспорт или иной документ удостоверяющий личность, для юридического лица копия свидетельства о государственной регистрации. Реквизиты: р/с 3641061900110 ОАО «АСБ Беларусбанк», ЦБУ № 619 филиала 601 г. Молодечно, код 769, УНН 600380436, код платежа 04901
Конечный срок и адрес приема заявок	**17 ноября 2015 г. до 16.00 г. Мядель, ул. 17 Сентября, 7, каб. 15, Мядельский сельский исполнительный комитет, тел.: (факс) (8-01797) 55-7-35, (8-1797) 55-7-36**
Дата, время и место проведения аукциона	**19 ноября 2015 г. в 14.00 г. Мядель, ул. 17 Сентября, 7, каб. 15, Мядельский сельский исполнительный комитет**

Центр Промышленной Оценки

• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Организатор аукциона	**ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, офис 1703**
Продавец	**Вилейское районное потребительское общество, Минская обл., Вилейский р-н, г. Вилейка, ул. Советская, д. 50**

Предмет аукциона:

Инвентарный номер	Наименование	Общая площадь	Назначение
631/С-63683	Мясо-молочная станция	47,9 кв.м	Здание неустановленного назначения

Месторасположение предмета аукциона: Минская обл., Вилейский р-н, г. Вилейка, ул. 1 Мая, д. 87Б

Сведения о земельном участке	Для обслуживания здания неустановленного назначения продавцу предоставлен на праве постоянного пользования земельный участок пл. **0,2103 га**

Начальная цена с НДС 20% – 112 000 000 белорусских рублей

Задаток 10% от начальной цены лота в белорусских рублях перечисляется на р/с №3012343260010; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в долларах США (USD) – 3012343265044; в евро (EUR) – 3012343265060; в российских рублях (RUB) – 3012343265028; в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области, БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение **10 (десяти)** рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также порядок оплаты вознаграждения и фактических затрат на организацию и проведение аукциона оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов **www.cpo.by**

Дата и время проведения аукциона	**16.11.2015 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Дата и время окончания приема документов	**13.11.2015 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Контактная информация	**Тел.: +375 17-280-36-37; +375 29-183-69-71. www.cpo.by, E-mail: auction@cpo.by**

Центр Промышленной Оценки

• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	**ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, офис 1703**
Продавец	**ОАО «Амкодор-Белвар», г. Минск, пр-т Независимости, 58**

Предмет аукциона (имущество реализуется одним лотом)

№ п/п	Инвентарный номер	Наименование	Общая площадь, кв.м	Адрес
1	500/D-7113875	Производственное помещение №11	1 617,4	г. Минск, пр-т Независимости, д. 58, пом. 11
2	500/D-7113877	Помещение неустановленного назначения №13	30,7	г. Минск, пр-т Независимости, д. 58, пом. 13
3	500/D-7113878	Производственное помещение №14	80,9	г. Минск, пр-т Независимости, д. 58, пом. 14

Начальная цена с НДС 20% – 18 000 000 000 бел. руб. (снижена на 20%)

Задаток 1% от начальной цены лота в белорусских рублях перечисляется на р/с №3012343260010; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в долларах США (USD) – 3012343265044; в евро (EUR) – 3012343265060; в российских рублях (RUB) – 3012343265028; в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области, БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение **20** (двадцати) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи

Условия оплаты предмета аукциона

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты за предмет аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **90 (девяноста) календарных дней** после подписания договора купли-продажи

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения* за организацию аукциона, оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов **www.cpo.by**

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в **газете «Звязда» от 30.07.2015**

Дата и время проведения аукциона	**17.11.2015 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Дата и время окончания приема документов	**16.11.2015 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Контактная информация	**Тел.: +375 17-280-36-37; +375 29-183-69-71. www.cpo.by E-mail: auction@cpo.by**

Уважаемые акционеры

ОАО «Гомельская мебельная фабрика «Прогресс»

27 октября 2015 года в 14.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров по адресу: г. Гомель, ул. Лещинская, 49

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:

1. О выплате дивидендов за третий квартал 2015 года.

Регистрация участников собрания с 13.30 до 14.00 по месту проведения собрания.

При себе иметь: акционеру – паспорт, представителю акционера – паспорт и доверенность. Список акционеров общества, имеющих право на участие в собрании, будет составлен на основании данных реестра акционеров по состоянию на 19 октября 2015 года.

С материалами к собранию можно ознакомиться в рабочие дни (понедельник-пятница) с 20 октября 2015 года по месту нахождения общества с 10.00 до 16.00.

Справки по телефону: 441017.

УНП 400078768

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»

16 ноября 2015 г. проводит открытый аукцион с условиями № 16-У-15 на право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений)

Минский городской центр недвижимости

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены).

Предмет аукциона: право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) на предоставляемом земельном участке, на котором находятся объекты, подлежащие сносу.

Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.

На торги выставляется право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) в г. Минске на четырех земельных участках, предоставляемых в аренду сроком на 5 лет:

№ предмета аукциона	Месторасположение земельного участка	Площадь земельного участка, га	Целевое назначение земельного участка	Начальная цена предмета аукциона, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона, бел. руб.	Наличие обременений	Ориентировочный размер убытков, причиняемых изъятием земельного участка и сносом расположенных на нем объектов недвижимости
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	г. Минск, ул. Машиностроителей – МКАД (9 км)	1,4228	многофункциональный комплекс с паркингом (состав объекта: торговый комплекс – 5000 кв.м, административный – 5000 кв.м, встроенный паркинг, производство – 10 000 кв.м)	4 084 919 607	600 000 000	116 840 302	снос зданий и сооружений по просп. Партизанскому, 160А. Демонтаж внутриплощадочного водопровода диаметром 100 мм, частичный демонтаж сетей ливневой канализации	2 008 102 425
2	г. Минск в границах ул. Лукьяновича – ул. Восточной – ул. Беды – ул. 1-й Поселковой	2,3721	группа многоэтажных жилых домов (повышенной комфортности) с помещениями общественного назначения и автостоянкой	10 154 498 790	1 500 000 000	188 708 376	отселение и снос жилых и нежилых строений по ул. Лукьяновича, 35/126, 31,25; ул. Восточная, 161/16, 159,157; ул. Поселковая 2-я 18, 20, 22, 24А, 24,17, 17А, 19, 21, 23; ул. Поселковая 1-я,18, 18А, 20, 24, 26; пер. Восточный, 120, 122, 122А, 124. Демонтаж распределительных сетей к сносимым домам	59 079 070 800
3	г. Минск в районе ул. Ваупшасова – МКАД (4 км)	1,6426	объект придорожного сервиса (гостиница, кафе, торговля)	5 751 018 480	800 000 000	117 439 441	снос зданий и сооружений по ул. Карвата, 100	11 667 181 620
4	г. Минск, ул. Радиальная	1,9400	многоквартирная жилая застройка (повышенной комфортности)	6 243 192 740	900 000 000	169 909 876	снос зданий и сооружений по ул. Радиальная, д. 28, 30, 32, 34, пер.Холмогорский 1-й д. 11, 13, пер. Холмогорский 2-й д. 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 19, 21, 25, 27, пер. Переходной 2-й д. 10, 12, 14, 16. Демонтаж распределительных сетей к сносимым домам	34 676 787 600

Основные условия проектирования и строительства объектов указаны в актах выбора места размещения земельных участков и прилагаемой к ним документации.

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанном земельном участке и их характеристики содержатся на планово-картографических материалах в составе земельно-кадастровой документации.

Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории участков осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями (согласно перечню, установленному Минским горисполкомом).

Аукцион состоится 16 ноября 2015 года в 16.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Участниками аукциона могут быть юридические лица или индивидуальные предприниматели. В аукционе допускается участие на стороне покупателя консолидированных участников – двух и более индивидуальных предпринимателей, юридических лиц.

Для участия в аукционе необходимо:

внести задаток не позднее 10 ноября 2015 г. в размере, указанном в графе 6 таблицы, перечисляемый на расчетный счет № 3641000000016 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка – 795, УНП – 100690830, назначение платежа – 04002, получатель – главное финансовое управление Мингорисполкома;

представить в УП «Минский городской центр недвижимости» (организатору аукциона) следующие документы:

заявление на участие в аукционе;

документ, подтверждающий внесение суммы задатка, с отметкой банка;

подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования;

дополнительно представляется:

индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

представителем индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

консолидированными участниками для участия в аукционе представляются также оригинал и копия договора о совместном участии в аукционе.

При подаче документов на участие в аукционе представители индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

При подаче документов уполномоченное лицо, которое будет представлять на аукционе стороны договора о совместном участии в аукционе и подписывать протокол о результатах аукциона, (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющей личность, и доверенности, выданные индивидуальными предпринимателями, юридическими лицами, заключившими договор о совместном участии в аукционе. Представителем уполномоченного лица дополнительно предъявляется доверенность, выданная в установленном законодательством порядке, либо документ, подтверждающий полномочия должностного лица.

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6, с 14 октября 2015 г. по 10 ноября 2015 г. включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 18.00 (по пятницам до 16.45).

Торги в отношении земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Если заявление на участие в аукционе подано только одним участником, аукцион признается несостоявшимся и земельный участок предоставляется такому лицу при его согласии с внесением платы за право заключения договора аренды земельного участка в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона*, в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона обязан:

- внести плату за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы – в случае предоставления Минским горисполкомом рассрочки ее внесения);

■ Кантрамарка

МЫ ЛЮБІМ МАМУ І ЧЭХАВА

Вы можаце адрозніць сапраўдную архідэю ад штучнай? Пасля спектакля Піпа Дэльбона мне здаецца, што людзі, якія бачаць вонкавыя адрозненні, спасціглі сэнс жыцця. Але я такіх не сустракала... Міжнародная праграма форуму «ТэАрт» пачалася з аўтарскага тэатра, дзе драматургічнай асновай спектакля становіцца не п'еса ў звыклым для нас разуменні (злева — хто кажа, справа — што кажа), а асабістае выказванне рэжысёра. Ланцужкі асацыяцый і думак паядноўваюць любоў да маці і любоў да Чэхава, трукі на трапецыі і непазбежнасць смерці, надзвычайную прыгажосць і фізічную недасканаласць. Якое вашае апошняе моцнае перажыванне?

Фота Наталлі КАШЭЎСКАЙ

Сцэна са спектакля «Донка — пасланне Чэхаву».

Караблекрушэнне ў чаравіках

Гэта не тэатр, гэта цырк. Дакладней, не зусім тэатр і новы цырк. Спектакль «Донка — пасланне Чэхаву» Даніэле Фінцы Паска — тэатральны мантаж асацыяцый-эцюдаў, прысвечаны славутаму драматургу. Яго могуць выканаць толькі цыркавыя артысты (настолькі дзеянне патрабуе фізічнай спрактыкаванасці). Акцёры Фінцы Паскі — гэта яшчэ і жанглёры, паветраныя акрабаты, гімнасты, клоўны. У ланцужку эпізодаў-карцін, які яны ствараюць перад гледачом, усплываюць то асацыяцыі з творамі Антона Паўлавіча, то з ягоным асабістым жыццём. Рэжысёр акцэнтуе ўвагу на тэме хваробы, слабасці чалавечага цела і сілы духу ды развітання з жыццём. Вось чалавек круціцца ў коле пад дажджом з чырвоных пялёткаў. Божухна, які няўстойлівы гэты свет! А вось тры сястры спрабуюць утрымацца на трапецыі: моцныя, спрытныя, але ж без трывалай глебы пад нагамі...

Донка — гэта вуда з бубенчыкам. Фінцы Паска ўзгадаў і пра захапленне Чэхава рыбалкай. Акцёры нібыта выцягваюць адна за адной свае гісторыі-рыбіны і перажываюць: ці ўдалося нам сёння злавіць сапраўдную, здольную разварэдзіць душу? «Душа, — прызнаецца адна з выканаўцаў, — жыве ў чаравіках. Мы спрабуем зладзіць буру ў чаравіках». І гэта гучыць пэўным цыркавым парафразам знакамітага чэхаўскага: «Людзі абедаюць, толькі абедаюць, а ў гэты час складваецца іх шчасце і разбіваюцца іх жыцці».

Бура і сапраўды здараецца. У фінале першага дзеяння перад гледачом з'яўляецца жырандоля з лёду, а пад ёй акцёры з ледзянымі шарамі ў руках. Пасля папярэдніх сцэн ніхто ў зале не сумняваецца ў іх майстэрстве жанглiраваць, напачатку яны і сапраўды са спрытам гэта робяць. Але вось наўмысна разбіваецца адзін шар, потым другі, потым на сцэне з'яўляюцца іншыя ледзяныя прадметы і таксама б'юцца. У фінале, перад тым як быць канчаткова аслепленай сафітамі, зала бачыць, што акцёры разбіваюць жырандолю, ступаючы па крошыве з лёду басанож, без аніякіх чаравікаў...

Дайце мне атмасферы!

Памятаеце пачатак фільма Андрэя Таркоўскага «Люстэрка»? Ігнат бачыць па тэлевізары, як доктар лечыць гіпнозам хлопца з моцным заіканнем. Некалькі разоў яна паўтарае яму: «Я магу гаварыць! Я магу гаварыць!» Пасля хлопец гаворыць. Такое метафарычнае сцвярджэнне ініцыяцыі ў грамадстве кожнага з нас і адначасова сцвярджэнне пэўнай творчай манеры для мастацкага выказвання. Нешта падобнае адбываецца з гледачамі і на спектаклі Піпа Дэльбона «Архідэі». Але механізм гіпнатычнага ўздзеяння надзейна схаваны ў двухгадзінным дзеянні і замест «гаварыць» у яго ўстаўлена слова «адчуваць».

Піпа Дэльбона, паводле ўласнага прызнання, не любіць гэты свет, але іншага месца для таго, каб жыць, няма, і ён стараецца максімальна палепшыць умовы існавання. Перадусім навучыўшыся адрозніваць штучнае ад сапраўднага і спасцігнуўшы пачуццё любові.

Калі «Донка — пасланне Чэхаву» — гэта візіянерскі мантаж (мантаж візуальна прыгожых карцін), то апісаць структуру сцэнічнага выказвання Піпа Дэльбона куды больш складана. Гледачы то апынаюцца перад пустой цёмнай сцэнай і чуюць толькі голас рэжысёра, што распавядае ў мікрафон пра сучаснае захапленне чалавецтва гаджэтамі, пра ўласнае дзяцінства, пра сваю маці, нейкія выпадкі з жыцця. То назіраюць за рознымі відэашэрагамі (часам за кадрам ім чытаюць маналог з Чэхава, пасля маналог з Шэкспіра). То сочаць за дзіўным танцам. То становяцца сведкамі развітання рэжысёра з хворай маці, якое ён засняў на відэа і ўманціраваў яго ў спектакль.

Трансляваць, перадаваць такое асаблівае адчуванне свету зможа не кожны акцёр, і трупа ў Піпа Дэльбоны таксама асаблівая. У адным з інтэрв'ю рэжысёр коратка апісаў яе частку: Бабо (да таго, як стаць акцёрам, ён 45 гадоў правёў у псіхіятрычнай клініцы, дзе і адбылося выпадковае знаёмства з рэжысёрам); Джанлука Баларэ, чалавек з сіндромам Даўна, вучань маці Піпа Дэльбоны; румынскі скрыпач; танцоўшчыца з Афрыкі і танцоўшчыца з Гранд-оперы. Калі ад гэтага пераліку ў вас склалася адчуванне пэўнай дабрадзейнасці рэжысёра, то давядзецца вас расчараваць: творчае крэда Піпа Дэльбоны — шчырасць. Так, бяздомны ці бежанец можа патрапіць у яго спектакль, але толькі у тым выпадку, калі будзе цалкам адпавядаць шчырасці выказвання. Проста Піпа Дэльбона надзвычай адкрыты свету, і ў поле яго зроку можа патрапіць як чалавек з дыпломам тэатральнай школы, так і выпадковы мінак. І, здаецца, ён умее адрозніваць штучныя архідэі ад сапраўдных.

Але спектакль «Архідэі» — расповед не толькі пра штучнасць і сапраўднасць. Адной з галоўных гераінь пастаноўкі — маці рэжысёра — ужо няма на гэтым свеце. «Да таго ж «Архідэі» нарадзіліся з той вялізнай пустэчы, дзе я апынуўся, калі не стала маёй маці. Я больш не быў нічыім дзіцем. Ніхто больш мяне не любіў», — раскрывае таямніцу нараджэння ідэі пастаноўкі рэжысёр. Ён хоча вярнуць любоў: выходзіць на сцэну, танчыць — і падабаецца; гаворыць за сцэнай пра асабістае — і падабаецца. Але ж толькі падабаецца, бо ніхто ў гэтым свеце не здолее любіць яго так, як маці... Свет без мацярынскай любові малапрыдатны да жыцця, але што рабіць — іншага месца няма.

Пакутуючы ад уласнай неўладкаванасці, сутыкнуўшыся з немагчымасцю быць любімым сынам, Дэльбона выяўляе ў нас нейкую надзвычайную шчырасць, адкрытасць. Гледачы выходзяць з залы з упэўненасцю «Я магу адчуваць!» і абяцаюць сабе не згубіць гэтай упэўненасці, нават калі прыйдзецца ісці басанож па лёдзе.

Алена МАЛЬЧЭЎСКАЯ

Крынічка

«Цякла тут з лесу невялічка
Травой заросшая крынічка».
Якуб КОЛАС.

Вядучая рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

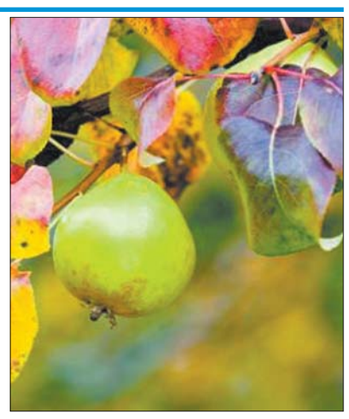

РАБОТЫ Ў САДЗЕ Ў КАСТРЫЧНІКУ

У гэты час трэба праводзіць вільгацезарадны паліў кустоў і дрэў, бо ўвосень адбываецца ўзмоцнены рост і ўмацаванне каранёў. Багаты запас вільгаці ў глебе засцерагае пладовыя і ягадныя культуры ад зімовага падмярзання.

Аптымальныя нормы на дарослае дрэва ў засушлівую восень:

• Груша і яблыня — 30—40 вёдзер.
• Сліва і вішня — 15—20 вёдзер.
• Парэчкі і маліна — 5—6 вёдзер на 1 квадратны метр.

Таксама ў кастрычніку трэба правесці асноўную падкормку кустоў і дрэў фосфарна-калійнымі і арганічнымі ўгнаеннямі. Пры сумесным унясенні норму фосфарна-калійных угнаенняў памяншаюць удвая. Усе гэтыя ўгнаенні трэба ўносіць пад перакопку. Пры ўнясенні вадкага каравяку або фекальных мас трэба браць 5 кілаграмаў такога ўгнаення на 1 метр разоры. Вакол дарослага дрэва трэба зрабіць 2 такія разоры глыбінёй 10 сантыметраў. Першую ў радыусе 1-1,5 метра ад штамба, а другую — па праекцыі існуючай кроны дрэва. Фосфарна-калійныя ўгнаенні таксама можна ўносіць у гэтыя разоры.

Садовыя суніцы карысна падкарміць попельным шчолакам ці хаця б проста пасыпаць глебу ў міжраддзях попелам. Для прыгатавання попельнага шчолаку трэба ўзяць 2 шклянкі попелу на 10 літраў вады і дабавіць у раствор марганцоўкі для дэзынфекцыі. Попельны шчолак можна таксама выкарыстоўваць і для падкормкі дрэў.

Для перакопкі глебы ў прыствольных кругах і каля кустоў лепш выкарыстоўваць вілы, а не рыдлёўку, каб пры гэтым паверхневыя карані менш пашкоджваліся. У маліны і абляпіхі глебу не трэба перакопваць увесь год, у тым ліку і ўвосень, а толькі трохі ўскалупнуць і замульчыраваць перагноем ці торфам. Габлюшкі, салому, пілавінне выкарыстоўваць для мульчыравання восенню не трэба, бо яны прыцягваюць мышэй.

У кастрычніку завяршаюць пасадку пладовых дрэў — груш, яблынь, абляпіхі — і ягадных кустоў. Саджанцы слівы і вішні лепш прыкапаць ў нахіленым становішчы (зімняя прыкопка). Калі вы набываеце саджанцы грушы і яблыні пасля 20 кастрычніка, то іх лепш таксама прыкапаць на зіму. Гэта трэба рабіць на самым высокім месцы садовага ўчастка. Паўночную сценку трэба зрабіць вертыкальнай, а паўднёвую — спадзістай. Глыбіня канаўкі — 50-60 сантыметраў. Саджанцы трэба раўнамерна раскласці, карані засыпаць зямлёй ці пяском і паліць. Пры надыходзе пастаянных замаразкаў штамбікі саджанцаў трэба прысыпаць зямлёй.

Перакопку глебы паміж прыствольнымі кругамі трэба праводзіць без разбіўкі пласта зямлі, лапатай. Глебу восенню не барануюць, бо трэба, каб буйныя пласты зямлі лепш прамерзлі. Пры гэтым назапашваецца неабходная вільгаць і гінуць многія шкоднікі раслін, якія зімуюць у глебе.

Работы ў садзе ў кастрычніку павінны быць накіраваны і на барацьбу са шкоднікамі. На грушах і яблынях часта развіваецца парша, якая пашкоджвае лісце і плады, а ў груш і галіны. Як толькі ападзе ўсё лісце, трэба на зямлі апырскаць яго растворам мачавіны (700 г на 10 л вады). Саму крону дрэва нельга апырскваць гэтым растворам.

Дуплы, якія ўтварыліся ў старых дрэвах, трэба ачысціць ад мёртвай драўніны, прадэзынфікаваць 3-працэнтным растворам меднага купарвасу ці 5-працэнтным растворам жалезнага купарвасу і замазаць цэментавым растворам.

ЯДОМЫЯ ХРЫЗАНТЭМЫ

Мы прывыклі бачыць у хрызантэме толькі вельмі прыгожую кветку. Як дэкаратыўная культура яна вядомая з глыбокай старажытнасці. Асабліва любяць і шануюць хрызантэму ў Кітаі і Японіі. Менавіта там з'явіліся і яе ядомыя формы. Цяпер хрызантэма як агародніна, зялёная расліна з рэзкім смакам, шырока вядомая не толькі на Усходзе, але і ў Амерыцы, Еўропе, у апошнія гады яна з'явілася ў Расіі, а магчыма, неўзабаве дабрээцца і да нас.

Агародная хрызантэма — аднагадовая расліна. Сцябло дасягае 1 м вышыні. Лістоў шмат, яны падоўжанай формы, мясістыя, перыстараздзельныя, зялёныя, з тонкім водарам. Кветкі — адзінкавыя, даволі буйныя, жоўтыя ці белыя. Зацвітаюць (адразу па некалькі кветак) прыкладна праз месяц пасля ўсходаў. Перыяд цвіцення працяглы — больш за два месяцы. Агародная хрызантэма — пластычная расліна, у нашых умовах можа вырошчвацца і ў абароненым, і ў адкрытым грунце. Яна холада- і засухаўстойлівая, але вельмі святлалюбная. Размнажаецца насеннем. Можа расці на рознай глебе, але аддае перавагу лёгкай.

Расліны ядомай хрызантэмы жыццеўстойлівыя, з высокай аднаўленчай здольнасцю — пасля абрывання лістоў хутка адрастаюць новыя. У Кітаі яе называюць «бясконцай раслінай».

Пасевы можна праводзіць у адкрыты грунт з ранняй вясны, але можна і пазней, бо гэта хуткаспелая культура — гатоўнасць да выкарыстання ў ежу наступае праз месяц пасля пасеву. У гэты час збіраюць далікатныя галінкі. Калі затрымацца з уборкай, галінкі грубеюць, а ў ежу выкарыстоўваюць лісты і кветкі.

Пры неабходнасці атрымаць насенне сеюць рана ці высаджваюць расаду. Для фарміравання насення гэтай хрызантэме патрабуецца ад 130 да 190 дзён. У адкрыты грунт насенне сеюць на градкі радком на адлегласці 55-70 см. Пасля з'яўлення ўсходаў, калі расліны падрастуць, іх прарэджваюць, пакідаючы паміж імі 25-30 см. Выдаленыя сеянцы выкарыстоўваюць для ежы.

Догляд хрызантэм просты і звычайны: праполкі і рыхленні. У ежу ўжываюць маладыя парасткі, лісце і кветкі чатырох відаў, часцей за іншых — увянчаную і мнагалістую. У Японіі і Кітаі існуе цэлы шэраг сартоў ядомых хрызантэм і рэцэптаў іх прыгатавання. Для нас гэтая культура новая, і пакуль нават у Расіі няма яе айчынных сартоў, але там ёсць ужо пэўныя формы.

Хрызантэма можа служыць дыетычным прадуктам харчавання. У яе лістах і кветках змяшчаецца шмат бэта-каратыну, вітамінаў B_1, B_2, PP, C; акрамя таго, там спрыяльны састаў мікраэлементаў: калій, кальцый, прыстунічаюць фосфар, натрый, жалеза. Лісце валодае спецыфічным прыемным пахам і пікантным смакам. Кветкі выкарыстоўваюцца не толькі ў ежу, але і для ўпрыгожвання страў.

Агародную хрызантэму

добра ўжываць у сырым выглядзе (у салатах) разам з іншай гароднінай; у якасці прыправы; можна дабаўляць у супы, адварваць, тушыць і смажыць.

У Японіі пры выкарыстанні ў ежу кветак ядомай хрызантэмы іх спачатку вымочваюць у воцаце з цукрам. Суквецці валодаюць аздараўленчымі ўласцівасцямі: павышаюць устойлівасць да неспрыяльных умоў навакольнага асяроддзя, служаць прафілактычным сродкам супраць узнікнення ракавых захворванняў.

Азбука народнай культуры

ад Янкі Крука і Аксаны Катовіч

АСІНА — прыгожае, стройнае ліставое дрэва, з якім у народнай культуры было звязана нямала рэгламентацый.

Лічылася, што асіна «крадзе» (паглынае, забірае да сябе) энергію чалавека. Разам з тым асіну — яе галіны, дошкі з яе або завостраны асінавы кол, так званую «Перунову паліцу» — выкарыстоўвалі ў якасці моцнага абярэга ад нячыстай сілы. Так, каб засцерагчы ад яе гумно і хлеў, падчас будаўніцтва ў сцяну паміж бярвёнаў абавязкова клалі некалькі асінавых плашак.

Асіна выкарыстоўвалася падчас розных святкаванняў як надзейны абярэг гаспадарчых пабудоў і свойскай жывёлы. Напрыклад, на Юр'я, у дзень першага выгану жывёлы ў поле, гаспадыня сцябала карову галінкамі вярбы, а вось каб перасцерагчы яе ў купальскую ноч, у дзверы хлява ўтыкалі некалькі галінак асіны.

Праз асінавае галлё, пакладзенае перад парогам хлява, павінен быў пераступіць конь, якога толькі што купілі і прывялі дадому. У Гарадоцкім раёне, перад тым як выганяць худобу ў двор, у парозе хлява ўбівалі асінавы кол, каб засцерагчы статак ад вядзьмацкіх чараў.

З асіны рабілі барану, якой абганялі вёску ў час барацьбы з эпідэміямі.

Цікавы факт: асіна — дрэва з мяккай драўнінай, якая ў той жа час найменш за ўсе астатнія гніе. Працягласць жыцця гэтага дрэва — больш за 100 гадоў. З асіны вырабляюць самыя трывалыя старчакі для брукаванкі.

Калі пакласці асінавае палена ў мех з нягашанай вапнай, яна не будзе вільготнай і не «запарыцца»; калі пакласці кавалак асіны ў цэбар з квашанай капустай — яна не забродзіць і не скісне.

Прыкмячалі: калі на асіне вялікія пупышкі — да ўраджаю ячменю; на асіне шмат «завушніц» — да ўраджаю аўсу.

Даты Падзеі Людзі

14 КАСТРЫЧНІКА

1843 год — у Патсдаме адбылася прэм'ера спектакля «Сон у летнюю ноч» паводле п'есы Шэкспіра. Нічога незвычайнага ў гэтым, можа быць, і не было — Шэкспіра і раней вельмі ахвотна ставілі. Адзінае адрозненне ад іншых прэм'ер — музыку да спектакля напісаў 34-гадовы кампазітар Якаб Людвіг Фелікс Мендэльсон-Бартольдзі. Менавіта ў гэты дзень у спектаклі ўпершыню прагучаў «Вясельны марш», знаёмы ўсім, хто бярэцца шлюбам. Першы раз у якасці вясельнага марш Мендэльсона быў выкарыстаны падчас вянчання Дораці Кар'ю і Тома Дэніэла ў царкве св. Пітэра ў Тывертоне (Вялікабрытанія) 2 чэрвеня 1847 г. Аднак шырокую папулярнасць гэты марш набыў праз 15 гадоў — пасля выканання яго 25 студзеня 1858-га на вяселлі прускага караля Фрыдрыха Вільгельма IV і англійскай прынцэсы Вікторыі Адэльгейды, старэйшай дачкі каралевы Вікторыі.

1860 год — 155 гадоў таму нарадзіўся (г. Гарадок, цяпер Віцебская вобласць) Ангел Іванавіч Багдановіч, удзельнік рэвалюцыйнага руху, публіцыст, крытык, рэдактар. З 1880 года вучыўся на медыцынскім факультэце Кіеўскага ўніверсітэта; быў удзельнікам гуртка народавольцаў, вёў прапаганду сярод рабочых. У 1883 г. высланы ў Ніжні Ноўгарад, дзе пазнаёміўся з пісьменнікам В. Караленкам і стаў супрацоўнічаць у шэрагу волжскіх выданняў. З 1893 года ў Пецярбургу стаў адным з арганізатараў нелегальнай рэвалюцыйна-дэмакратычнай партыі «Народнае права». У 2-й палове 1890-х гг. перайшоў на пазіцыі «легальнага марксізму». У 1895-1906 гг. рэдактар часопіса «Мир Божий», на старонках якога прапагандаваў неабходнасць адукацыі для шырокіх слаёў народа, ідэі В. Бялінскага, М. Дабралюбава, М. Чарнышэўскага, выступаў у абарону рэалістычнай літаратуры дэмакратычнага кірунку. Пісаў пра падзеі рэвалюцыі 1905-1907 гадоў. Пасля публікацыі яго артыкула пра снежаньскае ўзброенае выступленне пецярбургскіх рабочых 1905 года часопіс быў забаронены. З 1906-га рэдагаваў часопіс «Современный мир». Памёр у 1907 годзе.

1899 год — нарадзіўся (вёска Слабада-Кучынка, цяпер Капыльскі раён) Адам Антонавіч Бабарэка, беларускі пісьменнік і крытык. У 1927 годзе скончыў БДУ. У 1921-22 гадах — палітработнік у Чырвонай Арміі, у 1926-29 гг. — выкладчык беларускай мовы і літаратуры ў Камуністычным універсітэце Беларусі, з 1928-га на кафедры беларускай літаратуры БДУ. Вядомы як адзін з арганізатараў і кіраўнікоў літаратурных аб'яднанняў «Маладняк» і «Узвышша». Распрацоўваў метадалагічныя праблемы літаратуразнаўства і эстэтыкі, прынцыпы народнасці, сацыяльнай і эстэтычнай каштоўнасці літаратуры, даследаваў гісторыю беларускай літаратуры, творчасць Я. Купалы, Я. Коласа, М. Багдановіча, У. Дубоўкі, К. Чорнага і інш. У 1930 г. рэпрэсаваны. Памёр у 1938-м. Рэабілітаваны ў 1957 г.

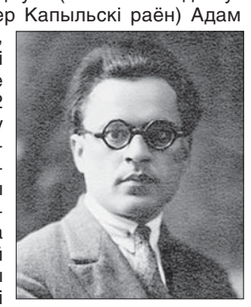

Было сказана

Ніна ТАРАС, празаік, паэтка:
Таму крыніца чыстая заўжды,
Што не стаіць яна на месцы.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	7.35	18.16	10.41
Віцебск	7.26	18.03	10.37
Магілёў	7.25	18.06	10.41
Гомель	7.19	18.05	10.46
Гродна	7.49	18.31	10.42
Брэст	7.48	18.34	10.46

Месяц

Маладзік 13 кастрычніка.
Месяц у сузор'і Скарпіёна.

Імяніны

Пр. *ПАКРОВЫ (Пакроў Маці Божай).*
К. *Маргарыты, Бярнарда.*

Фота Алены ДАРАШКЕВІЧ.

ЗАЎТРА

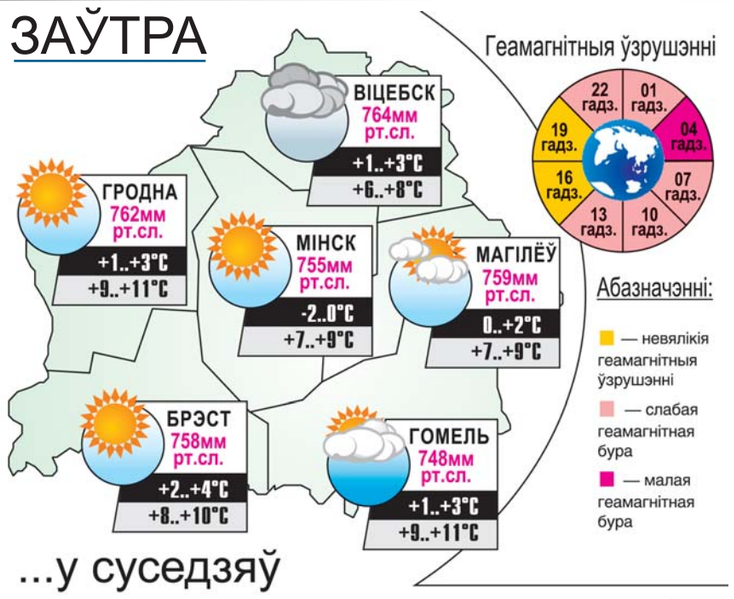

...у суседзяў

ВАРШАВА	+9..+11°С	КІЕЎ	+9..+11°С	РЫГА	+8..+10°С
ВІЛЬНЮС	+8..+10°С	МАСКВА	+5..+7°С	С.-ПЕЦЯРБУРГ	+8..+10°С

УСМІХНЕМСЯ

З кнігі водгукаў у кавярні:
«Дзякуй, што атруцілі. За пяць дзён скінуў 10 кілаграмаў, кінуў піць, курыць і бадзяцца».

Жыццё занадта кароткае, каб марнаваць яго на дыеты, сквапных мужчын і дрэнны настрой.

Кожную раніцу.
Я: — Мне сапраўды трэба ісці.
Ложак: — Але, дзетка, на вуліцы так холадна!

Маленькі Пеця, ведаючы, што яго пакараюць, загадзя паставіў камп'ютар у кут.

caricatura.ru

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 284 44 04, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, па Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэрыі: 287 18 81.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by,
ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.by
(для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.654. Індэкс 63850. Зак. № 4098.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30 13 кастрычніка 2015 года.